

Meretöö konventsioon, 2006 **Konventsioon MLC**

Vastu võetud 23. 02. 2006

Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni peakonverents, mille Rahvusvahelise Tööstööbüroo haldusnõukogu on kokku kutsunud üheksakümne neljandale istungjärgule 2006. aasta 7. veebruaril Genfis, ja

soovides luua ühtse sidusa õigusakti, mis hõlmab võimaluse korral kõiki olemasolevates rahvusvahelistes merenduse töökonventsioonides ja -soovitustes sisalduvaid ajakohastatud norme, samuti aluspõhimõtteid, mis sisalduvad muudes, eelkõige järgmistes rahvusvahelistes töökonventsioonides:

- sunniviisilise töö konventsioon, 1930 (nr 29);
- ühinemisvabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse konventsioon, 1948 (nr 87);
- organiseerumis- ja kollektiivlääbirääkimisõiguse konventsioon, 1949 (nr 98);
- võrdväärse tasustamise konventsioon, 1951 (nr 100);
- sunniviisilise töö kaotamise konventsioon, 1957 (nr 105);
- töö- ja kutsealase diskrimineerimise konventsioon, 1958 (nr 111);
- vanuse alammäära konventsioon, 1973 (nr 138);
- lapsele sobimatu töö konventsioon, 1999 (nr 182).

Pidades meeles, et Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni põhiülesanne on edendada inimväärseid töötingimusi;

tuletades meelde ILO 1998. aasta deklaratsiooni aluspõhimõtete ja -õiguste kohta töööl;

pidades samuti meeles, et meremeeste kohta kehtivad muude ILO õigusaktide sätted ning põhiõiguste ja vabadustena sätestatud muud õigused, mida kohaldatakse kõigi isikute suhtes; võttes arvesse, et laevanduse üleilmastumise tõttu vajavad meremehed erikaitset;

pidades samuti meeles meresõiduohutuse, inimeste turvalisuse ja merevedude kvaliteedijuhtimise rahvusvahelisi norme, mis on sätestatud muudetuna 1974. aasta rahvusvahelises konventsioonis inimeste ohutusest merel, muudetuna 1972. aasta konventsioonis laevakokkupõrgete vältimise rahvusvaheliste eeskirjade kohta, ning

meremehe väljaõppe- ja pädevusnõudeid, mis on sätestatud muudetuna 1978. aasta meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse normide rahvusvahelises konventsioonis;

tuletades meelde, et 1982. aasta Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsioonis on sätestatud üldine õigusraamistik, mille kohaselt peab toimuma igasugune tegevus ookeanidel ja meredel ning mis on strateegiliselt tähtis, sest sellel tugineb riigisisene, piirkondlik ja ülemaailmne tegevus ning koostöö merendussektoris, ning vajadust säilitada selle terviklikkus;

tuletades meelde, et 1982. aasta Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni artiklis 94 sätestatakse lipuriigi ülesanded ja kohustused muuhulgas seoses töötingimuste, mehitamise ja sotsiaalküsimustega tema lipu all sõitvatel laevadel;

tuletades meelde Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni põhikirja artikli 19 lõiget 8, milles sätestatakse, et konverentsil vastuvõetud konventsioon või soovitus või konventsiooni ratifitseerimine liikme poolt ei või mingil juhul mõjutada sellise õigusakti, otsuse, tava või lepingu kohaldamist, mis tagab asjaomastele töötajatele konventsioonis või soovituses sätestatud tingimustest soodsamad tingimused;

olles otsustanud, et uue õigusakti koostamisel tuleb tagada, et see oleks võimalikult vastuvõetav valitsustele, reederitele ja meremeestele, kes järgivad inimväärse töö põhimõtteid, et see oleks kergesti ajakohastatav ning et seda oleks võimalik tõhusalt rakendada ja selle täitmist tagada;

olles otsustanud vastu võtta teatavad ettepanekud sellise õigusakti elluviimiseks, mis on istungjärgu päevakorra ainus punkt;

olles otsustanud, et need ettepanekud esitatakse rahvusvahelise konventsioonina, võtab kahekümne kolmandal veebruaril kahe tuhande kuuendal aastal vastu järgmise konventsiooni, mida võib nimetada 2006. aasta meretöö konventsiooniks.

ÜLDKOHUSTUSED

I Artikkel

1. Iga Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni liige (edaspidi "liige"), kes ratifitseerib käesoleva konventsiooni, kohustub täielikult jõustama selle sätteid VI artiklis sätestatud viisil, tagamaks kõigi meremeeste õiguse inimväärsele tööle.
2. Liikmed teevad omavahel koostööd, et tagada selle konventsiooni tõhus rakendamine ja täitmise tagamine.

MÕISTED JA KOHALDAMISALA

II Artikkel

1. Kui konkreetsete sätetega ei ole ette nähtud teisiti, kasutatakse selle konventsiooni kohaldamisel järgmisi mõisteid:
  - a) *pädev asutus* - ministeerium, valitsusasutus või muu asutus, kellel on õigus eeskirju, korraldusi või muid juhendeid, millel on vastava sätte ainestiku suhtes seaduse jõud, välja anda ja täitmist tagada;
  - b) *meretöö nõuetele vastavuse deklaratsioon* - eeskirja punktis 5.1.3 nimetatud deklaratsioon;
  - c) *kogumahutavus* - kogumahutavus, mis on arvatud 1969. aasta rahvusvahelise laevade mõõtmise konventsiooni I lisas või muus järelkonventsioonis sisalduvate mahutavuse mõõtmise eeskirjade kohaselt; nende laevade kogumahutavus, mille suhtes kohaldatakse Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni vastuvõetud esialgset mõõtmisüsteemi, vastab rahvusvahelise mõõtekirja (1969) lahtris „Märkused“ esitatud kogumahutavusele;
  - d) *meretöötunnistus* - eeskirja punktis 5.1.3 nimetatud tunnistus;
  - e) *selle konventsiooni nõuded* – selle konventsiooni artiklites, eeskirjades ja konventsiooni koodeksi A-osas sisalduvad nõuded;
  - f) *meremees* - isik, kes on laevale tööle võetud või tööle rakendatud või teeb mistahes ametis tööd laeval, millele kohaldatakse seda konventsiooni;
  - g) *meretööleping* – sisaldab nii töölepingut kui ka kokkulepitud punkte;
  - h) *meremeeste värbamis- ja töövahendustalitus* - isik, ariühing, asutus, büroo või muu organisatsioon avalikus või erasektoris, mis tegeleb meremeeste värbamisega reederi nimel või koos reederiga töö vahendamisega meremeestele;
  - i) *laev* - laev, mis ei liigu üksnes sisevetes, kaitstud vetes või nendega vahetult piirnevates vetes ja aladel, kus kehtib sadamakord;
  - j) *reeder* - laeva omanik või muu organisatsioon või isik, näiteks laeva valdaja, laevaagent või laevapereta prahtija, kes on võtnud endale laeva omanikult vastutuse laeva käitamise eest ning kes sellist vastutust võttes on nõustunud täitma kõiki selle konventsiooni alusel reederile kehtestatud ülesandeid ja kohustusi, olenemata sellest, kas mõni muu organisatsioon või isik täidab reederi nimel teatavaid ülesandeid või kohustusi.
2. Kui ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti, kohaldatakse seda konventsiooni kõigile meremeestele.
3. Kui tekib kahtlus, kas teatava kategooria isikuid tuleb käsitada meremeestena

selle konventsiooni tähenduses, otsustab küsimuse liikme pädev asutus pärast konsulteerimist selle küsimusega seotud reederite ja meremeeste organisatsioonidega.

4. Kui ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti, kohaldatakse seda konventsiooni kõigi, nii avalik-õiguslikule isikule kui ka eraisikule kuuluvate laevade suhtes, mida tavaliselt kasutatakse kaubandustegevuses, välja arvatud laevad, mis tegelevad kalapüügi või samalaadse tegevusega, ning traditsioonilise ehitusega laevad, nagu daud ja džonkid. Seda konventsiooni ei kohaldata sõjalaevadele ega mereväe abilaevadele.

5. Kui tekib kahtlus, kas seda konventsiooni kohaldatakse mingi laeva või teatava kategooria laevade suhtes, otsustab selle küsimuse liikme pädev asutus pärast konsulteerimist asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega.

6. Kui pädev asutus otsustab, et praegu ei ole otstarbekas või võimalik kohaldada VI artikli lõikes 1 nimetatud koodeksi teatavaid üksikasju liikme lipu all sõitva laeva või teatava kategooria laevade suhtes, ei kohaldata koodeksi vastavaid sätteid niivõrd, kui asjakohast küsimust käsitletakse liikme õigusnormide kohaselt või kollektiivlepingute või muude meetmete abil teisiti. Sellise otsuse võib teha ainult asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega konsulteerides ning alla 200-se kogumahutavusega laevade kohta, mis ei tee rahvusvahelisi merereise.

7. Käesoleva artikli lõigete 3, 5 või 6 alusel tehtud liikme otsused edastatakse Rahvusvahelise Tööstööbüroo peadirektorile, kes teavitab Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni liikmeid.

8. Kui ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti, tähendab viide sellele konventsioonile ühtlasi ka viidet eeskirjadele ja koodeksile.

PÕHIÕIGUSED JA PÕHIMÕTTED

III artikkel

Liige peab veenduma, et tema selle konventsiooniga seotud õigusnormides peetakse kinni järgmistest põhiõigustest:

- a) ühinemisvabadus ja kollektiivlääbirääkimisõiguse tegelik tunnustamine;
- b) sunniviisilise või pealesunnitud töö kõigi vormide kaotamine;
- c) laste töö täielik kaotamine;
- d) töö- ja kutsealase diskrimineerimise kõrvaldamine.

MEREMEESTE TÖÖ- JA SOTSIAALÕIGUSED

IV artikkel

1. Igal meremehel on õigus ohutule ja turvalisele töökohale, mis vastab meresõiduohutuse normidele.
2. Igal meremehel on õigus õiglastele töötingimustele.
3. Igal meremehel on õigus inimväärsetele töö- ja elamistingimustele laeval.
4. Igal meremehel on õigus tervisekaitsele, meditsiiniabile, olmeemeetmetele ja muudele sotsiaalkaitsevormidele.
5. Liige tagab oma jurisdiktsiooni piires, et käesoleva artikli eelmistes lõigetes sätestatud meremeeste töö- ja sotsiaalõigusi rakendatakse täielikult selle konventsiooni nõuete kohaselt. Kui konventsioonis ei ole sätestatud teisiti, võib rakendamine toimuda liikme õigusnormide, kohaldatavate kollektiivlepingute või muude meetmete abil või tegelikkuses.

RAKENDAMIS- JA TÄITMISE TAGAMISE KOHUSTUSED

V artikkel

1. Liige rakendab ning tagab õigusnormide ja muude meetmete täitmise, mille ta on vastu võtnud selle konventsiooni alusel võetud kohustuste täide viimiseks seoses oma jurisdiktsiooni all olevate laevade ja meremeestega.
2. Liige kohaldab tõhusalt jurisdiktsiooni ja kontrolli oma lipu all sõitvate laevade suhtes ning kehtestab süsteemi, mis tagab selle konventsiooni nõuete järgimise, sealhulgas korrapärase kontrollimise, aruandluse, seire ja kohtumenetluse kohaldatava õiguse alusel.
3. Liige tagab, et tema lipu all sõitvad laevad omavad meretöötunnistust ja meretöö nõuetele vastavuse deklaratsiooni nagu on ette nähtud selles konventsioonis.
4. Laeva, millele seda konventsiooni kohaldatakse, võib rahvusvahelise õiguse kohaselt kontrollida muu liige kui lipuriik siis, kui laev asub mõnes tema sadamas, tegemaks kindlaks, kas laev järgib selle konventsiooni nõudeid.
5. Liige kohaldab tõhusalt jurisdiktsiooni ja kontrolli meremeeste värbamis- ja töövahendustalituste suhtes, kui need asuvad tema territooriumil.
6. Liige keelab selle konventsiooni nõuete rikkumise ning kehtestab rahvusvahelise õiguse kohaselt sanktsioonid või nõuab oma seaduste alusel korrektiivmeetmete võtmist, mis on piisavad sellise rikkumise ärahoidmiseks.
7. Liige täidab selle konventsiooni alusel võetud kohustusi viisil, mis tagab, et laevu, mis sõidavad mõne sellise riigi lipu all, kes ei ole selle konventsiooni ratifitseerinud, ei koheldata

soodsamalt kui konventsiooni ratifitseerinud riigi lipu all sõitvaid laevu.

EESKIRJAD NING KOODEKSI A- JA B-OSA

VI artikkel

1. Eeskirjad ja koodeksi A-osa sätted on kohustuslikud. Koodeksi B-osa sätted ei ole kohustuslikud.
2. Liige kohustub austama eeskirjas ettenähtud õigusi ja põhimõtteid ning rakendama kõiki eeskirju koodeksi A-osa vastavates sätetes ettenähtud viisil. Lisaks kaalub liige tõsiselt oma kohustuste täitmist koodeksi B-osas sätestatud viisil.
3. Liige, kellel ei ole võimalik rakendada õigusi ja põhimõtteid koodeksi A-osas ettenähtud viisil, võib juhul, kui selles konventsioonis ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti, rakendada A-osa oma õigusnormide või muude meetmete abil, mis on sisuliselt samaväärsed A-osa sätetega.
4. Seadus, eeskiri, kollektiivleping või muu rakendusmeede selle konventsiooni raames loetakse sisuliselt samaväärseks ainuüksi käesoleva artikli lõike 3 eesmärgil, kui liige on veendunud, et see:
  - a) soodustab üldeesmärgi ja koodeksi A-osa asjakohaste sätete eesmärgi täielikku saavutamist;
  - b) tagab koodeksi A-osa asjakohaste sätete jõustamise.

KONSULTEERIMINE REEDERITE JA MEREMEESTE ORGANISATSIOONIDEGA

VII artikkel

Otsuse mistahes kitsendamise, erandi või muu selle konventsiooni paindliku kohaldamise kohta, mille puhul näeb konventsioon ette konsulteerimist reederite ja meremeeste organisatsioonidega, teeb liige ainult XIII artiklis nimetatud komiteega konsulteerides juhul, kui tema territooriumil ei ole reederite ja meremeeste esinduslikke organisatsioone.

JÕUSTUMINE

VIII artikkel

1. Selle konventsiooni ratifitseerimiskiri edastatakse registreerimiseks Rahvusvahelise

Töübüroo peadirektorile.

2. Konventsioon on siduv sellele Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni liikmele, kelle ratifitseerimiskirja on peadirektor registreerinud.
3. Konventsioon jõustub kaheteistkümne kuu möödumisel päevast, millal ratifitseerimiskirja on registreerinud vähemalt 30 liiget, kelle osa maailma laevade kogumahutavusest on kokku vähemalt 33 protsenti.
4. Seejärel jõustub konventsioon liikme suhtes päeval, millal tema ratifitseerimiskirja registreerimisest on möödunud kaksteist kuud.

DENONSSEERIMINE

IX artikkel

1. Käesoleva konventsiooni ratifitseerinud liige võib selle denonsseerida, edastades teate registreerimiseks Rahvusvahelise Töübüroo peadirektorile, kui konventsiooni esmakordse jõustumise päevast on möödunud kümme aastat. Denonsseerimine jõustub, kui teate registreerimisest on möödunud üks aasta.
2. Liige, kes ei kasuta selles artiklis sätestatud denonsseerimisõigust aasta jooksul pärast käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud kümne aasta möödumist, on kohustatud täitma seda konventsiooni veel kümme aastat, misjärel liige võib denonsseerida konventsiooni käesolevas artiklis sätestatud tingimustel iga kümne aasta möödudes.

JÕUSTUMISE MÕJU

X artikkel

Käesolev konventsioon vaatab üle järgmised konventsioonid:

töole võetava meremehe vanuse alammäära konventsioon, 1920 (nr 7)

laevahukust tingitud töökaotuse hüvitamise konventsioon, 1920 (nr 8)

meremeeste töövahenduse konventsioon, 1920 (nr 9)

noorte meremeeste tervisekontrolli konventsioon, 1921 (nr 16)

meremeeste töölepingu konventsioon, 1926 (nr 22)

meremeeste kojusõidu konventsioon, 1926 (nr 23)

laeva juhtkonna liikmete kutsetunnistuste konventsioon, 1936 (nr 53)

meremeeste tasustatava puhkuse konventsioon, 1936 (nr 54)

reederi vastutust meremeeste haiguse ja vigastuse korral käsitlev konventsioon, 1936 (nr 55)

meremeeste ravikindlustuse konventsioon, 1936 (nr 56)

meremeeste tööaja ja laeva mehitamise konventsioon, 1936 (nr 57)
tööle võetava meremehe vanuse alammäära konventsioon (muudetud), 1936 (nr 58)
laevapere toiduga varustamise ja toitlustuse konventsioon, 1946 (nr 68)
laevakokkade kvalifikatsioonitunnistuse andmise konventsioon, 1946 (nr 69)
meremeeste sotsiaalkindlustuse konventsioon, 1946 (nr 70)
meremeeste tasustatava puhkuse konventsioon, 1946 (nr 72)
meremeeste tervisekontrolli konventsioon, 1946 (nr 73)
madruste kvalifikatsioonitunnistuse andmise konventsioon, 1946 (nr 74)
laevapere majutamise konventsioon, 1946 (nr 75)
meremeeste palga, tööaja ja laeva mehitamise konventsioon, 1946 (nr 76)
meremeeste tasustatava puhkuse konventsioon (muudetud), 1949 (nr 91)
laevapere majutamise konventsioon (muudetud), 1949 (nr 92)
meremeeste palga, tööaja ja laeva mehitamise konventsioon (muudetud), 1949 (nr 93)
meremeeste palga, tööaja ja laeva mehitamise konventsioon (muudetud), 1958 (nr 109)
laevapere majutamise konventsioon (lisasätted), 1979 (nr 133)
meremeeste tööõnnetuste ärahoidmise konventsioon, 1970 (nr 134)
meremeestele pideva töö tagamise konventsioon, 1976 (nr 145)
meremeeste iga-aastase tasustatava puhkuse konventsioon, 1976 (nr 146)
kaubanduslikku meresõitu teostavate laevade miinimumnõuete konventsioon, 1976 (nr 147)
kaubanduslikku meresõitu teostavate laevade miinimumnõuete 1976. aasta konventsiooni (nr 147) 1996. aasta protokoll
meremeeste olme konventsioon, 1987 (nr 163)
meremeeste tervisekaitse ja meditsiiniabi konventsioon, 1987 (nr 164)
meremeeste sotsiaalkindlustuse konventsioon (muudetud), 1987 (nr 165)
meremeeste kojusõidu konventsioon (muudetud), 1987 (nr 166)
meremeeste tööjärelvalve konventsioon, 1996 (nr 178)
meremeeste värbamise ja töövahenduse konventsioon, 1996 (nr 179)
meremeeste tööaja ja laevade mehitamise konventsioon, 1996 (nr 180).

HOIULEVÕTJA ÜLESANDED

XI artikkel

1. Rahvusvahelise Töübüroo peadirektor teatab kõigile Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni liikmetele kõigi ratifitseerimis- ja heakskiitmiskirjade ning denonsseerimisteadete registreerimisest käesoleva konventsiooni alusel.

2. Kui VIII artikli lõikes 2 sätestatud tingimused on täidetud, teatab peadirektor organisatsiooni liikmetele konventsiooni jõustumise kuupäeva.

XII artikkel

Lähtudes Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja artiklist 102, saadab Rahvusvahelise Tööstööbüroo peadirektor konventsiooni alusel registreeritud ratifitseerimis- ja heakskiitmiskirjad ning denonsseerimisteed registreerimiseks Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile.

KOLMEPOOLNE ERIKOMITEE

XIII artikkel

1. Rahvusvahelise Tööstööbüroo haldusnõukogu jälgib pidevalt konventsiooni toimimist komitee kaudu, mille ta on asutanud ja millel on eripädevus meretöönormide valdkonnas.
2. Selle konventsiooni kohaselt käsitletavate küsimuste jaoks peab komitee koosnema iga konventsiooni ratifitseerinud liikme valitsuse määratud kahest esindajast ning reederite ja meremeeste esindajatest, kelle on määranud haldusnõukogu pärast konsulteerimist merenduse ühiskomisjoniga.
3. Nende liikmete valitsusesindajad, kes ei ole veel konventsiooni ratifitseerinud, võivad osaleda komitee tegevuses, kuid neil ei ole hääleõigust üheski konventsiooniga kooskõlas käsitletavas küsimuses. Haldusnõukogu võib kutsuda teisi organisatsioone või juriidilisi isikuid osalema komitees vaatljana.
4. Iga reederite ja meremeeste esindaja häält komitees kaalutakse viisil, mis tagab, et reederite ja meremeeste rühmal oleks kummalgi pool koosolekul esindatud hääleõiguslike valitsuste häälte koguarvust.

KONVENTSIOONI MUUTMINE

XIV artikkel

1. Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni peakonverents võib konventsiooni sätete muudatusi vastu võtta Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni põhikirja artikli 19 ning selle organisatsiooni konventsioonide vastuvõtmist käsitlevate eeskirjade ja menetluste raames. Koodeksi muudatusi võib vastu võtta ka XV artiklis ette nähtud korras.
2. Liikmetel, kelle konventsiooni ratifitseerimiskiri on registreeritud enne muudatuse vastuvõtmist, edastatakse muudatuse tekst ratifitseerimiseks.

3. Teistele Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni liikmetele edastatakse muudetud konventsiooni tekst põhikirja artikli 19 kohaselt ratifitseerimiseks.
4. Muudatus loetakse heakskiidetuks päeval, millal vastavalt kas muudatuse või muudetud konventsiooni ratifitseerimise on registreerinud vähemalt 30 liiget, kelle osa maailma laevade kogumahutavusest on kokku vähemalt 33 protsenti.
5. Põhikirja artikli 19 raames vastuvõetud muudatus muutub siduvaks ainult sellele organisatsiooni liikmele, kelle ratifitseerimiskirja on Rahvusvahelise Tööstööbüroo peadirektor registreerinud.
6. Käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud liikme suhtes jõustub muudatus kaheteistkümne kuu möödumisel käesoleva artikli lõikes 4 nimetatud heakskiitmise päevast või kaheteistkümne kuu möödumisel päevast, millal muudatuse ratifitseerimine registreeriti, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem.
7. Kui käesoleva artikli lõikes 9 ei ole sätestatud teisiti, jõustub muudetud konventsioon käesoleva artikli lõikes 3 nimetatud liikme suhtes kaheteistkümne kuu möödumisel käesoleva artikli lõikes 4 nimetatud heakskiitmise päevast või kaheteistkümne kuu möödumisel tema ratifitseerimiskirja registreerimisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem.
8. Liikme suhtes, kelle konventsiooni ratifitseerimiskiri registreeriti enne muudatuse vastuvõtmist, kuid kes ei ole muudatust ratifitseerinud, jääb konventsioon kehtima muudatuseta.
9. Liige, kelle konventsiooni ratifitseerimiskiri registreeritakse pärast muudatuse vastuvõtmist, kuid enne käesoleva artikli lõikes 4 nimetatud kuupäeva, võib ratifitseerimiskirjale lisatud deklaratsioonis täpsustada, et konventsioon ratifitseeritakse ilma asjakohase muudatuseta. Ratifitseerimise korral ilma sellise deklaratsioonita jõustub konventsioon vastava liikme suhtes kaheteistkümne kuu möödumisel päevast, millal ratifitseerimine registreeriti. Kui ratifitseerimiskirjale ei ole sellist deklaratsiooni lisatud või kui ratifitseerimiskiri registreeritakse lõikes 4 nimetatud kuupäeval või pärast kõnealust kuupäeva, jõustub konventsioon vastava liikme suhtes kaheteistkümne kuu möödumisel päevast, millal ratifitseerimine registreeriti; pärast selle käesoleva artikli lõike 7 kohaselt jõustumist muutub muudatus asjaomase liikme suhtes siduvaks, välja arvatud juhul, kui muudatuses ei ole ette nähtud teisiti.

KOODEKSI MUUTMINE

Artikkel XV

1. Koodeksit võib muuta kas XIV artiklis sätestatud korras või, kui ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti, käesolevas artiklis sätestatud korras.
2. Koodeksi muutmise ettepaneku võib Rahvusvahelise Tööstusbüroo peadirektorile teha organisatsiooni liikme valitsus või reederite rühma esindaja või meremeeste rühma esindaja, kes on määratud XIII artiklis nimetatud komitee koosseisu. Valitsuse esitatud muudatusettepaneku peavad olema teinud või seda peavad toetama vähemalt viie konventsiooni ratifitseerinud liikme valitsused või käesolevas lõikes nimetatud reederite rühma või meremeeste rühma esindajad.
3. Olles kontrollinud, et muudatusettepanek vastab käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud nõuetele, saadab peadirektor selle koos asjakohaseks peetavate märkuste või ettepanekutega viivitamata organisatsiooni kõigile liikmetele ning palub neil edastada vastava ettepanekuga seotud märkused või soovitused kuue kuu jooksul või haldusnõukogu sätestatud aja jooksul (mis ei või olla lühem kui kolm kuud ega pikem kui üheksa kuud).
4. Käesoleva artikli lõikes 3 nimetatud ajavahemiku möödumisel edastatakse ettepanek koos kõigi käesoleva lõike alusel tehtud märkuste või soovituste kokkuvõttega arutamiseks komitee koosolekule. Muudatust käsitatakse komitee poolt vastuvõetuna, kui:
  - a) vähemalt pool konventsiooni ratifitseerinud liikmete valitsustest on esindatud koosolekul, kus ettepanekut arutatakse;
  - b) vähemalt kaks kolmandikku komitee liikmetest hääletab muudatuse poolt;
  - c) ettepaneku poolt antud häälte enamuse moodustab vähemalt poole hääletanud valitsuste häälte koguarvust, poole reederite häälte koguarvust ja poole meremeeste esindajate häälte koguarvust, kes on komitee liikmed ning registreerunud koosolekule, kus ettepanek pannakse hääletusele.
5. Käesoleva artikli lõike 4 kohaselt vastu võetud muudatused esitatakse heakskiitmiseks konverentsi järgmisele istungjärgule. Heakskiitmiseks on nõutav kohal olevate delegaatide kahekolmandikuline häälteenamus. Kui sellist häälteenamust ei saavutata, saadetakse muudatusettepanek komiteele uuesti läbivaatamiseks, kui komitee seda soovib.
6. Peadirektor teavitab konverentsi poolt heakskiidetud muudatustest kõiki liikmeid, kelle konventsiooni ratifitseerimiskirjad on registreeritud enne konverentsi antud heakskiidu päeva. Neid liikmeid nimetatakse edaspidi ratifitseerivateks liikmeteks. Teates viidatakse käesolevale artiklile ning nähakse ette ametliku lahkavuse edastamise tähtaeg. Tähtaja pikkus on kaks aastat alates teatavaks tegemise päevast, välja arvatud juhul, kui konverents on heakskiitmise

ajal sätestanud teistsuguse tähtaja, mille pikkus peab olema vähemalt aasta. Teate koopia edastatakse informatsiooniks teistele organisatsiooni liikmetele.

7. Muudatus, mille konverents on heaks kiitnud, loetakse vastuvõetuks, välja arvatud siis, kui ettenähtud tähtaja lõpuks on peadirektorile laekunud ametlikud lahtarvamused üle 40 protsendilt liikmetelt, kes on konventsiooni ratifitseerinud ning kelle laevade kogumahutavus on vähemalt 40 protsenti konventsiooni ratifitseerinud liikmete laevade kogumahutavusest.

8. Heakskiidetud muudatus jõustub kuus kuud pärast ettenähtud ajavahemiku lõppu kõigi ratifitseerivate liikmesriikide suhtes, välja arvatud need, kes on väljendanud ametlikult oma lahtarvamust käesoleva artikli lõike 7 kohaselt ega ole kõnealust lahtarvamust lõike 11 kohaselt tagasi võtnud. Sellest olenemata:

a) võib ratifitseeriv liige enne ettenähtud ajavahemiku lõppu teatada peadirektorile, et muudatus muutub tema suhtes siduvaks alles pärast sõnaselge teate saamist muudatuse vastuvõtmise kohta;

b) võib ratifitseeriv liige enne muudatuse jõustumise tähtpäeva teatada peadirektorile, et ta ei jõusta kõnealust muudatust kindlaksmääratud aja jooksul.

9. Muudatus, mis on käesoleva artikli lõike 8 punktis „a“ nimetatud teate teema, jõustub teate esitanud liikme suhtes kuus kuud pärast seda, kui see liige on teatanud peadirektorile muudatuse vastuvõtmisest või muudatuse esmakordse jõustumise päeval, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem.

10. Käesoleva artikli lõike 8 punktis „b“ nimetatud tähtaeg ei või olla pikem kui üks aasta alates muudatuse jõustumise päevast ega pikem kui konverentsi poolt muudatuse heakskiitmisel määratud pikem tähtaeg.

11. Liige, kes on ametlikult väljendanud lahtarvamust seoses muudatusega, võib oma lahtarvamuse alati tagasi võtta. Kui peadirektor saab tagasivõtmisteate pärast muudatuse jõustumist, jõustub muudatus selle liikme suhtes kuue kuu möödumisel teate registreerimise päevast.

12. Pärast muudatuse jõustumist võib ratifitseerida ainult muudetud konventsiooni.

13. Niivõrd, kui meretöötunnistus on seotud küsimustega, mida hõlmab jõustunud konventsiooni muudatus:

a) ei ole liige, kes on muudatuse vastu võtnud, kohustatud laiendama konventsioonist tulenevat eelist meretöötunnistuste suhtes, mis on välja antud sellise teise liikme lipu all sõitvatele laevadele, kes on:

i) lähtuvalt käesoleva artikli lõikest 7 ametlikult väljendanud muudatusega seotud lahtarvamust ega ole lahtarvamust tagasi võtnud või

- ii) lähtuvalt käesoleva artikli lõike 8 punktist "a" teatanud, et tema heakskiit sõltub hilisemast sõnaselgest teatest ega ole muudatust heaks kiitnud;
- b) laiendab muudatuse heaks kiitnud liikme konventsioonist tulenevat eelist meretöötunnistuste suhtes, mis on välja antud sellise teise liikme lipu all sõitvatele laevadele, kes on käesoleva artikli lõike 8 punkti "b" kohaselt teatanud, et ei jõusta muudatust käesoleva artikli lõike 10 kohaselt kindlaks määratud tähtaja jooksul.

AUTENTSED KEELED

XVI artikkel

Konventsiooni inglisis- ja prantsuskeelne tekst on võrdselt autentne.

MERETÖÖ KONVENTSIOONI EESKIRJADE JA KOODEKSI SELGITAV MÄRKUS

1. Käesolev selgitav märkus, mis ei ole meretöö konventsiooni osa, on mõeldud kasutamiseks konventsiooni üldjuhendina.
2. Konventsioon koosneb kolmest omavahel seotud eri osast: artiklid, eeskirjad ja koodeks.
3. Artiklites ja eeskirjades on sätestatud konventsiooni ratifitseerivate liikmete peamised õigused ja aluspõhimõtted ning põhikohustused. Artikleid ja eeskirju võib muuta ainult konverentsi Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni põhikirja artikli 19 raames (vaata konventsiooni XIV artikkel).
4. Koodeks sisaldab eeskirjade rakendamise üksikasju. Koodeks koosneb A-osast (kohustuslikud normid) ja B-osast (mittekohustuslikud suunised). Koodeksit saab muuta konventsiooni XV artiklis sätestatud lihtsustatud korra kohaselt. Kuna koodeks sisaldab üksikasjalikke rakendussätteid, peavad selle muudatused jääma artiklite ja eeskirjade üldisesse reguleerimisalasse.
5. Eeskirjad ja koodeks on jaotatud üldisteks valdkondadeks viies jaos:
  1. jagu. Meremeestele esitatavad miinimumnõuded laeval töötamisel
  2. jagu. Töötingimused
  3. jagu. Majutus, puhkevõimalused, toit ja toitlustamine
  4. jagu. Tervisekaitse, meditsiiniabi, olme ja sotsiaalkindlustuskaitse
  5. jagu. Järgimine ja täitmise tagamine

6. Igas jaos sisalduvad konkreetset õigust või põhimõtet (või täitmise tagamise meedet 5. jaos) käsitlevate, numeratsiooniga seotud sätete rühnad. Näiteks 1. jao esimene rühm koosneb eeskirjast 1.1, standardist A1.1 ja suunisest B1.1 ning käsitleb vanuse alammäära.

7. Konventsioonil on kolm peaesmärki:

- a) sätestada artiklites ja eeskirjades kindel õiguste ja põhimõtete kogum;
- b) anda koodeksi abil liikmetele võimalus rakendada neid õigusi ja põhimõtteid märkimisväärselt paindlikul viisil;
- c) tagada 5. jao abil õiguste ja põhimõtete nõuetekohane järgimine ja täitmise tagamine.

8. Paindliku rakendamise peamisi valdkondi on kaks: esiteks võib liige vajaduse korral (vaata VI artikli lõige 3) jõustada koodeksi A-osa üksikasjalikud nõuded sisulise samaväärsuse alusel (nagu on ette nähtud VI artikli lõikes 4).

9. Teine paindliku rakendamise valdkond tagatakse paljude A-osa sätete kohustuslike nõuete üldisema sõnastamisega, mis laiendab volituste piire ning moodustab riigisisel tasandil sätestatavad täpsemad meetmed. Sellistel juhtudel esitatakse rakendussuunised koodeksi mittekohustuslikus B-osas. Sel viisil saavad konventsiooni ratifitseerinud liikmed kindlaks määrata, mis laadi meetmeid neilt A-osas esitatud üldise kohustuse alusel eeldatakse, kuid ka meetmeid, mis ei ole tingimata nõutavad. Näiteks tuleb standardi A4.1 kohaselt tagada, et meditsiiniabi andmiseks laeval (lõike 1 punkt „b“) peavad vajalikud ravimid olema kiiresti kättesaadavad ning laeval peab olema laevaapteek (lõike 4 punkt „a“). Viimasena nimetatud kohustuse heauskne täitmine tähendab enam, kui lihtsalt laevaapteegi olemasolu igal laeval. Täpsemad selgitused esitatakse suunises B4.1.1 (lõige 4), et tagada laevaapteegi nõuetekohane hoidmine, kasutamine ja hooldus.

10. Asjakohane suunis ei ole konventsiooni ratifitseerinud liikme suhtes siduv ning, nagu on sätestatud sadamariigi kontrolli käsitlevas 5. jaos, kontrollitakse ainult konventsiooni asjakohaste nõuete täitmist (artiklid, eeskirjad ja A-osa standardid). Liikmed peavad VI artikli lõike 2 alusel siiski tõsiselt kaaluma koodeksi A-osa alusel võetud kohustuste täitmist B-osas sätestatud viisil. Kui liige, kes on tõsiselt kaalunud asjakohaseid suuniseid, otsustab eespool esitatud näite korral kehtestada teistsuguse korra, mis tagab laevaapteegi hoidmise, kasutamise ja hoolduse A-osa standardi kohaselt, on see lubatud. Seevastu, kui lähtutakse B-osas ettenähtud suunist, võivad nii liige kui ka rahvusvaheliste merekonventsioonide rakendamist kontrollivad ILO organid olla pikemalt kaalumata kindlad, et liikme sätestatud korrast piisab, et täita A-osa alusel võetud kohustused, mida suunises käsitletakse.

EESKIRJAD JA KOODEKS

1. JAGU. MEREMEESTELE ESITATAVAD MIINIMUMNÕUDED LAEVAL TÖÖTAMISEL

Eeskiri 1.1 - Vanuse alammäär

Eesmärk: tagada, et laeval ei teeks tööd alaealised isikud

1. Vanuse alammäärast nooremat isikut ei tohi laevale tööle võtta ega tööle rakendada ega ta ei tohi seal tööd teha.
2. Vanuse alammäär konventsiooni esialgse jõustumise ajal on 16 aastat.
3. Koodeksis sätestatud tingimustel nõutakse kõrgemat vanuse alammäära.

Standard A1.1 - Vanuse alammäär

1. Alla 16-aastase isiku laevale tööle võtmine või tema tööle rakendamine või töö tegemine laeval on keelatud.
2. Alla 18-aastaste meremeeste öötöö on keelatud. Selle standardi kohaldamisel määratletakse ööaeg riigisisese õiguse ja tavade kohaselt. See hõlmab vähemalt üheksatunnise ajavahemiku, mis algab hiljemalt keskööl ja lõpeb kõige varem kell viis hommikul.
3. Pädev asutus võib teha erandi öötööpiirangu nõude rangest täitmisest, kui:
  - a) see võib kahjustada meremeeste tõhusat väljaõpet, mis toimub kehtestatud programmide ja ajakavade kohaselt, või
  - b) tööülesande erilaadi tõttu või kui tunnustatud väljaõppeprogrammi kohaselt peavad meremehed, keda see erand hõlmab, täitma tööülesandeid öösel ning pädev asutus otsustab pärast konsulteerimist asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega, et töö ei kahjusta nende tervist ega heaolu.
4. Alla 18-aastase meremehe laevale tööle võtmine või tema töö kasutamine või töö tegemine laeval on keelatud, kui töö võib ohustada tema tervist või turvalisust. Sellise töö liigid kehtestatakse vastavalt asjakohastele rahvusvahelistele normidele riigisiseste õigusnormidega või pädeva asutuse poolt pärast konsulteerimist asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega.

Suunis B1.1 - Vanuse alammäär

1. Töö- ja elamistingimuste reguleerimisel peaksid liikmed eritähelepanu pöörama alla 18-aastaste noorte vajadustele.

Eeskiri 1.2 – Tervisetõend

Eesmärk: tagada, et kõik meremehed on terviseseisundi poolest sobivad täitma oma tööülesandeid merel

1. Meremehed võivad töötada laeval juhul, kui nad tunnistatakse terviseseisundi poolest sobivaks oma tööülesandeid täitma.
2. Erandeid on lubatud teha ainult koodeksiga ettenähtud korras.

Standard A1.2 - Tervisetõend

1. Pädev asutus nõuab meremeestelt enne nende laeval tööle asumist kehtivat tervisetõendit, mis tõendab, et nende terviseseisund võimaldab neil täita tööülesandeid merel.
2. Tagamaks, et tervisetõend kajastab tegelikult meremehe terviseseisundit tema tööülesandeid silmas pidades, sätestab pädev asutus pärast konsulteerimist asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega ning tõsiselt kaaludes käesoleva koodeksi B-osas nimetatud kohaldatavaid rahvusvahelisi suuniseid tervisekontrolli ja tervisetõendi sisu.
3. Käesolev standard ei kahjusta muudetud 1978. aasta meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse normide rahvusvahelist konventsiooni (STCW). Pädev asutus kinnitab eeskirja 1.2 kohaldamiseks STCW nõuete kohaselt välja antud tervisetõendi. Sisult samadele nõuetele vastav tervisetõend nendele meremeestele, keda STCW ei hõlma, on samavõrd aktsepteeritav.
4. Tervisetõendi annab välja nõuetekohase ettevalmistusega arst või, kui tõend antakse välja üksnes nägemise kohta, isik, keda pädev asutus on tunnustanud sellist tõendit väljastava pädeva isikuna. Arst peab tervisekontrollil tugineva otsuse tegemisel olema kutsealaseltsi täiesti sõltumatu.
5. Meremeestele, kellele tõendi andmisest on keeldutud või kelle töötamisele on kehtestatud eelkõige aja, valdkonna või piirkonnaga seotud piirang, antakse täiendava tervisekontrolli võimalus teise sõltumatu arsti või sõltumatu meditsiinieksperdi juures.
6. Tervisetõend kinnitab eelkõige, et:
  - a) asjaomase meremehe kuulmine, nägemine ja värvieristusvõime juhul, kui meremees on võetud tööle täitma tööülesandeid, mille puhul puudulik värvieristusvõime võib mõjutada

tema töösobivust, on nõuetele vastavad;

b) asjaomasel meremehel ei ole mistahes terviseprobleemi, mis võiks süveneda teenistuse tõttu merel või muudaks meremehe selle teenistuse jaoks sobimatuks või võiks ohustada teiste laeval olevate isikute tervist.

7. Välja arvatud juhul, kui seoses konkreetsete tööülesannetega, mida asjaomane meremees peab täitma, või kui STCW alusel kehtestatakse lühem ajavahemik, kehtib:

a) tervisetõend kõige kauem kaks aastat, välja arvatud juhul, kui meremees on alla 18-aastane, millisel juhul kehtib tervisetõend kõige kauem ühe aasta;

b) värvieristustõend kehtib kõige kauem kuus aastat.

8. Kiireloomulistel juhtudel võib pädev asutus anda meremehele loa töötada ilma kehtiva tervisetõendita, kuni laev jõuab järgmisse sissesõidusadamasse, kus meremees võib pädevalt arstilt saada tervisetõendi tingimusel et:

a) niisugune luba ei kehti üle kolme kuu;

b) asjaomasel meremehel on olemas hiljuti kehtivusaja ületanud tervisetõend.

9. Kui tõendi kehtivusaeg lõpeb merereisi ajal, kehtib tervisetõend kuni jõudmiseni järgmisse sissesõidusadamasse, kus meremees võib saada tervisetõendi pädevalt arstilt eeldades, et kehtivusaeg ei ületa kolme kuud.

10. Tavapäraselt rahvusvahelisi merereise tegeval laeval töötava meremehe tervisetõend peab olema välja antud vähemalt inglise keeles.

Suunis B 1.2.1 - Rahvusvahelised suunised

1. Pädev asutus, meedikud, inspektorid, reederid, meremeeste esindajad ning kõik teised meremeheks kandideerijate ja meremeeste terviseseisundi kontrollimisega seotud isikud peaksid järgima Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) ja Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) suuniseid "Guidelines for Conducting Pre-sea and Periodic Medical Fitness Examinations for Seafarers", kaasa arvatud kõik suuniste hilisemad versioonid, ning kõiki muid Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni, Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni ja Maailma Terviseorganisatsiooni avaldatud kohaldatavaid rahvusvahelisi suuniseid.

Eeskiri 1.3 - Väljaõpe ja kvalifikatsioon

Eesmärk: tagada, et meremehed on välja õpetatud või kvalifitseeritud oma tööülesannete täitmiseks laeval

1. Meremehed tohivad töötada laeval ainult juhul, kui nad on välja õpetatud

või tunnistatud pädevaks või on muul viisil kvalifitseeritud oma tööülesandeid täitma.

2. Meremeestel lubatakse töötada laeval ainult juhul, kui nad on edukalt läbinud isiklikku ohutust laeval käsitleva väljaõppe.

3. Väljaõpet ja kvalifikatsioonitunnistuse andmist käsitatakse Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni vastuvõetud kohustuslike õigusaktide kohaselt käesoleva eeskirja lõigete 1 ja 2 nõuete täitmisena.

4. Liige, kelle suhtes kohaldati käesoleva konventsiooni ratifitseerimise ajal 1946. aasta madruste kvalifikatsioonitunnistuse andmise konventsiooni (nr 74), jätkavad selle konventsiooni alusel võetud kohustuste täitmist kuni Rahvusvaheline Mereorganisatsioon võtab vastu kõnealust teemat hõlmavad kohustuslikud sätted ning need jõustuvad või seni, kui VIII artikli lõike 3 kohaselt on käesoleva konventsiooni jõustumisest möödunud viis aastat, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem.

Eeskiri 1.4 - Värbamine ja töövahendus

Eesmärk: tagada meremeestele juurdepääs tõhusale ja täpselt reguleeritud meremeeste värbamis- ja töövahendussüsteemile

1. Kõigil meremeestel peab olema juurdepääs tõhusale, nõuetekohasele ja läbipaistvale süsteemile, mis võimaldab meremehel tasu maksmata leida tööd laeval.
2. Liikme territooriumil tegutsev meremeeste värbamis- ja töövahendustalitus peab vastama koodeksis sätestatud normidele.
3. Liige nõuab seoses oma lipu all sõitvatel laevadel töötavate meremeestega, et reederid, kes kasutavad meremeeste värbamis- ja töövahendustalitusi, mis asuvad riikides või territooriumidel, mille suhtes ei kohaldata käesolevat konventsiooni, tagavad nende talituste vastavuse koodeksi nõuetega.

Standard A1.4 - Värbamine ja töövahendus

1. Liige, kelle territooriumil tegutseb avalik-õiguslik meremeeste värbamis- ja töövahendustalitus, tagab, et see tegutseb nõuetekohaselt viisil, mis kaitseb ja edendab konventsioonis sätestatud meremeeste tööõigusi.
2. Kui liikme territooriumil tegutseb eraõiguslik meremeeste värbamis- ja töövahendustalitus, mille peamine eesmärk on meremeeste värbamine ja neile töö vahendamine või mis värbab ja vahendab tööd märkimisväärsel hulgal meremeestele, peab selle tegevus olema kooskõlas standardse litsentsimis- või kvalifikatsioonitunnistuste

andmise süsteemiga või olema muul viisil reguleeritud. See süsteem luuakse, modifitseeritakse või muudetakse ainult pärast konsulteerimist asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega. Kui tekib kahtlus, kas seda konventsiooni kohaldatakse eraõiguslike värbamis- ja töövahendustalituste suhtes, otsustab selle küsimuse iga liikme pädev asutus pärast konsulteerimist asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega. Meremeeste eraõiguslike värbamis- ja töövahendustalituste liialdatud levikule ei tohi kaasa aidata.

3. Käesoleva standardi lõike 2 sätteid kohaldatakse sellises sobivas ulatuses, mis on määratud pädeva asutuse otsusega ning tehtud pärast konsulteerimist asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega, ka meremeeste organisatsiooni värbamis- ja töövahendustalituste suhtes, mis tegutsevad liikme territooriumil tema kodanikest meremeeste tööle rakendamiseks tema lipu all sõitvatele laevadele. Käesoleva lõikega hõlmatud talitused peavad vastama järgmistele tingimustele:

- a) värbamis- ja töövahendustalitus tegutseb vastava organisatsiooni ja reederi vahelise kollektiivlepingu alusel;
- b) nii meremeeste organisatsiooni kui ka reederi asukoht on liikme territooriumil;
- c) liikmel on riigisisesed õigusnormid või kord, mille kohaselt kinnitatakse või registreeritakse kollektiivleping, mis võimaldab värbamis- ja töövahendustalitusel tegutseda;
- d) värbamis- ja töövahendustalitus tegutseb nõuetekohaselt ning meremeeste tööõiguste kaitseks ja edendamiseks on võetud käesoleva standardi lõikes 5 esitatutega võrreldavad meetmed.

4. Käesolevat standardit ega eeskirja 1.4 ei tohi tõlgendada viisil, mis:

- a) takistab liikmel ülal pidada meremeestele mõeldud tasuta avalik-õiguslikku värbamis- ja töövahendustalitust meremeeste ja reederite vajaduste rahuldamiseks kehtestatud tegevuspõhimõtete raames, olenemata sellest, kas kõnealune talitus on kõiki töötajaid ja tööandjaid hõlmava riikliku tööhõiveteenistuse osa või tegutseb sellega kooskõlastatult; või
- b) kohustab liiget looma oma territooriumil meremeeste eraõiguslike värbamis- ja töövahendustalituste süsteemi.

5. Käesoleva standardi lõikes 2 nimetatud süsteemi omaks võttes näeb liige oma õigusnormide või muude meetmetega ette vähemalt järgmist:

- a) keelab meremeeste värbamis- ja töövahendustalitusel kasutada vahendeid, mehhanisme või nimekirju, mille eesmärk on takistada meremeest saamast või jätta ta ilma võimalusest saada kvalifikatsioonile vastavat tööd;
- b) nõuab, et meremees ei maksa otse ega kaudselt, tervikuna ega osaliselt teenustasu ega muud tasu värbamise, vahenduse ega töökoha saamise eest, välja

arvatud tasu, mida meremees maksab riikliku seadusejärgse tervisetõendi, riikliku meremehe teenistusraamatu ning passi või muu samalaadse reisidokumendi saamisel, välja arvatud viisade maksumus, mille tasub reeder;

c) tagab, et tema territooriumil tegutsevad meremeeste värbamis- ja töövahendustalitused:

i) peavad ja ajakohastavad kõigi nende kaudu värvatud ja tööle rakendatud meremeeste registrit, mis on pädevale asutusele kättesaadav kontrollimiseks;

ii) jälgivad, et meremehi teavitatakse nende töölepingus sisalduvatest õigustest ja kohustustest enne nende tööle rakendamist või tööle rakendamise käigus ning et võetakse nõuetekohased meetmed selleks, et meremehed saaksid tutvuda oma töölepinguga enne ja pärast selle allkirjastamist, ning et meremehed saaksid töölepingu koopia;

iii) kontrollivad, et nende kaudu värvatud või töövahendatud meremeestel oleks vastaval töökohal töötamiseks nõutav ettevalmistus ja vajalikud dokumendid ning et meretööleping oleks kooskõlas kohaldatavate õigusnormide ja mistahes kollektiivlepinguga, mis moodustab osa töölepingust;

iv) jälgivad niivõrd, kui see on võimalik, et reederil oleksid vahendid meremeeste kaitseks kinnipidamise eest välissadamas;

v) uurivad kõiki nende tegevuse kohta esitatud kaebusi ja reageerivad nendele; teatavad pädevale asutusele igast lahendamata kaebusest;

vi) kehtestavad kindlustuse või samaväärse asjakohase meetme abil toimiva kaitsesüsteemi, hüvitamaks meremeestele rahaline kahju, mis võib neile tekkida juhul, kui värbamis- ja töövahendusteenus jääb osutamata või asjaomane reeder ei täida meretöölepingu kohaselt oma kohustusi meremeeste ees.

6. Pädev asutus jälgib ja kontrollib põhjalikult kõiki asjaomase liikme territooriumil tegutsevaid meremeeste värbamis- ja töövahendustalitusi. Liikme territooriumil tegutsevatele eraõiguslikele talitustele antakse litsentsid või tunnistused või samalaadsed tegevusload või neid uuendatakse alles pärast seda, kui on kontrollitud, et vastav meremeeste värbamis- ja töövahendustalitus vastab liikme õigusnormidega ettenähtud nõuetele.

7. Pädev asutus tagab vastava mehhanismi ja menetlused, mis võimaldavad vajadusel uurida meremeeste värbamis- ja töövahendustalituste tegevuse kohta esitatud kaebusi, kaasates asjaoludest olenevalt reederite ja meremeeste esindajad.

8. Niivõrd, kui see on võimalik ja seni, kui ta on kindlaks teinud, et kohaldatakse selles konventsioonis kindlaksmääratutega samaväärseid norme, teavitab käesoleva konventsiooni

ratifitseerinud liige oma kodanikke probleemidest, mis võivad tekkida tööle asumisel sellise riigi lipu all sõitval laeval, kes ei ole selle konventsiooni ratifitseerinud. Meetmed, mis konventsiooni ratifitseerinud liige sel otstarbel võtab, ei tohi olla vastuolus töötajate vaba liikumise põhimõttega, mis on sätestatud lepingutes, mille osalised mõlemad riigid võivad olla.

9. Konventsiooni ratifitseerinud liige nõuab, et tema lipu all sõitvate laevade reederid, kes kasutavad sellistes riikides või sellistel territooriumidel asuvaid meremeeste värbamis- ja töövahendustalitust, kelle suhtes ei kohaldata käesolevat konventsiooni, tagavad - niivõrd kui see on võimalik - nende talituste vastavuse käesoleva standardi nõuetele.

10. Käesolevat standardit ei tohi mõista nii, et see vähendab reederite kohustusi ja vastutust või liikme kohustusi ja vastutust oma lipu all sõitvate laevade suhtes.

Suunis B1.4 – Värbamine ja töövahendus

Suunis B 1.4.1 - Korralduslikud ja tegevussuunised

1. Täites oma kohustusi standardi A1.4 lõike 1 alusel, peaks pädev asutus kaaluma:
  - a) vajalike meetmete võtmist, edendamaks tõhusat koostööd meremeeste värbamis- ja töövahendustalituste vahel, olenemata sellest, kas need on avalik-õiguslikud või eraõiguslikud;
  - b) merendussektori vajadusi nii riigisisesele kui ka rahvusvahelisele tasandil, kui reederite, meremeeste ja asjaomaste koolitusasutuste osalusel töötatakse välja väljaõppeprogramme meremeestele, kes on laevapere koosseisus ja vastutavad laeva ohutu juhtimise ja reostuse vältimise eest;
  - c) sobivate meetmete võtmist esinduslike reederite ja meremeeste organisatsioonide koostöökäsi meremeeste avalik-õiguslike värbamis- ja töövahendustalituste töökorralduse ja tegevuse valdkonnas, kui sellised talitused on olemas;
  - d) tingimuste kindlaks määramist, mille kohaselt meremeeste värbamis- ja töövahendustalitused tohivad, võttes nõuetekohaselt arvesse õigust eraelu puutumatusse ja andmete konfidentsiaalsuse kaitse vajadust, töödelda meremeeste isikuandmeid, sealhulgas neid koguda, säilitada, töödelda ja edastada kolmandatele isikutele;
  - e) sellise süsteemi ülalpidamist, mille kohaselt kogutakse ja analüüsitakse kogu meretööturu asjakohast teavet, sealhulgas praegusi ja prognoositavaid andmeid laevapere koosseisus töötavate meremeeste kohta, liigitatuna vanuse, soo, teenistusastme ja kvalifikatsiooni järgi, ning merendussektori nõuete kohta; vanuse ja sooga seotud andmeid on lubatud koguda ainult statistika eesmärgil või selleks, et neid kasutada vanuse või soo alusel diskrimineerimist tõkestavate programmide raames;
  - f) vajadust tagada, et töötajad, kes vastutavad selliste avalik-õiguslike ja eraõiguslike talituste järelevalve eest, mis tegelevad nende laevapere liikmete värbamise ja neile töö

vahendamisega, kes vastutavad laeva ohutu juhtimise ja reostuse vältimise eest, on saanud piisava väljaõppe, neil on tõendatud meretöökogemus ning asjakohased teadmised merendussektorist, sealhulgas vastavatest merendusalaalastest rahvusvahelistest õigusaktidest väljaõppe, diplomeerimise ja tööalaste normide kohta;

g) vajadust ette näha tegevusnormid ning vastu võtta tegevusjuhendid ja eetikakoodeksid meremeeste värbamis- ja töövahendustalituste jaoks;

h) litsentsi- või diplomeerimissüsteemi kontrollimist kvaliteedinõuete süsteemi põhjal.

2. Standardi A1.4 lõikes 2 nimetatud süsteemi kehtestamisel peaks liige nõudma, et meremeeste värbamis- ja töövahendustalitused, mille asukoht on tema territooriumil, töötaksid välja ja peaksid kinni kontrollitavatest tegutsemistavade. Need tegutsemistavad meremeeste eraõiguslike värbamis- ja töövahendustalituste ning - niivõrd, kui need on kohaldatavad - ka avalik-õiguslike värbamis- ja töövahendustalituste puhul peaksid hõlmama järgmisi küsimusi:

a) tervisekontrollid, meremehe isikut tõendavad dokumendid ja muud selletaolised dokumendid, mida meremehelt võidakse nõuda töö saamiseks;

b) täieliku ja tervikliku registri ülalpidamine kõigi nende värbamis- ja töövahendussüsteemiga hõlmatud meremeeste kohta, võttes nõuetekohaselt arvesse õigust eraelu puutumatusle ja vajadust kaitsta andmete konfidentsiaalsust; register peaks sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

i) meremehe kvalifikatsioon;

ii) teenistuskäik;

iii) tööga seotud isikuandmed;

iv) tööga seotud meditsiinilised andmed;

c) ajakohastatud loetelude pidamine laevadest, millele meremeeste värbamis- ja töövahendustalitused on meremehi tööle suunanud, ning vahendid, mille abil on eriolukorras võimalik igal ajal talitusega ühendust võtta;

d) kord, mis tagab, et meremeeste värbamis- ja töövahendustalitused ega nende töötajad ei kasutaks meremehi ära, pakkudes neile tööd ainult teatavatel laevadel või teatavates ariühingutes;

e) kord, mis väldib meremeeste ärakasutamise võimaluse, mis tuleneb liitumise ettemakse küsimusest või mõnest muust reederi ja meremeeste vahelisest finantstehingust, millega tegeleb meremeeste värbamis- ja töövahendustalitus;

f) niisuguste kulude – kui neid on – arusaadavalt teatavaks tegemine, mille kandmist värbamise käigus meremehelt eeldatakse;

g) selle tagamine, et meremehi teavitatakse kõigist nende tulevase tööga seotud

eritingimustest ning konkreetse reederite tegevuspõhimõtetest seoses nende tööga;

- h) ebapädevuse või distsipliini rikkumisega seotud juhtumite lahendamise kord, mis on kooskõlas õigluspõhimõtete, riigisisese õiguse ja tavade ning olemasolu korral kollektiivlepingutega;
- i) kord, mis - niivõrd, kui see on võimalik - tagab, et kõik töö saamiseks esitatud kohustuslikud tõendid ja dokumendid on ajakohased ja ausal teel saadud ning et viited tööle on üle kontrollitud;
- j) kord, mis tagab, et merel olevate meremeeste peredelt saadud teabe- või nõuandetaotlusi käsitletakse viivitamata, osavõtlikult ja tasuta;
- k) kontroll selle üle, et töötingimused laevadel, kus meremehed on tööle vahendatud, vastavad reederite ja esindusliku meremeeste organisatsiooni vahel sõlmitud kohaldatavale kollektiivlepingule ja põhimõttele, millega meremehi suunatakse ainult nende reederite juurde, kes pakuvad meremeestele töötasu- ja töötingimusi, mis vastavad kohaldatavatele õigusnormidele või kollektiivlepingutele.

3. Tähelepanu tuleks pöörata sellise rahvusvahelise koostöö ergutamisele liikmete ja asjaomaste organisatsioonide vahel nagu näiteks:

- a) kahepoolne, piirkondlik ja mitmepoolne süstemaatiline teabevahetus merendussektori ja tööturu kohta;
- b) teabevahetus meretööd käsitlevate õigusaktide kohta;
- c) meremeeste värbamist ja töövahendust reguleerivate tegevuspõhimõtete, tööviiside ja õigusaktide ühtlustamine;
- d) meremeeste rahvusvahelise värbamise ja töövahenduse korra ning tingimuste parandamine;
- e) tööjõu planeerimine, arvesse võttes meremeeste pakkumist ja nõudlust nende järele ning merendussektori nõudmisi.

2. JAGU. TÖÖTINGIMUSED

Eeskiri 2.1 – Meretöölepingud

Eesmärk: tagada meremeestele õiglane tööleping

1. Meremehe töötasu- ja töötingimused tuleb sätestada või neile viidata arusaadavas ja õiguslikult täitmist tagavas kirjalikus lepingus ning need peavad vastama koodeksis sätestatud

normidele.

2. Meretöölepingus lepitakse meremehega kokku olukorras, mis tagab talle võimaluse töölepingus esitatud tingimustega enne lepingule allkirjutamist tutvuda, nende kohta nõu küsida ja nende vastuvõtmise üle vabalt otsustada.

3. Niivõrd, kui see on kooskõlas liikme riigisisese õiguse ja tavadega, tuleb meremeeste töölepinguid mõista nii, et need hõlmavad mistahes kohaldatavaid kollektiivlepinguid.

Standard A2.1 – Meretöölepingud

1. Liige võtab vastu õigusnormid, mis kohustavad, et tema lipu all sõitvad laevad järgivad järgmisi nõudeid:

a) meremehel, kes töötab tema lipu all sõitval laeval, peab olema meretööleping, millele on alla kirjutanud nii meremees kui ka reeder või reederi esindaja (või juhul, kui ta ei ole töötaja, tõend lepingulise või muu samalaadse kokkuleppe kohta) ning mis tagab meremehele inimväärset töö- ja elamistingimused laeval nagu on ette nähtud selle konventsiooniga;

b) meremehele, kes allkirjastab meretöölepingu, antakse enne lepingule alla kirjutamist võimalus sellega tutvuda ja selle kohta nõu küsida, samuti luuakse muid võimalusi, mida on vaja, tagamaks, et meremees sõlmib lepingu vabatahtlikult, olles teadlik oma õigustest ja kohustustest;

c) nii asjaomasel reederil kui ka meremehel peab olema meretöölepingu allkirjastatud originaaleksemplar;

d) tuleb võtta meetmeid, mis tagavad, et meremehed, sealhulgas laeva kapten, saavad laeval raskusteta täpset teavet oma töötingimuste kohta ning et selline teave, sealhulgas meretöölepingu koopia, on kontrollimiseks kättesaadav ka pädeva asutuse ametiisikutele, kaasa arvatud külastatavate sadamate omad;

e) meremehele antakse dokument, mis sisaldab teenistuskäiku laeval.

2. Kui kollektiivleping moodustab kogu meretöölepingu või osa sellest, peab selle koopia olema laeval kättesaadav. Kui meretööleping ja mis tahes kohaldatav kollektiivleping on muus keeles kui inglise keel, peavad alljärgnevad dokumendid olema laeval kättesaadavad ka inglise keeles (välja arvatud juhul, kui laev teeb ainult kohalikke merereise):

a) kollektiivlepingu standardvormi koopia;

b) kollektiivlepingu osad, mida sadamariik kontrollib eeskirja 5.2 alusel.

3. Käesoleva standardi lõike 1 punktis "e" nimetatud dokument ei sisalda andmeid meremehe töö kvaliteedi ega tema töötasu kohta. Dokumendi vorm, sellesse kantavad

üksikasjad ja üksikasjade sissekande viis määratakse kindlaks riigisisese õigusega.

4. Liige võtab kooskõlas riigisisese õigusega vastu õigusnormid, millega määratakse kindlaks andmed, mis peavad olema kõigis meretöölepingutes. Meretöölepingus peavad igal juhul olema järgmised andmed:

- a) meremehe täielik nimi, sünniaeg või vanus, sünnikoht;
- b) reederi nimi ja aadress;
- c) meretöölepingu sõlmimise koht ja aeg;
- d) kellena meremees tööle on võetud;
- e) meremehe töötasusumma või vajaduse korral selle arvutusvalem;
- f) iga-aastase tasustatava puhkuse kestus või vajaduse korral selle arvutusvalem;
- g) lepingu lõpetamine ja sellega seotud tingimused, kaasa arvatud järgmistel juhtudel:
  - i) tähtajatu lepingu puhul tingimused, millistel on kummalgi lepingupoolel õigus leping lõpetada, ning nõutav etteteatamisaeg, mis ei tohi reederi jaoks olla lühem kui meremehe jaoks;
  - ii) tähtajalise lepingu puhul selle lõppemise kuupäev;
  - iii) üheks merereisiks sõlmitud lepingu puhul sihtsadam ja aeg pärast sadamasse saabumist, mille möödumisel tuleb meremees tööülesannetest vabastada;
- h) tervise- ja sotsiaalkindlustuskaitse hüvitised, mille reeder peab meremehele tagama;
  - i) meremehe õigus koju naasmisele;
  - j) viide kollektiivlepingule, kui see on olemas;
  - k) muud andmed, mida riigisisene õigus võib nõuda.

5. Liige võtab vastu õigusnormid, millega sätestatakse meremeestele ja reederitele minimaalne etteteatamisaeg meretöölepingu lõpetamiseks enne tähtaega. Minimaalse etteteatamisaja pikkus määratakse pärast konsulteerimist asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega, kuid see ei tohi olla lühem kui seitse päeva.

6. Minimaalsest lühemat etteteatamisajaga võib kasutada asjaolude korral, mis riigisiseste õigusnormide või kohaldatavate kollektiivlepingute alusel on tunnistanud töölepingu lühema etteteatamisajaga või etteteatamisajata lõpetamist õigustavaks. Nende asjaolude kindlaks määramisel tagab liige, et võetakse arvesse meremehe vajadust sanktsioonideta lõpetada tööleping lühema etteteatamisajaga või etteteatamisajata kas perekondlikel või muudel kiireloomulistel põhjustel.

Suunis B2.1 - Meretöölepingud

Suunis B2.1.1 – Teenistuskäik

1. Standardi A2.1 lõike 1 punktis "e" nimetatud teenistuskäiku kantavate andmete kindlaks määramisel peaks liige tagama, et see dokument sisaldab piisavalt ka inglise keelde tõlgitud teavet, hõlbustamaks edasist töö saamist või täitmaks mereteenistuse nõudeid kvalifikatsiooni tõstmiseks või ametialaseks edutamiseks. Meremehe teenistusraamat võib vastata selle standardi lõike 1 punkti "e" nõuetele.

Eeskiri 2.2 -Töötasu

Eesmärk: tagada meremeestele tasu nende teenistuse eest

1. Kõigile meremeestele tuleb tasuda nende töö eest korrapäraselt ja täielikus vastavuses nende meretöölepingutega.

Standard A2.2 – Töötasu

1. Liige nõuab, et tema lipu all sõitvatel laevadel töötavatele meremeestele tuleb maksta töötasu vähemalt kord kuus ning kooskõlas mis tahes kohaldatava kollektiivlepinguga.
2. Meremeestele esitatakse kord kuus väljavõtte maksmisele kuuluvate ja makstud summade, sealhulgas palga, lisatasude ja kasutatud vahetuskursi kohta juhul, kui makse on tehtud kokkulepitust erinevas vääringus või erineva kursi alusel.
3. Liige nõuab, et reederid võtaksid käesoleva standardi lõike 4 kohaseid meetmeid, et tagada meremeestele võimalus kanda kogu töötasu või osa sellest üle oma perekonnale või ülalpeetavatele või selleks õigust omavatele isikutele.
4. Meetmed, mis tagavad meremeestele võimaluse kanda oma töötasu üle oma perekonnale, on järgmised:
  - a) moodus, mis võimaldab meremehel, kui ta seda soovib, tööle asudes või töötamise ajal eraldada korrapärase perioodiga osa oma töötasust rahaülekanneteks oma perekonnale kas pangaülekande või muu samalaadse vahendi abil;
  - b) nõue, mille kohaselt tuleb ülekanded teha õigeaegselt ning otse meremehe nimetatud isikule või isikutele.
5. Teenustasu käesoleva standardi lõigete 3 ja 4 alusel peab olema mõistliku suurusega ning, kui ei ole sätestatud teisiti, vahetuskurss kooskõlas riigisiseste õigusnormidega vastama kehtivale turukursile või ametlikult avaldatud kursile ning olema meremehele soodne.
6. Liige, kes võtab vastu meremeeste töötasu reguleerivad riigisisese

õigusnormid, kaalub vajalikult järele koodeksi B-osas sätestatud suunise arvesse võtmist.

Suunis B2.2 - Töötasu

Suunis B2.2.1- Erimääratlused

1. Käesolevas suunises kasutatakse järgmisi mõisteid:
  - a) *madrus* - meremees, keda peetakse pädevaks täitma mis tahes ülesannet, mida võib nõuda tekimeeskonna liikmelt, välja arvatud järelevalve- või spetsialisti ülesanded, või riigisiseste õigusnormide või tavade või kollektiivlepingu alusel määratud meremees;
  - b) *põhitöötasu või palk* – struktuurist olenemata tasu normtööaja eest; see ei sisalda väljamakseid ületunnitöö eest, preemiaid, toetusi, puhkusetasusid ega muid lisatasusid;
  - c) *kombineeritud töötasu* - töötasu või palk, mis sisaldab põhitöötasu ja muid töötasuga seotud tulusid; kombineeritud töötasus võivad sisalduda kõigi ületundide eest makstavad hüvitised ja kõik muud töötasuga seotud tulud või osalise kombineerimise puhul ainult teatavad tulud;
  - d) *tööaeg* - aeg, mille jooksul meremees on kohustatud töötama laeva heaks;
  - e) *ületunnid* - üle normtööaja töötatud aeg.

Suunis B2.2.2 - Arvutamine ja maksmine

1. Meremeeste puhul, kelle töötasu sisaldab eraldi hüvitist ületunnitöö eest:
  - a) ei tohiks töötasu arvutamisel normtööaeg merel ja sadamas ületada kaheksat tundi päevas;
  - b) tuleks ületundide arvutamisel nädala normtööaeg, mille eest makstakse põhitöötasu või palka, ette näha riigisiseste õigusnormidega, kui see ei ole kindlaks määratud kollektiivlepinguga, kuid see ei tohiks olla üle 48 tunni nädalas; kollektiivlepinguga võib sätestada erineva, kuid mitte ebasoodsama kohtlemise;
  - c) tuleks ületundide eest makstava hüvitise määrad, mis peaksid olema vähemalt 25 protsenti põhitöötasu või palga tunnitasust kõrgemad, ette näha riigisiseste õigusnormidega või kollektiivlepinguga, kui see on olemas;
  - d) peaks ületunnitöö arvestust pidama kapten või kapteni määratud isik ning selle peaks kinnitama meremees vähemalt kord kuus.
2. Meremeeste puhul, kelle töötasu on täielikult või osaliselt kombineeritud:
  - a) peaks meretööleping, kui see on asjakohane, selgelt täpsustama nende töötundide

arvu, mida meremehelt vastutasuks teatava töötasu eest eeldatakse, ja kõik lisatasud, mida võidakse kombineeritud töötasule lisada, ning nende maksmise asjaolud;

b) kui tasuda tuleb enamate ületundide eest, kui sisaldub kombineeritud töötasus, peaks tunnitasu olema vähemalt 25 protsenti kõrgem põhitunnitasust, mis on ette nähtud normtöötaja puhul nagu see on määratletud käesoleva suunise lõikes 1; sama põhimõtet tuleks kohaldada kombineeritud töötasus sisalduvate ületundide suhtes;

c) täielikult või osaliselt kombineeritud töötasu sellele osale vastav töötasu, mis on ette nähtud normtöötaja puhul nagu on määratletud käesoleva suunise lõike 1 punktis "a", ei tohiks olla madalam kehtivast töötasu alammäärast;

d) meremeeste puhul, kelle töötasu on osaliselt kombineeritud, tuleks pidada ületunnitöö arvestust ja see kinnitada, nagu on ette nähtud käesoleva suunise lõike 1 punktis "d".

3. Riigisiseste õigusnormide või kollektiivlepinguga võib sätestada, et ületunnitöö või töötamine igapäevasel puhkepäeval ja riigipühal hüvitatakse tasu asemel vähemalt sama pika tööst ja laeval viibimise kohustusest vaba ajaga või lisapuhkusega või mõne muu ettenähtud hüvitisega.

4. Riigisisestes õigusnormides, mis on vastu võetud pärast konsulteerimist esinduslike reederite ja meremeeste organisatsioonidega, või - nagu on asjakohane - kollektiivlepingus, tuleks arvesse võtta järgmisi põhimõtteid:

a) kõigile ühel ja samal laeval töötavatele meremeestele tuleks maksta võrdse töö eest võrdset töötasu, diskrimineerimata kedagi rassi, nahavärvuse, soo, usutunnistuse, poliitiliste veendumuste, rahvuse või sotsiaalse päritolu alusel;

b) meretööleping, mis täpsustab kohaldatava töötasu või töötasumäärad, peaks olema laeval olemas; teave töötasusumma või -määrade kohta tuleks teha meremehele kättesaadavaks, andes talle vähemalt ühe asjakohast teavet sisaldava dokumendi allkirjastatud eksemplari niisuguses keeles, mis on talle arusaadav, või pannes lepingu eksemplari meremeestele juurdepääsetavasse kohta või tehes seda mõnel muul asjakohasel viisil;

c) töötasu tuleks maksta seadusliku maksevahendina kasutatavas vääringus; kui see on asjakohane, võib töötasu maksta pangaülekandega, panga- või postitšekiga või maksekorraldusega;

d) töösuhte lõppemisel tuleks kogu saadaolev töötasu maksta välja põhjendamatu viivitusega;

e) pädev asutus peaks ette nägema asjakohased karistused või muud õiguskaitsevahendid, kui reederid viivitavad põhjendamatult kogu saadaoleva töötasu väljamaksmisega või ei maksa seda välja;

- f) töötasu tuleks maksta otse meremehe määratud pangakontole, kui ta ei ole kirjalikult taotlenud muud maksmisviisi;
  - g) vastavalt käesoleva lõike punktile "h", ei tohiks reeder piirata meremeeste vabadust oma töötasu kasutada;
  - h) töötasust kinnipidamisi peaks olema lubatud teha üksnes juhul, kui:
    - i) see on riigisisestes õigusnormides või kohaldatavas kollektiivlepingus selgesti ette nähtud ning meremeest on kinnipidamiste tingimustest teavitatud viisil, mida pädev asutus peab kõige asjakohasemaks;
    - ii) kinnipidamised kokku ei ületa piirsummat, mis võib olla kehtestatud riigisiseste õigusnormidega või kollektiivlepinguga või kohtuotsusega, mille alusel kinnipidamisi tehakse;
  - i) meremehe töötasust ei tohiks teha kinnipidamisi seoses töö saamise või säilitamisega;
  - j) meremeestele peaks olema keelatud määrata rahatrahve, välja arvatud riigisiseste õigusnormide, kollektiivlepingu või muude meetmetega ettenähtud rahatrahvid;
  - k) pädeval asutusel peaksid olema volitused kontrollida laeval olevaid toiduaineid ja osutatavaid teenuseid, et tagada õiglased ja mõistlikud hinnad asjaomaste meremeeste kasuks;
  - l) niivõrd kui meremeeste töötasunõuded ja nõuded muude nende tööga seotud võlgnetavate summadega ei ole tagatud 1993. aasta rahvusvahelise merivõlgade ja pantide konventsiooni sätete kohaselt, tuleks neid nõudeid tööandja maksejõuetuse korral kaitsta töötajate nõuete kaitse 1992. aasta konventsiooni (nr 173) kohaselt.
5. Liige peaks pärast konsulteerimist esinduslike reederite ja meremeeste organisatsioonidega kehtestama käesolevas suunises sisalduvate küsimustega seotud kaebuste uurimise korra.

Suunis B2.2.3 – Töötasu alammäär

1. Ilma et see piiraks vabade kollektiivlääbirääkimiste põhimõtte kohaldamist, peaks liige pärast konsulteerimist esinduslike reederite ja meremeeste organisatsioonidega kehtestama meremeeste töötasu alammäära kindlaks määramise korra. Selle korra rakendamises peaksid osalema esinduslikud reederite ja meremeeste organisatsioonid.
2. Selle korra kehtestamisel ja töötasu alammäära kindlaks määramisel tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta nii töötasu alammäära kindlaks määramist käsitlevaid rahvusvahelisi töönorme kui ka järgmisi põhimõtteid:
  - a) töötasu alammäära taseme määramisel tuleks arvesse võtta meretöö laadi, laevapere

suurust ja meremeeste normtööaega;

b) töötasu alammäära taset tuleks korrigeerida vastavalt elukalliduse ja meremeeste vajaduste muutumisele.

3. Pädev asutus peaks tagama:

a) järelevalve- ja sanktsioonide süsteemi abil, et töötasu makstakse vähemalt kindlaks määratud määra või määrade alusel;

b) võimaluse, et kõik meremehed, kellele on makstud töötasu alammäärast väiksemat töötasu, saavad odava ja kiire kohtu- või muu menetluse abil sisse nõuda summa, mille võrra on neile vähem makstud.

Suunis B2.2.4 - Madruste minimaalne igakuine põhitöötasu või palk

1. Madruse ühe kalendrikuu teenistuse eest makstav põhitöötasu või palk ei tohiks olla väiksem summast, mille määrab regulaarselt ühine merenduskomisjon või muu Rahvusvahelise Tööstööbüroo haldusnõukogu volitusel toimiv organ. Haldusnõukogu otsuse kohaselt teavitab peadirektor organisatsiooni liikmeid kõigist muudetud summadest.

2. Käesolevat suunist ei tohiks käsitada viisil, mis piirab reederite või nende organisatsioonide ja meremeeste organisatsioonide vahel sõlmitud kokkulepete kohaldamist, milles käsitletakse palga- ja töö standardsete miinimumtingimuste reguleerimist, eeldusel et neid tingimusi tunnustab pädev asutus.

Eeskiri 2.3- Töö- ja puhkeaeg

Eesmärk: tagada meremeestele reguleeritud töö- ja puhkeaeg

1. Liige tagab meremeeste töö- ja puhkeaja reguleerimise.
2. Liige sätestab tööaja maksimaalse või puhkeaja minimaalse pikkuse teatavaks ajavahemikuks, mis on kooskõlas koodeksi sätetega.

Standard A2.3 - Töö- ja puhkeaeg

1. Käesolevas standardis kasutatakse järgmisi mõisteid:
  - a) *tööaeg* - aeg, mille kestel on meremees kohustatud töötama laeva heaks;
  - b) *puhkeaeg* - aeg, mis ei ole tööaeg; see mõiste ei hõlma lühivaheaegu.
2. Liige määrab käesoleva standardi lõigetes 5 kuni 8 ettenähtud piires kindlaks kas maksimaalse tööaja, mida antud ajavahemikul ei või ületada, või minimaalse puhkeaja, mida antud ajavahemikul tuleb anda.
3. Liige kinnitab, et meremehe tavatööajanorm põhineb nagu muudel töötajatelgi

kaheksatunnisel tööpäeval ühe puhkepäevaga nädalas ja vabade riigipühadega. See ei takista liikmel vastu võtta korda selliste kollektiivlepingute kinnitamiseks või registreerimiseks, millega määratakse meremeeste tavatööaeg käesolevast standardist soodsamatel alustel.

4. Riigisiseste normide kindlaksmääramisel peab liige arvestama ohuga, mis on seotud eeskätt nende meremeeste väsimusega, kelle töökohustused on seotud meresõiduohutuse ja laeva ohutu käitamisega.

5. Töö- või puhkeaja piirangud on järgmised:

a) maksimaalne tööaeg ei ületa:

i) 14 tundi mis tahes 24-tunnisel ajavahemikul;

ii) 72 tundi mis tahes seitsmepäevasel ajavahemikul

või

b) minimaalne puhkeaeg on vähemalt:

i) kümme tundi mis tahes 24-tunnisel ajavahemikul;

ii) 77 tundi mis tahes seitsmepäevasel ajavahemikul;

6. Puhkeajaga ei või jaotada rohkem kui kaheks osaks, millest üks peab olema vähemalt kuue tunni pikkune, ning kahe järjestikuse puhkeaja vaheline aeg ei või ületada 14 tundi.

7. Kogunemised, tuletõrje- ja päästeharjutused ning riigisiseste õigusnormide ja rahvusvaheliste õigusaktidega ettenähtud harjutused korraldatakse viisil, mis võimalikult vähe häirib puhkeajaga ega põhjusta väsimust.

8. Valveajal olles, näiteks siis, kui masinaruum on järelevalveta, peab meremees saama piisava hüvitava puhkeaja, kui tema tavapuhkeajaga on töölekutsumisega häiritud.

9. Kui käesoleva standardi lõike 7 või 8 küsimustes puudub kollektiivleping või vahekohtuotsus või kui pädev asutus leiab, et kollektiivlepingu või vahekohtuotsuse sätteid ei ole piisavad, näeb sellised sätteid ette pädev asutus, tagamaks, et asjaomased meremehed saaksid piisavalt puhata.

10. Liige nõuab kergesti juurdepääsetavasse paika laeva töökorralduse tabeli välja panemist, milles esitatakse iga teenistuskoha kohta vähemalt:

a) töörežiim merel ja sadamas;

b) maksimaalne tööaeg või minimaalne puhkeaeg nagu on ette nähtud riigisiseste õigusnormide või kohaldatavate kollektiivlepingutega.

11. Käesoleva standardi lõikes 10 nimetatud tabel koostatakse standardvormis laeva

töökeeles või -keeltes ja inglise keeles.

12. Liige nõuab meremeeste igapäevase töö- või puhkeaja üle arvestuse pidamist, mis võimaldab seirata käesoleva standardi lõigete 5 -11 sätete järgimist. Arvestust peetakse pädeva asutuse kehtestatud standardvormis, mille koostamisel on arvesse võetud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni mistahes kättesaadavat suunist või see on Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni koostatud mistahes standardvormis. See koostatakse käesoleva standardi lõikes 11 ettenähtud keeltes. Meremees saab tema kohta käiva arvestuse koopiat, mille kinnitavad kapten või kapteni volitatud isik ja meremees.

13. Käesoleva standardi lõiked 5 ja 6 ei takista liikmel vastu võtta riigisiseseid õigusnorme või korda, mille alusel pädev asutus sanktsioneerib või registreerib kollektiivlepingud, mis võimaldavad sätestatud piirangutest erandeid teha. Niivõrd, kui võimalik, järgivad sellised erandid käesoleva standardi sätteid, kuid võivad arvesse võtta ka sagedasemaid või pikemaid puhkeaegu või hüvitatavat puhkeaega, mida antakse vahiteenistuses osalevatele või lähisõidulaeval töötavatele meremeestele.

14. Käesolev standard ei piira laeva kapteni õigust nõuda meremehelt töö tegemist mistahes ajal, kui seda on vaja laeva, selle pardal olevate isikute või lasti ohutuse tagamiseks või merehädas olevate teiste laevade või isikute abistamiseks. Sellest tulenevalt võib kapten peatada töö- või puhkeajakava kohaldamise ning nõuda meremehelt vajaliku töö tegemist mistahes ajal kuni normaalse olukorra taastumiseni. Kapten tagab võimalikult kiiresti pärast normaalse olukorra taastumist, et kavajärgsel puhkeajal töötanud meremeestele antakse küllaldane puhkeaeg.

Suunis B2.3 - Töö- ja puhkeaeg

Suunis B2.3.1- Noored meremehed

1. Merel ja sadamas tuleks kuni 18-aastaste noorte meremeeste suhtes kohaldada järgmisi sätteid:

- a) tööaeg ei tohiks ületada kaheksat tundi päevas ja 40 tundi nädalas ning ületunde tohiks teha ainult juhul, kui see on möödapääsmatu ohutuse tagamiseks;
- b) igaks söögikorras tuleks tagada piisavalt aega ning lõunavaheajaks iga päev vähemalt üks tund;
- c) kaks tundi kestnud pideva töötamise järel tuleks esimesel võimalusel lubada teha 15-minutiline vaheaeg.

2. Erandina ei tarvitse käesoleva suunise lõike 1 sätteid kohaldada, kui:

- a) neid ei saa kohaldada noorte meremeeste suhtes, kes töötavad tekil, masinaruumis ja toitlustuses ning on määratud vahiteenistusse või töötavad graafiku

järgi vahetustega, või

- b) see kahjustaks noorte meremeeste tõhusat väljaõpet, mis toimub väljatöötatud programmide ja ajakavade kohaselt.
3. Erandjuhtumite ja nende põhjuste üle peetakse arvestust, millel peab olema kapteni allkiri.
4. Käesoleva suunise lõige 1 ei vabasta noori meremehi kõigi meremeeste üldisest kohustusest töötada eriolukorras nagu on ette nähtud standardi A2.3 lõikes 14.

Eeskiri 2.4 - Õigus puhkusele

Eesmärk: tagada meremeestele piisav puhkus

1. Liige nõuab, et tema lipu all sõitvatel laevadel töötavatele meremeestele antakse iga-aastast tasustatavat puhkust vastavate tingimuste kohaselt ja kooskõlas koodeksi sätetega.
2. Meremeestele antakse maalemineku luba nende tervise ja heaolu huvides, võttes arvesse ametikohaga seotud tegevusnõudeid.

Standard A2.4 - Õigus puhkusele

1. Liige võtab vastu õigusnormid, millega määratakse kindlaks tema lipu all sõitvatel laevadel töötavate meremeeste iga-aastase puhkuse miinimumnormid, võttes nõuetekohaselt arvesse meremeeste puhkusega seotud erivajadusi.
2. Iga-aastase tasustatava puhkuse arvestamisel võetakse aluseks vähemalt 2,5 kalendripäeva ühe töökuu kohta, kui kollektiivlepingus või õigusnormides, millega nähakse ette vastav meremeeste sellekohaseid erivajadusi arvesse võttev arvestusviis, ei ole sätestatud teisiti. Teenistusaja arvestamise viis määratakse kindlaks pädeva asutuse poolt või riigi asjakohase süsteemi abil. Põhjendatud töölt puudumisi ei loeta iga-aastase puhkuse hulka.
3. Lepingute sõlmimine käesolevas standardis sätestatud iga-aastasest tasustatavast puhkusest loobumise kohta on keelatud, välja arvatud pädeva asutuse ette nähtud juhtudel.

Suunis B2.4 - Õigus puhkusele

SuunisB2.4.1-Puhkuse

arvestamine

1. Pädeva asutuse poolt või riigi asjakohase süsteemi abil kindlaks määratud

tingimustel tuleks väljaspool meretöölepingut töötatud aeg lugeda teenistusaja hulka.

2. Pädeva asutuse poolt või kohaldatavas kollektiivlepingus kindlaks määratud tingimustel tuleks töölt puudumist kinnitatud merenduse kutsealasel väljaõppekursusel osalemise, haiguse, vigastuse või raseduse ja sünnituse tõttu käsitada teenistusaja osana.

3. Iga-aastase puhkuse ajal makstava tasu määr peaks vastama meremehe tavapärasele töötasumäärale nagu on ette nähtud riigisiseste õigusnormide või kohaldatava meretöölepinguga. Meremeeste puhul, kes on teenistuses olnud alla ühe aasta või töösuhte lõpetamise korral, tuleks õigus puhkusele välja arvestada proportsionaalselt.

4. Iga-aastase tasustatava puhkuse hulka ei tuleks arvata:

- a) lipuriigis puhkepäevana tunnustatud riigipühasid ja tähtpäevi, olenemata sellest, kas need jäävad iga-aastase tasustatava puhkuse sisse või mitte;
- b) haigusest, vigastusest või rasedusest ja sünnitusest tingitud töövõimetusperioode pädeva asutuse poolt või riigi asjakohase süsteemi alusel kindlaksmääratud tingimustel;
- c) meremehe ajutist maaleminekut loa alusel töölepingu kehtimise ajal;
- d) igasugust hüvitavat puhkust pädeva asutuse poolt või riigi asjakohase süsteemi alusel kindlaksmääratud tingimustel.

Suunis B2.4.2 - Iga-aastase puhkuse kasutamine

1. Kui iga-aastase puhkuse aeg ei ole eeskirja, kollektiivlepingu, vahekohtuotsuse või muu riigisisesele tavale vastava dokumendiga kindlaks määratud, peaks selle määrama reeder pärast konsulteerimist ja võimaluse korral kokkuleppel asjaomaste meremeeste või nende esindajatega.

2. Meremehel peaks põhimõtteliselt olema õigus kasutada iga-aastast puhkust kohas, millega tal on oluline seos; see on tavapäraselt koht, kuhu tal on õigus koju naasta. Meremehele ei tohiks ilma tema nõusolekuta teha ettepanekut kasutada talle ettenähtud iga-aastast puhkust mõnes muus kohas, välja arvatud meretöölepingu või riigisiseste õigusnormidega ette nähtud korras.

3. Kui meremehele tehakse ettepanek kasutada oma iga-aastast puhkust muus, kui käesoleva suunise lõikes 2 lubatud kohas, tuleb talle kindlustada tasuta sõit kohta, kus ta tööle rakendati või värvati, olenevalt sellest, kumb on meremehe kodule lähemal; elamiskulud ja muud otseselt seotud kulud peaks kandma reeder; sõiduaega ei tohiks meremehele ettenähtud iga-aastasest tasustatavast puhkusest maha arvata.

4. Iga-aastast puhkust kasutavat meremeest tohiks tööle tagasi kutsuda ainult äärmise vajaduse korral ja meremehe nõusolekul.

Suunis B2.4.3 - Osadeks jaotamine ja kogumine

1. Pädeva asutuse loal või iga riigi asjakohase süsteemi alusel võib iga-aastase tasustatava puhkuse jaotada osadeks või liita ühe aasta kohta arvestatava iga-aastase puhkuse järgmise puhkuseperioodiga.
2. Kui käesoleva suunise lõikes 1 ning asjaomase reeder ja meremehe suhtes kohaldatavas lepingus ei ole sätestatud teisiti, peaks käesolevas suunises soovitatud iga-aastane tasustatav puhkus olema katkematu ajavahemik.

Suunis B2.4.4 - Noored meremehed

1. Erimeetmed tuleks ette näha alla 18-aastaste noorte meremeeste kohta, kes on kollektiivlepingu või meretöölepingu alusel ilma puhkuseta töötanud kuus kuud või lühemat aega välisreise tegeval laeval, mis ei ole selle aja jooksul noore meremehe elukohariiki tagasi jõudnud ega jõua sinna selle merereisi järgmise kolme kuu jooksul. Kõnealused meetmed peaksid võimaldama neil kulusid kandmata tagasi pöörduda esialgsesse tööle rakendamise kohta elukohariigis, saamaks kasutada oma merereisi kestel väljateenitud puhkust.

Eeskiri 2.5- Kojusõit

Eesmärk: tagada meremeestele võimalus koju naasta

1. Meremeestel on õigus tasuta kojusõidule koodeksis kindlaksmääratud asjaoludel ja tingimustel.
2. Liige nõuab oma lipu all sõitvatelt laevadelt finantstagatise ette nägemist, mis kindlustab meremeeste nõuetekohase kojusõidu kooskõlas koodeksiga.

Standard A2.5. Kojusõit

1. Liige tagab, et tema lipu all sõitvate laevade meremeestel on õigus kojusõidule järgmistel asjaoludel:
  - a) kui meretööleping lõpeb meremehe välismaal viibimise ajal;
  - b) kui meretöölepingu lõpetab:
    - i) reeder või
    - ii) meremees õigustatud põhjustel;
  - c) kui meremees ei ole enam võimeline täitma oma töölepingu kohaseid tööülesandeid või kui ei saa eeldada, et ta täidab oma tööülesandeid konkreetses olukorras.
2. Liige tagab, et tema õigusnormid või muud meetmed või kollektiivlepingud

sisaldavad asjakohaseid sätteid, millega nähakse ette:

- a) asjaolud, mille puhul on meremeestel õigus kojusõidule käesoleva standardi lõike 1 punktide "b" ja "c" kohaselt;
- b) teenistusaja maksimaalse kestuse laeval, mille möödudes on meremehel õigus kojusõidule; teenistusaja kestus võib olla kuni 12 kuud;
- c) täpsed õigused, mis reederid peavad tagama seoses kojusõiduga, sealhulgas kojusõidu sihtkoht, transpordiliik, tasutavad kulud ja muud meetmed, mida reederid peavad võtma.

3. Liige keelab reederil nõuda laeval tööle asuvalt meremehelt ettemaksu kojusõidukulude katteks või tasuda kojusõidukulud meremehe töötasult või muudelt maksetelt, välja arvatud juhul, kui riigisiseste õigusnormide või muude meetmete või kohaldatava kollektiivlepingu kohaselt tuvastatakse, et meremees on oma olulised tööülesanded täitmata jätnud.

4. Riigisiseseid õigusnormid ei piira reederi õigust nõuda kojusõidukulud sisse kolmanda isikuga sõlmitud kokkulepete alusel.

5. Kui reeder ei suuda korraldada kojusõitu ega kanda koju naasmise õigust omava meremehe kojusõidukulusid:

- a) korraldab meremehe kojusõidu selle liikme pädev asutus, mille lipu all laev sõidab; kui pädev asutus meremehe kojusõitu ei korralda, võib seda teha riik, mille territooriumilt meremees peab koju sõitma, või riik, mille kodanik meremees on, ning nõuda kulud sisse liikmelt, mille lipu all laev sõidab;
- b) liige, mille lipu all laev sõidab, võib meremehe kojusõidukulud sisse nõuda reederilt;
- c) kojusõidukulusid ei pea ühelgi juhul kandma meremehed, välja arvatud käesoleva standardi lõikes 3 ettenähtud juhul.

6. Võttes arvesse kohaldatavaid rahvusvahelisi õigusakte, sealhulgas 1999. aasta rahvusvahelist laevade arestimise konventsiooni, võib liige, kes on tasunud kojusõidukulud käesoleva koodeksi kohaselt, asjaomase reederi laevad kinni pidada või nõuda nende kinnipidamist, kuni tagasimakse on tehtud käesoleva standardi lõike 5 kohaselt.

7. Liige aitab kaasa nende meremeeste kojusõidule, kes töötavad tema sadamates peatuvatel või tema territoriaal- või sisevetest läbisõitvatel laevadel, ning nende välja vahetamisele laeval.

8. Eriti ei keeldu liige kojusõiduõiguse andmisest ühelegi meremehele reederi rahalise olukorra tõttu või reederi suutmatuse või tahtmatuse tõttu meremeest välja vahetada.

9. Liige nõuab, et igal tema lipu all sõitval laeval oleks olemas ja meremeestele

kättesaadav vastavas keeles koopia riigisisestest kohaldatavatest sätetest, mis käsitlevad kojusõitu.

Suunis B2.5 - Kojusõit

Suunis B2.5.1- Õigus kojusõidule

1. Meremehel peaks olema õigus kojusõidule:
  - a) standardi A2.5 lõike 1 punktis "a" käsitletavatel juhtudel, kui meretöölepingu kohane etteteatamisaeg on möödunud;
  - b) standardi A2.5 lõike 1 punktides "b" ja "c" käsitletavatel juhtudel:
    - i) haiguse, vigastuse või muu terviseseisundi tõttu, mis nõuab kojusõitu juhul, kui meremehe terviseseisund võimaldab reisida;
    - ii) laevahuku korral;
    - iii) juhul, kui reeder ei saa jätkata oma seadusest tulenevate või lepinguliste kohustuste täitmist meremeeste tööandjana maksejõuetuse, laeva müügi, laeva registriandmete muutmise tõttu või mõnel muul samalaadsel põhjusel;
    - iv) juhul kui laev suundub sõjategevuse piirkonda, nagu on määratletud riigisiseste õigusnormide või meretöölepinguga, kuhu meremees ei ole nõus minema;
    - v) töösuhte lõpetamise või katkestamise korral kooskõlas vahekohtu otsuse või kollektiivlepinguga või töösuhte lõpetamise korral muudel samalaadsetel põhjustel.
2. Määrates laeval töötatud aja maksimaalset kestuse, mis annab meremehele käesoleva koodeksi kohaselt õiguse kojusõidule, tuleks arvesse võtta meremeeste töökeskkonda mõjutavaid tegureid. Liige peaks võimaluse korral püüdma seda aega lühendada tehnilisi muutusi ja arengut silmas pidades ning võiks juhendada ühise merenduskomisjoni seda küsimust käsitlevatest soovitustest.
3. Kulud, mis reeder kannab seoses kojusõiduga standardi A2.5 alusel, peaksid hõlmama vähemalt järgmist:
  - a) teekond käesoleva suunise lõike 6 kohaselt valitud kojusõidu sihtkohta;
  - b) majutus ja toit alates meremehe laevalt lahkumisest kuni kojusõidu sihtkohta saabumiseni;
  - c) tasu ja toetused alates meremehe laevalt lahkumisest kuni kojusõidu sihtkohta saabumiseni, kui see on ette nähtud riigisiseste õigusnormide või kollektiivlepinguga;
  - d) meremehe 30 kg raskuse isikliku pagasi vedu kojusõidu sihtkohta;
  - e) vajadusel ravi, kuni meremehe terviseseisund võimaldab tal kojusõidu sihtkohta

sõita.

4. Kojusõidule eelnevat ooteaega ja teeloleku aega ei tohiks meremehele ettenähtud tasustatavast puhkusest maha arvata.
5. Reeder peaks jätkama kojusõidukulude tasumist, kuni meremees on jõudnud käesoleva koodeksi kohaselt määratud sihtkohta või saanud sobivat tööd ühte kõnealustest sihtkohtadest suunduval laeval.
6. Liige peaks nõudma, et reederid vastutavad kojusõidu asjakohase ja kiire korraldamise eest. Tavapärane transpordiliik peaks olema õhustransport. Liige peaks ette nägema sihtkohad, kuhu meremeest võib saata. Sihtkohtadeks peaksid olema riigid, millega meremehel võib olla oluline seos, nende hulgas:
  - a) koht, kus meremees leppis kokku tööle asumises;
  - b) kollektiivlepinguga ette nähtud koht;
  - c) meremehe elukohariik
  - d) töölevõtmise ajal vastastikku kokkulepitud muu koht.
7. Meremehel peaks olema õigus valida ettenähtud sihtkohtade hulgast paik, kuhu ta tagasi saadetakse.
8. Õigus kojusõidule võib kehtivuse kaotada, kui meremees ei kasuta seda mõistliku aja jooksul, mis tuleb kindlaks määrata riigisiseste õigusnormide või kollektiivlepinguga.

Suunis B2.5.2 - Rakendamine liikmete poolt

1. Meremehele, kes on kojusõitu oodates jäänud välisriigi sadamasse ja juhul, kui tema kojusõit viibib, tuleks osutada igakülgset praktilist abi; välisriigi sadama pädev asutus peaks tagama, et sellest teatatakse viivitamata, nagu see on asjakohane, meremehe lipuriigi ja kodakondsusriigi või elukohariigi konsulaar- või kohalikule esindajale.
2. Liige peaks kandma hoolt selle eest, et nõuetekohaselt tagada:
  - a) välisriigi lipu all sõitval laeval töötanud ja välissadamas temast olenemata põhjustel maale toimetatud meremehe naasmine:
    - i) sadamasse, kus meremees tööle võeti;
    - ii) selle riigi sadamasse, mille kodanik meremees on või kus on tema elukoht, või
    - iii) mõnda teise meremehe ja kapteni või reederi vahel kokku lepitud sadamasse pädeva asutuse loal või muude asjakohaste kaitsemeetmete alusel;
  - b) arstiabi ja meditsiiniline teenindus välisriigi lipu all sõitval laeval töötavale meremehele, kes on välissadamas laevalt maale toimetatud laevatööl aset leidnud haiguse või vigastuse tõttu, mille ei ole põhjustanud tema enda tahtlik süüline käitumine.
3. Kui alla 18-aastane noor meremees on oma esimesel välisriiki tehtud merereisil olnud

laeval teenistuses vähemalt neli kuud ning ilmneb, et ta ei sobi mereteenistusse, tuleks talle anda võimalus kulusid kandmata koju pöörduda esimesest sissesõidusadamast, kus asub lipuriigi või kodakondsusriigi või elukohariigi konsulaarteenistus. Sellisest kojusõidust ja selle põhjustest teatatakse asutusele, kes on andnud välja dokumendid, mis võimaldasid meremehel mereteenistusse asuda.

Eeskiri 2.6 - Meremehele makstav hüvitis laeva hävimise või uppumise korral

Eesmärk: tagada, et meremees saab hüvitist laeva hävimise või uppumise korral

1. Meremehel on õigus saada vastavat hüvitist laeva hävimisest või uppumisest tuleneva vigastuse, kahju või töökaotuse korral.

Standard A2.6 - Meremehele makstav hüvitis laeva hävimise või uppumise korral

1. Liige sätestab reeglid, mis tagavad, et laeva hävimise või uppumise korral maksab reeder igale laeval olnud meremehele hüvitist seoses laeva hävimisest või uppumisest tingitud töökaotusega.

2. Käesoleva standardi lõikes 1 nimetatud reeglid ei piira muude õiguste kohaldamist, mis meremehel võivad olla riigisisese õiguse kohaselt, mis käsitleb laeva hävimisest või uppumisest tingitud kahju või vigastuste hüvitamist.

Suunis B2.6- Meremehele makstav hüvitis laeva hävimise või uppumise korral

Suunis B2.6.1-Töökaotusega seoses makstava hüvitise arvestamine

1. Laeva hävimisest või uppumisest tingitud töökaotusega seotud hüvitist tuleks maksta tööpäevade eest, mille jooksul meremees on tegelikult ilma tööta, sama määra alusel nagu töölepingu kohaselt makstav töötasu, ent ühele meremehele makstava hüvitise kogusumma võib piirduda kahe kuu töötasuga.

2. Liige peaks tagama, et meremehel oleks selle hüvitise sissenõudmiseks samad õiguskaitsevahendid nagu neil on teenistuse kestel teenitud töötasu väljamaksmata osade sissenõudmiseks.

Eeskiri 2.7. Mehitustase

Eesmärk: tagada, et laeval, millel meremees töötab, oleks laeva ohutuks, tõhusaks ja turvaliseks käitamiseks piisavalt töötajaid

1. Liige nõuab, et kõigil tema lipu all sõitvatel laevadel oleks küllaldane arv

meremehi, et tagada laevade ohutu ja tõhus käitamine ning turvanõuete hoolikas täitmine igas olukorras, võttes arvesse meremeeste väsimusest tingitud probleeme ning merereisi erilaadi ja -tingimusi.

Standard A2.7- Mehitustase

1. Liige nõuab, et kõigil tema lipu all sõitvatel laevadel oleks küllaldane arv meremehi, et tagada laevade ohutu ja tõhus käitamine ning turvanõuete hoolikas täitmine. Iga laeva laevapere suurus ja kvalifikatsioon peab olema selline, mis tagab laeva ja laevapere ohutuse ja turvalisuse kõigis käitamistingimustes pädeva asutuse välja antud minimaalse ohutu mehitamise tunnistuse või sellega samaväärse dokumendi kohaselt ning vastavuse käesoleva konventsiooni normidele.
2. Mehitustaseme määramisel, kinnitamisel või läbivaatamisel arvestab pädev asutus vajadust vältida või võimalikult vähendada ületunnitööd, tagamaks piisav puhkus ja vähendamaks väsimust, aga ka kohaldatavates rahvusvahelistes õigusaktides, eeskätt Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni õigusaktides sätestatud põhimõtetega mehitustaseme kohta.
3. Mehitustaseme määramisel võtab pädev asutus arvesse kõiki eeskirjas 3.2 ja standardis A3.2 sätestatud toidu- ja toitlustusnõudeid.

Suunis B2.7- Mehitustase

Suunis B2.7.1 -Vaidluste lahendamine

1. Liige peaks looma tõhusa süsteemi või veenduma, et on loodud tõhus süsteem laeva mehitustaseme kohta esitatud kaebuste või vaidluste uurimiseks ja lahendamiseks.
2. Kõnealuses süsteemis peaksid osalema reederite ja meremeeste organisatsioonide esindajad koos muude isikute või asutustega või ilma nendeta.

Eeskiri 2.8 - Teenistuskäigu ja kutseoskuste edendamine ning meremeeste töövõimalused

Eesmärk: edendada teenistuskäiku ja kutseoskusi ning meremeeste töövõimalusi

1. Liikme poliitika on tööhõive edendamine merendussektoris, teenistuskäigu ja kutseoskuste arengule kaasaaitamine ning oma territooriumil elavate meremeeste töövõimaluste laiendamine.

*Standard A2.8 - Teenistuskäigu ja kutseoskuste edendamine
ning meremeeste töövõimalused*

1. Liikme poliitika aitab kaasa teenistuskäigu ja kutseoskuste edendamisele ning meremeeste töövõimaluste laiendamisele, kindlustamaks merendussektor püsiva ja pädeva tööjõuga.
2. Käesoleva standardi lõikes 1 nimetatud poliitika eesmärk on aidata meremeestel parandada oma pädevust, kvalifikatsiooni ja töövõimalusi.
3. Liige määrab pärast konsulteerimist asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega kindlaks täpsed eesmärgid nende meremeeste kutsenõustamise, koolituse ja väljaõppe, sealhulgas täiendõppe valdkonnas, kelle kohustused laeval on vahetult seotud laeva ohutu käitamise ja juhtimisega.

*Suunis B2.8 - Teenistuskäigu ja kutseoskuste edendamine
ning meremeeste töövõimalused*

Suunis B2.8.1- Meetmed, mis aitavad kaasa teenistuskäigu ja kutseoskuste edendamisele ning meremeeste töövõimaluste laiendamisele

1. Standardis A2.8 sätestatud eesmärkide saavutamise meetmed võiksid olla järgmised:
  - a) teenistuskäigu ja kutseoskuste edendamist käsitlevad kokkulepped reederite või reederite organisatsioonidega;
  - b) abinõud tööhõive edendamiseks kvalifitseeritud meremeeste kategooriate kaupa koostatud registrite või nimekirjade koostamise ja pidamise abil või
  - c) meremeeste täiendõppe ja täiendkoolituse võimaluste edendamine nii laeval kui kaldal, et arendada kutseoskusi ja üldist pädevust, mis kindlustab ja säilitab inimväärse töö, parandab isiku tööhõiveväljavaateid ning võimaldab täita merendussektori muutuvaid tehnilisi ja tööturunõudeid.

Suunis B2.8.2 - Meremeeste register

1. Kui meremeeste tööhõivet reguleeritakse registrite või nimekirjadega, peaksid nendesse registritesse või nimekirjadesse olema kantud kõik meremeeste ametikategooriad riigisisese õiguse, tava või kollektiivlepingu kohaselt.
2. Mereteenistusse võtmisel tuleks eelistada sellisesse registrisse või nimekirja kantud meremehi.
3. Sellisesse registrisse või nimekirja kantud meremehed peaksid olema valmis töötama riigisisese õiguse, tava või kollektiivlepinguga ettenähtud viisil.
4. Nendesse registritesse või nimekirjadesse kantud meremeeste arv tuleks riigisiseste

õigusnormidega lubataval määral korrapäraselt läbi vaadata, et saavutada tase, mis vastab merendussektori vajadustele.

5. Kui tekib vajadus vähendada registrisse või nimekirja kantud meremeeste arvu, tuleks võtta asjakohaseid meetmeid, et vältida või minimeerida selle kahjulikku mõju meremeestele, võttes arvesse vastava riigi majanduslikku ja sotsiaalset olukorda.

3. JAGU. MAJUTUS, PUHKEVÕIMALUSED, TOIT JA TOITLUSTAMINE

Eeskiri 3.1 – Majutus ja puhkevõimalused

Eesmärk: tagada meremeestele laeval inimväärne majutus ja puhkevõimalused

1. Liige tagab, et tema lipu all sõitvatel laevadel nähakse ette ja säilitatakse inimväärset majutust ja puhkevõimalused laeval töötavatele või elavatele või laeval nii töötavatele kui ka elavatele meremeestele, edendamaks meremeeste tervist ja heaolu.

2. Koodeksis sisalduvaid käesoleva eeskirja rakendusnõudeid laeva konstruktsiooni ja varustuse kohta kohaldatakse ainult laevade suhtes, mis on ehitatud päeval, millal käesolev konventsioon jõustub asjaomase liikme suhtes, või pärast seda päeva. Enne seda päeva ehitatud laevadele kohaldatakse endiselt laeva konstruktsiooni ja varustusega seotud nõudeid, mis on sätestatud muudetud 1949. aasta laevapere majutuse konventsioonis (nr 133) ning 1970. aasta laevapere majutuse konventsioonis (lisasätted) (nr 133), sel määral, kui neid kohaldatai enne seda päeva asjaomase liikme õiguse või tava kohaselt. Laeva ehitamise päevaks loetakse päev, kui kiil pannakse maha või kui laev on samalaadses ehitusjärgus.

3. Kui ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti, kohaldatakse koodeksi muutmisega seotud nõudeid, mis käsitlevad meremeeste majutust ja puhketingimusi, ainult laevadele, mis on ehitatud päeval, kui muudatus asjaomase liikme suhtes jõustus, või pärast seda päeva.

Standard A3.1- Majutus ja puhkevõimalused

1. Liige võtab vastu õigusnormid, millega nähakse ette, et:

a) tema lipu all sõitvad laevad täidavad miinimumnormid, mis tagavad, et laeval töötavate või elavate või laeval nii töötavate kui ka elavate meremeeste majutus on ohutu, inimväärne ja vastab käesoleva standardi sätetele;

b) tema lipu all sõitvaid laevu kontrollitakse, tagamaks nende esialgne ja pidev vastavus neile normidele.

2. Käesoleva standardi rakendamist käsitlevate õigusnormide väljatöötamisel ja kohaldamisel arvestab pädev asutus pärast konsulteerimist asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega järgmist:

- a) eeskirja 4.3 ja sellega seotud koodeksi sätteid, mis käsitlevad tervisekaitset, ohutust ja õnnetuste ärahoidmist, pidades silmas nende meremeeste vajadusi, kes elavad ja töötavad laeval;
- b) kaaluvad tõsiselt käesoleva koodeksi B-osas sisalduva suunise rakendamist.

3. Eeskirja 5.1.4 alusel kontrollitakse laeva, kui:

- a) laev registreeritakse või taasregistreeritakse või
  - b) meremehe majutust laeval on oluliselt muudetud.
4. Pädev asutus pöörab erilist tähelepanu konventsiooni nende nõuete rakendamise tagamisele, mis käsitlevad:

- a) kajutite ja muude majutusruumide suurust;
- b) kütet ja ventilatsiooni;
- c) müra, vibratsiooni ja muid ümbritseva keskkonna tegureid;
- d) hügieeniruumi;
- e) valgustust;
- f) tervishoiuruumi.

5. Liikme pädev asutus nõuab, et tema lipu all sõitvate laevade majutus ja puhkevõimalused vastaksid käesoleva standardi lõigetes 6-17 kehtestatud miinimumnormidele.

6. Majutusele kohaldatavad üldnõuded:

a) kogu meremeeste majutus peab olema nõuetekohase puhaskõrgusega; minimaalne lubatud puhaskõrgus meremeeste majutuses, kus on tarvis täiesti vabalt liikuda, peab olema vähemalt 203 sentimeetrit; pädev asutus võib anda loa vähendada piiratud määral majutusruumide või ruumi osade puhaskõrgust, kui ta on veendunud, et puhaskõrguse vähendamine:

- i) on mõistlik;
  - ii) ei tekita meremeestele ebamugavusi;
- b) majutus peab olema nõuetekohaselt eraldatud;
  - c) laevadel, mis ei ole reisilaevad, peavad muudetud 1974. aasta rahvusvahelise

konventsiooni inimeste ohutusest merel (SOLASi konventsiooniga) eeskirja 2 punktide "e" ja "f" kohaselt asuma kajutid laeva keskosas või ahtris veeliinist kõrgemal; välja arvatud erijuhtudel, kui laeva mõõtmete, tüübi või kavandatava otstarbe tõttu on muu asukoht võimatu, kus kajutid võivad asuda laeva vööris, kuid mitte mingil juhul pörkevaheseinast eespool;

d) reisilaevadel ning eriotstarbelistel laevadel, mis on ehitatud IMO 1983. aasta eriotstarbeliste laevade ohutuskoodeksi ja selle hilisemate versioonide kohaselt (edaspidi *eriotstarbelised laevad*), võib pädev asutus tingimusel, et valgustus ja ventilatsioon on rahuldavalt korraldatud, anda loa kajutite paigutamiseks veeliinist allapoole, kuid need ei tohi mingil juhul asuda vahetult tööks kasutatavate vahekäikude all;

e) kajutid ei tohi olla otse ühendatud lasti- ja masinaruumide või kambüüsi, laoruumide, kuivatusruumide ega üldkasutatavate hügieeniruumidega; nimetatud ruume kajutitest eraldava vaheseina osa ning välisvaheseinad peavad olema vee- ja gaasikindlad ning ehitatud vastupidavast terasest või muust lubatud materjalist;

f) sisevaheseinte, tahveldiste, põrandate ja ühenduste ehitamiseks kasutatud materjalid peavad olema otstarbekohased ja soodustama tervisliku keskkonna tagamist;

g) tuleb tagada nõuetele vastav valgustus ja küllaldane äravool;

h) majutus, puhke- ja toitlustustingimused peavad vastama eeskirja 4.3 nõuetele ning nendega seotud koodeksi sätetele, mis käsitlevad tervisekaitset ja ohutust ning õnnetuste ärahoidmist, kokkupuute vältimist ohtliku müra- ja vibratsioonitasemega ning muude ümbritseva keskkonna tegurite ja kemikaalidega laeval ning pakkuma meremeestele vastuvõetava töö- ja elukeskkonna laeval.

7. Ventilatsiooni- ja küttenõuded:

a) kajutites ja messis peab olema nõuetekohane ventilatsioon;

b) meremeeste majutuses, eraldi asuvas raadioruumis ja masinaruumis, kus asub keskjuhtpult, peavad olema kliimaseadmed, välja arvatud laevadel, mis teevad regulaarse sinna, kus kliimaolud seda ei nõua;

c) kõigis hügieeniruumides peab olema välisõhuga ventilatsioon, mis ei ole ühenduses ühegi muu eluruumi osaga;

d) asjakohase küttesüsteemi abil tagatakse nõuetekohane küte, välja arvatud laevadel, mis teevad reise ainult troopikas.

8. Valgustusnõuete kohaselt, vastavalt reisilaevadel lubatavale erikorraale, peab kajutites ja messis olema loomulik valgus.

9. Kui laeval on nõutavad kajutid, kohaldatakse nende suhtes järgmisi nõudeid:

- a) laevadel, mis ei ole reisilaevad, peab igal meremehel olema oma kajut; alla 3000-se kogumahutavusega laevade ja eriotstarbeliste laevade puhul võib pädev asutus pärast konsulteerimist asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega teha sellest nõudest erandi;
- b) meestel ja naistel peavad olema eraldi kajutid;
- c) kajutid peavad olema piisavalt suured ja nõuetekohaselt sisustatud, et tagada rahuldav mugavus ja puhtus;
- d) igal meremehel peab igal juhul olema eraldi koi;
- e) koi sisemõõtmed peavad olema vähemalt 198 x 80 sentimeetrit;
- f) ühe koiga kajuti põrandapind peab olema vähemalt:
- i) 4,5 m² kuni 3000-se kogumahutavusega laevas;
  - ii) 5,5 m² laevas, mille kogumahutavus on 3000 või rohkem, kuid alla 10 000;
  - iii) 7 m² laevas, mille kogumahutavus on vähemalt 10 000;
- g) kuni 3000-se kogumahutavusega laevade, reisilaevade ja eriotstarbeliste laevade varustamiseks kajutitega, milles on üks koi, võib pädev asutus anda loa vähendada põrandapinda;
- h) kuni 3000-se kogumahutavusega laeval, mis ei ole reisilaev ega eriotstarbeline laev, võib kajutit kasutada kõige rohkem kaks meremeest; sellise kajuti põrandapind ei tohi olla väiksem kui 7m²;
- i) reisilaeval ja eriotstarbelisel laeval peab meremehel, kes ei täida laeva juhtkonna liikme ülesandeid, olema kajut põrandapinnaga vähemalt:
- i) 7,5 m² kahele inimesele ette nähtud kajutis;
  - ii) 11,5 m² kolmele inimesele ette nähtud kajutis;
  - iii) 14,5 m² neljale inimesele ette nähtud kajutis;
- j) eriotstarbelise laeva kajutid võivad olla ette nähtud rohkem kui neljale inimesele; sellise kajuti põrandapind ei tohi olla väiksem kui 3,6 m² inimese kohta;
- k) laeval, mis ei ole reisilaev ega eriotstarbeline laev, on laeva juhtkonna liikme ülesandeid täitval meremehel, kellele ei ole ette nähtud isiklikku tööruumi ega salongi, kajut põrandapinnaga vähemalt:
- i) 7,5 m² laevas kogumahutavusega alla 3000;
  - ii) 8,5 m² laevas kogumahutavusega alates 3000-st, kuid alla 10 000;
  - iii) 10 m² laevas kogumahutavusega alates 10 000-st;

- l) reisilaeval ja eriotstarbelisel laeval peab laeva juhtkonna liikme ülesandeid täitva meremehe, kellel ei ole isiklikku tööruumi või salongi, kajuti põrandapind ühe inimese kohta olema juhtkonna liikmel vähemalt 7,5 m² ja kõrgema juhtkonna liikmel vähemalt 8,5 m²; loetakse, et juhtkonna liige tegutseb käitamistasandil, kõrgema juhtkonna liige juhtimistasandil;
- m) kaptenil, vanemmehaanikul ja vanemtüürimehel on peale kajuti sellega külgnev tööruum ja salong või samalaadne lisaruum; pädev asutus võib pärast konsulteerimist asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega alla 3000-se kogumahutavusega laevad sellest nõudest vabastada;
- n) iga kajutit kasutava inimese kasutuses on küllaldase mahutavusega riidekapp (vähemalt 475 liitrit) ning vähemalt 56-liitrise mahutavusega laegas või samalaadne panipaik; kui laegas on ehitatud riidekapiga kokku, peab riidekapi kogumahutavus olema vähemalt 500 liitrit; selles peab olema riiul ja kasutaja peab saama kajutit privaatsuse tagamiseks lukustada;
- o) igas kajutis on kas põranda külge kinnitatud, allalastav või väljatõmmatav laud või kirjutuslaud ja vajalikul hulgal mugavaid istmeid.

10. Messi suhtes kohaldatavad nõuded:

- a) mess peab asuma kajutitest eraldi ja võimalikult kambüüsi lähedal; pädev asutus võib pärast konsulteerimist asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega alla 3000-se kogumahutavusega laevad sellest nõudest vabastada;
- b) mess peab olema piisavalt suur, mugav, nõuetekohaselt möbleeritud ja seadmetega varustatud (sealhulgas kergeid einet võimaldavad püsiseadmed), võttes arvesse messi üheaegselt kasutatavate meremeeste eeldatavat arvu; olenevalt olukorrast nähakse ette eraldi või ühine mess.

11. Hügieeniruumide suhtes kohaldatavad nõuded:

- a) kõigil meremeestel peab olema laeval mugav juurdepääs hügieeniruumidele, mis vastavad tervishoiu ja hügieeni miinimumnõuetele ja asjakohastele mugavusnormidele; naistele ja meestele on ette nähtud eraldi hügieeniruumid;
- b) hügieeniruumid paiknevad navigatsioonisilla ja masinaruumi või masinaruumi keskjuhtpuldi lähedal; pädev asutus võib pärast konsulteerimist asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega alla 3000-se kogumahutavusega laevad sellest nõudest vabastada;
- c) kõigil laevadel peab olema sobivas kohas vähemalt üks klosetipott, üks kraanikauss ja üks vann või dušš või mõlemad iga kuue või väiksema arvu inimeste kohta, kellel ei ole isiklikku hügieeniruumi;
- d) laeval, mis ei ole reisilaev, peab igas kajutis olema kuuma ja külma jooksva

mageveega valamu, välja arvatud juhul, kui valamu asub isiklikus vannitoas;

e) reisilaevadel, mille reisirid ei kesta tavaliselt üle nelja tunni, võib pädev asutus kaaluda erikorra sisseseadmist või hügieeniruumide nõutava arvu vähendamist;

f) kõigis pesemisruumides peab olema kuum ja külm jooksev magevesi.

12. Tervishoiuruumile esitatavate nõuete kohaselt peab laeval, kus on 15 või enam meremeest ja mis teeb üle kolme päeva pikkusi merereise, olema eraldi tervishoiuruum, mida kasutatakse üksnes meditsiiniliseks otstarbeks; pädev asutus võib sellest leebemat nõuet kohaldada rannasõidulaevadele; laeva tervishoiuruumi heaks kiites tagab pädev asutus, et tervishoiuruumile on iga ilmaga võimalik kergesti juurde pääseda, et see on patsientidele mugav ning võimaldab neile viivitamata nõuetekohast abi anda.

13. Kättesaadav peab olema asjakohase paigutuse ja sisustusega pesula.

14. Kõigi laevade avatud tekil peab olema üks või mitu kohta, mida meremehed saavad kasutada teenistusest vabal ajal ning mis on laeva suurust ja laeval olevate meremeeste arvu arvestades nõuetekohase suurusega.

15. Kõigil laevadel peavad olema eraldi ametiruumid või ühine ametiruum teki- ja masinaruumimeeskonna jaoks; pädev asutus võib pärast konsulteerimist asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega alla 3000-se kogumahutavusega laevad sellest nõudest vabastada;

16. Laevadel, mis teevad regulaarseid moskiitorikaste piirkondade sadamaisse, peavad olema pädeva asutuse nõuetele vastavad asjakohased vahendid.

17. Laeval peavad olema kõigi meremeeste jaoks vastavad puhkevõimalused, -mugavused ja -teenused, mis on kohandatud laeval elavate ja töötavate meremeeste erivajadustele, võttes arvesse eeskirja 4.3 ja sellega seotud koodeksi sätteid, mis käsitlevad tervisekaitset ja ohutust ning õnnetuste ärahoidmist.

18. Pädev asutus nõuab, et kapten või kapteni volitatud isik korraldaks laeval sageli kontrollimisi, tagamaks meremeeste majutuse puhtus, elamisväärsus ja hea seisukord. Iga sellise kontrollimise tulemused registreeritakse ja need on uuesti üle vaatamiseks kättesaadavad.

19. Kui laeval tekib vajadus kedagi diskrimineerimata arvestada nende meremeeste huvidega, kelle usulised ja sotsiaalsed tavad on erinevad ja omanäolised, võib pädev asutus pärast konsulteerimist asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega lubada käesolevat normi muuta tingimusel, et muudatusi kohaldatakse õiglaselt ja et nende tagajärjel ei kujune üldised tingimused ebasoodsamaks kui käesoleva standardi kohaldamise korral.

20. Liige võib pärast konsulteerimist asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega põhjendatud juhul ning arvesse võttes laeva suurust ja inimeste arvu

laeval, vabastada alla 200-se kogumahutavusega laeva nõuete täitmisest, mis on sätestatud käesoleva standardi:

- a) lõike 7 punktis "b", lõike 11 punktis "d" ja lõikes 13;
- b) lõike 9 punktides "f", "h – l" ainult seoses põrandapinnaga.

21. Erandeid käesoleva standardi nõuetest võib teha ainult juhul, kui need on sõnaselgelt lubatud käesoleva standardi alusel ning ainult erijuhtudel, kui erandid on kaalukatel põhjustel selgelt õigustatud ning kui need tehakse meremeeste tervise ja ohutuse kaitseks.

Suunis B3.1. Majutus ja puhkevõimalused

Suunis B3.1.1- Projekteerimine ja ehitamine

1. Kajutite ja messi välisseinad peaksid olema nõuetekohaselt isoleeritud. Kõik masinaruumi šahtid ning kambüüsi ja muid soojusenergiat tekitavaid ruume piiravad vaheseinad peaksid olema nõuetekohaselt isoleeritud, kui on tõenäoline, et soojus mõjutab külgnevaid eluruume või koridore. Meetmed tuleks võtta ka kaitseks kuumuse eest, mida tekitab auru- või kuumaveetorustik või mõlemad.
2. Kajutid, mess, puhkeruumid ja eluruumide vahelised koridorid peaksid olema nõuetekohaselt isoleeritud, et vältida kondensatsiooni või ülekuumenemist.
3. Vaheseinad ja tekilaed peaksid olema kaetud kergesti puhastatava materjaliga. Kasutada ei tohiks konstruktsioone, millesse parasiidid võiksid sisse pääseda.
4. Kajutite ja messi vaheseinad ja laed peaksid olema kergesti puhastatavad ning kaetud kulumiskindla heleda mittemürgise värviga.
5. Meremeeste kõigi eluruumide põrand peaks olema lubatud materjalist ja konstruktsiooniga, libisemiskindla pinnaga, mis ei lase läbi niiskust ja on kergesti puhastatav.
6. Kui põrandakate on valmistatud komposiitmaterjalist, tuleks liitekohad profileerida seintega nii, et ei tekiks pragusid.

Suunis B3.1.2. Ventilatsioon

1. Kajutite ja messi ventilatsioonisüsteem peaks olema reguleeritud nii, et õhk oleks nõuetekohase koostisega ning et õhuvahetus oleks tagatud kõigis ilmastiku- ja kliimaoludes.
2. Nii tsentraliseeritud kui ka eraldi üksustena paigaldatud kliimaseadmed peaksid olema projekteeritud nii, et:
  - a) säiliks välisõhuga võrreldav nõuetekohase temperatuuri ja suhtelise niiskusega õhk, oleks tagatud küllaldane õhuvahetus kõigis kliimaseadmega ruumides, võttes arvesse meretöö

eripära, ning et ei tekiks ülemäärast müra ega vibratsiooni;

b) neid oleks haiguse leviku ärahoidmiseks või ohjamiseks võimalik kergesti puhastada ja desinfitseerida.

3. Kliimaseadmete ja muude ventilatsiooniseadmete tööks vajalik toide, nagu on ette nähtud käesoleva suunise eelmistes lõigetes, peaks olema kättesaadav kogu meremeeste laeval elamise ja töötamise ajal ning alati, kui olukord seda nõuab. Ent kõnealust toidet ei tohiks ette näha avariitoiteallikast.

Suunis B3.1.3 - Küte

1. Meremeeste majutuse küttesüsteem peaks töötama kogu meremeeste laeval elamise ja töötamise ajal ning alati, kui olukord nõuab selle kasutamist.

2. Kõigil laevadel, kus on ette nähtud küttesüsteem, tuleks kütteks kasutada kuuma vett, kuuma õhku, elektrienergiat, auru või samaväärset allikat. Kuid majutuse piirkonnas ei tohi soojust edastamiseks kasutada auru. Küttesüsteem peaks tagama meremeeste majutuses nõuetekohasel tasemel püsiva temperatuuri igasugustes ilmastiku- ja kliimaoludes, milles laev võib reisi ajal viibida. Pädev asutus peaks ette nägema kohaldatava normi.

3. Radiaatorid ja muud kütteseadmed peaksid olema paigutatud ja vajaduse korral varjestatud nii, et need ei põhjustaks tulekahju, ei ohustaks majutuse kasutajaid ega tekitaks neile ebamugavusi.

Suunis B3.1.4 - Valgustus

1. Kõigil laevadel peaks meremeeste eluruumides olema elektrivalgustus. Kui valgustuseks ei kasutata kahte sõltumatut elektrivarustuse allikat, tuleks nõuetekohaselt konstrueeritud valgustite või valgustusseadmete abil tagada täiendav avariivalgustus.

2. Kajutis tuleks iga koi peatsisse paigaldada lugemist võimaldav elektrivalgusti.

3. Pädev asutus peaks kindlaks määrama vajalikud loomuliku ja tehisvalgustuse normid.

Suunis B3.1.5 - Kajutid

1. Kuid tuleks laeval paigutada nii, et meremehel ja ükskõik kellel temaga kaasas olevatest isikutest oleks võimalikult mugav neid kasutada.

2. Kui laeva suurus, ettenähtud tegevus ja konstruktsioon võimaldavad ning kui see on otstarbekohane, tuleks kajutid projekteerida isikliku vannitoa ja tualetiga ning varustada vastavate seadmetega, et luua kasutajatele asjakohased mugavused ja soodustada puhtust.

3. Niivõrd, kui see on võimalik, tuleks meremeeste kajutite eraldamisel arvestada

vahiteenistuse nõudeid, et päeval töötavad meremehed ei jagaks kajutit vahiteenistuses olijatega.

4. Juhtkonna liikme kohustusi täitvate meremeeste puhul peaksid ühte kajutit kasutama kõige rohkem kaks inimest.
5. Kui see on võimalik, tuleks kaaluda standardi A3.1 lõike 9 punktis "m" nimetatud nõude kohaldamist teise mehaaniku suhtes.
6. Koide, kappide, kummutite ja istekohtade alune pind tuleks lugeda põrandapinna hulka. Väikesi või erikujuga pindu, mis oluliselt ei suurenda vaba liikumist võimaldavat ruumi ning mida ei saa kasutada mööblialuse pinnana, arvesse ei võeta.
7. Üksteise kohal ei tohiks olla rohkem kui kaks rida koisid; kui koid paiknevad piki laeva külgeina ning kui koi kohal on illuminaator, peaksid koid asetsema ühes reas.
8. Kahe tasandi puhul peaks alumise koi kõrgus põrandast olema vähemalt 30 cm; ülemine koi peaks asetsema umbes alumise koi põhja ja laetalade alumise ääre vahejoonel.
9. Koi raamistik ja olemasolu korral pikiserv peaksid olema lubatud materjalist, mis on vastupidav, sile, ei korrodeeru ega sobi parasiitide elukeskkonnaks.
10. Kui koi valmistamisel kasutatakse toruraami, peaksid torud olema täielikult kinni joodetud ja avadeta, millest parasiidid võiksid sisse pääseda.
11. Igas kois peaks olema mugav polsterdatud põhjaga madrats või kombineeritud polsterdatud madrats ning vedrupõhi või vedrumadrats. Madrats ja polster peaksid olema valmistatud lubatud materjalist. Täidismaterjali, mis võiks olla sobiv keskkond parasiitidele, ei tohiks kasutada.
12. Kui üks koi asub teise kohal, peaks ülemise koi alusmadratsi või vedrualuse all olema tolmukindel kate.
13. Mööbel peaks olema siledast tugevast materjalist, mis kergesti ei deformeeru ega korrodeeru.
14. Kajuti illuminaatorid peaksid olema varustatud kardinate või samalaadse kattega.
15. Kajutis peaks olema peegel, väike hügieenitarvete kapp, raamaturiul ja küllaldane hulk riidenagisid.

Suunis B3.1.6 - Messid

1. Mess võib olla kas ühine ruum või koosneda eraldi ruumidest. See tuleks otsustada pärast konsulteerimist meremeeste ja reederite esindajatega ning otsuse peab heaks kiitma pädev asutus. Otsustamisel tuleks arvesse võtta selliseid tegureid nagu laeva suurus ning meremeeste eriomased kultuurilised, usulised ja sotsiaalsed vajadused.
2. Kui meremeestele on ette nähtud eraldi messid, siis need tuleks anda:

- a) kaptenile ja kõrgema juhtkonna liikmetele;
  - b) muudele juhtkonna liikmetele ja teistele meremeestele.
3. Mittereisilaeval peaks meremeeste messi põrandapind olema vähemalt 1,5 m² ühele inimesele kavandatud istekoha kohta.
4. Kõigi laevade messid peaksid olema varustatud laudade ja kinnitatud või teisaldatavate istmetega, mille arv vastab suurimale meremeeste arvule, kes võib neid korraga kasutada.
5. Laeval olevate meremeeste käsutuses peaks alati olema:
- a) külmik, mis on sobivalt paigutatud ja mille mahutavus vastab messi või messe kasutavate meremeeste arvule;
  - b) kuuma joogi valmistamise seadmed;
  - c) külma joogivee seadmed.
6. Kui sahvrid ei ole messiga ühendatud, peaksid messis olema nõuetekohased kapid messitarvete jaoks ning majapidamistarvete pesemise seadmed.
7. Laudade ja istmete pinnad peaksid olema niiskuskindlast materjalist.

Suunis B3.1.7 - Hügieeniruumid

1. Valamud ja vannid peaksid olema nõuetekohase suurusega ning valmistatud lubatud materjalist, mis on sile, ei hakka kergesti pragunema, lagunema ega korrodeeruma.
2. Kõik klosetipotid peaksid vastama kinnitatud tüübile ning olema varustatud piisava koguse uhteviega või mõne muu sobiva uhtevahendiga, näiteks õhuvooga, mis on alati olemas ja eraldi käsitsetav.
3. Hügieeniruumid, mis on mõeldud kasutamiseks rohkem kui ühele inimesele, peaksid vastama järgmistele nõuetele:
- a) põrand peaks olema lubatud, vastupidavast ja niiskuskindlast materjalist ning nõuetekohase äravooluga;
  - b) vaheseinad peaksid olema terasest või muust lubatud materjalist ning veekindlad vähemalt 23 sentimeetri ulatuses teki pinnast;
  - c) ruum peaks olema piisavalt valgustatud, köetud ja ventileeritud;
  - d) tualettruum peaks asuma kajuti ja pesuruumi lähedal, kuid nendest eraldi ega tohiks olla otse ühendatud kajuti või läbikäiguga kajutite ja tualettruumide vahel, kuhu ei ole muud sissepääsu; seda nõuet ei kohaldata juhul, kui tualettruum jääb kahe kajuti vahele, mida kasutab kuni neli meremeest;
  - e) kui ruumis on mitu klosetipotti, peaksid need olema privaatsuse tagamiseks piisavalt eraldatud.

4. Meremeestele mõeldud pesupesemisruumides peaksid olema:
  - a) pesumasinad;
  - b) kuivatusmasinad või nõuetekohase kütte ja ventilatsiooniga kuivatusruumid;
  - c) triikraud ja -lauad või samalaadsed vahendid.

Suunis B3.1.8 - Tervishoiuruum

1. Tervishoiuruum peaks olema projekteeritud nii, et oleks võimalik konsulteerida ja esmaabi anda ning ära hoida nakkushaiguste levikut.
2. Sissepääs ja koide paigutus, valgustus, ventilatsioon, küte ja veevarustus peaks olema projekteeritud nii, et see tagaks mugavuse ja hõlbustaks patsientide ravimist.
3. Tervishoiuruumis nõutavate koide arvu peaks ette nägema pädev asutus.
4. Tervishoiuruumi kasutajatel peaks olema üksnes nendele ettenähtud hügieeniruum, mis on tervishoiuruumi osa või asub selle vahetus läheduses. Hügieeniruumis peaks olema vähemalt üks klosetipott, üks valamü ning üks vann või dušš.

Suunis B3.1.9 - Muud ruumid

1. Kui masinameeskonnale on ette nähtud eraldi ruumid rõivaste vahetamiseks, peaksid need:
  - a) asuma väljaspool masinaruumi, kuid olema kergesti ligipääsetavad;
  - b) olema varustatud iga kasutaja jaoks eraldi riidekapi, vanni või dušši või mõlemaga ning sooja ja külma jooksva mageveega valamuga.

Suunis B3.1.10 - Voodipesu, messitarbed ja muu varustus

1. Liige peaks kaaluma järgmiste põhimõtete kohaldamist:
  - a) reeder peaks kasutamiseks töö ajal laevas varustama kõik meremehed puhta voodipesu ja toidunõudega; meremehed peaksid vastutama varustuse tagastamise eest kapteni määratud aja möödudes või teenistuse lõppedes;
  - b) voodipesu peaks olema kvaliteetne; taldrikud, tassid ja muud toidunõud peaksid olema lubatud materjalist ja kergesti puhastatavad;
  - c) reeder peaks kõik meremehed varustama käterättide, seebi ja tualettpaberiga.

Suunis B3.1.11 - Puhkeruumid, post ja laeva küllastamine

1. Puhkeruumid ja -teenused tuleks sageli üle vaadata, tagamaks nende asjakohasus, võttes arvesse meremeeste vajadusi, mis muutuvad laevanduse tehnilise, korraldusliku ja muu

arengu tulemusena.

2. Puhkeruumis peaks olema vähemalt raamatukapp, lugemis- ja kirjutusvahendid ning, kui see on asjakohane, mängud.
3. Puhkeruumide projekteerimisel peaks pädev asutus kaaluma einelaua sisseseadmist.
4. Kui see on asjakohane, tuleks kaaluda ka järgmiste tasuta puhkevõimaluste loomist meremeestele:
  - a) suitsetamisruum;
  - b) televisioonisaadete vaatamine ja raadio kuulamine;
  - c) filmide näitamine; filmivarust peaks jätkuma kogu reisi ajaks ning seda tuleks mõistlike ajavahemike järel vajadusel uuendada;
  - d) spordivahendid, sealhulgas kehalise treeningu seadmed, lauamängud ja tekil mängitavad mängud;
  - e) võimaluse korral ujumisvõimalus;
  - f) raamatukogu eriala- ja muu kirjandusega; raamatuid peaks olema nii palju, et neist piisab kogu reisi ajaks ning neid tuleb mõistlike ajavahemike järel uuendada;
  - g) huvikäsitöö tegemise võimalused;
  - h) elektroonikaseadmed, näiteks raadio, televiisor, videomagnetofon, DVD/CD-mängija, personaalarvuti ja tarkvara ning kassettmagnetofon,
  - i) kui see on asjakohane, baarid meremeestele, välja arvatud juhul, kui see on vastuolus rahvuslike, usuliste või sotsiaalsete tavadega;
  - j) mõistlik juurdepääs laeva ja kalda vahelisele telefoniühendusele, elektronpostile ja Internetühendusele, kui see on olemas; nende teenuste tasud peavad olema mõistliku suurusega.
5. Tuleks teha kõik selleks, et meremeeste post liiguks võimalikult usaldusväärselt ja kiiresti. Tuleks ette näha meetmed, et meremees ei peaks tasuma täiendavat postikulu, kui postisaadeti adresseeritakse ümber meremehest olenemata asjaoludel.
6. Kui kohaldatavate riigisiseste või rahvusvaheliste õigusnormidega ei ole ette nähtud teisiti, tuleks kaaluda meetmeid, tagamaks, et meremehe abikaasa, sugulased ja sõbrad saaksid võimaluse ja põhjendatuse korral kiiresti loa külastada laeva, kui laev asub sadamas. Sellised meetmed peaksid vastama kõigile turvanõuetele.
7. Tuleks kaaluda võimalust lubada meremehel aeg-ajalt elukaaslane reisile kaasa võtta, kui see on võimalik ja põhjendatud. Elukaaslane peaks olema nõuetekohaselt kindlustatud haiguse või õnnetuse vastu; reeder peaks meremeest igati abistama kindlustuslepingu sõlmimisel.

Suunis B3.1.12 - Müra ja vibratsiooni vältimine

1. Elu-, puhke- ja toitlustusruumid peaksid paiknema võimalikult kaugel masinatest, rooliseadmeruumist, tekivintsidest, ventilatsiooni-, kütte-ja kliimaseadmetest ning muudest müra tekitavatest mehhanismidest ja seadmetest.
2. Müra tekitavate ruumide vaheseinte, tekilagede ja tekkide ehitamiseks ja vooderdamiseks tuleks kasutada heliisolatsiooni- või muid nõuetekohaseid helisummutusmaterjale; masinaruumides tuleb kasutada isesulguvaid mürakindlaid ukki.
3. Masinaruumis ja muudes masinaid ja seadmeid sisaldavates ruumides peaks võimaluse korral olema masinaruumi töötajatel helikindel keskjuhtpult. Tööruumid, näiteks töökojad, eaksid võimaluse korral olema isoleeritud masinaruumi üldise müra vastu; tuleks võtta meetmeid töötavate seadmete müra vähendamiseks.
4. Töö- ja eluruumide mürataseme piirmäärad peaksid vastama ILO rahvusvahelistele suunistele kokkupuutetaseme kohta, sealhulgas 2001. aasta ILO tegevusjuhendis "*Ambient factors in the workplace*" ettenähtud piirmääradele ja, kui see on asjakohane, Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni soovitatud konkreetsetele kaitsemeetmetele ning vastuvõetavat müratasest laeval käsitlevatele hilisematele muutvatele ja täiendavatele dokumentidele. Laeval peaksid olema kohaldatavate dokumentide koopiad inglise keeles või laeva töökeeles ning need peaksid olema meremeestele kättesaadavad.
5. Elu-, puhke- ega toitlustusruumides ei tohiks olla ülemäärast vibratsiooni.

Eeskiri 3.2 - Toit ja toitlustamine

Eesmärk: tagada ettenähtud hügieenitingimustes meremeestele kvaliteetne toit ja joogivesi

1. Liige tagab, et tema lipu all sõitvatel laevadel on nõuetekohase kvaliteedi ja toiteväärtusega toitu ja joogivett koguses, millest piisab laevapere vajaduste rahuldamiseks, võttes arvesse kultuurilise ja usulise tausta erisusi.
2. Teenistuse ajal toitlustatakse meremehi laeval tasuta.
3. Laevakokana töötavatel meremeestel, kelle ülesandeks on toiduvalmistamine, peab olema sellel ametikohal töötamiseks vajalik väljaõpe ja kutse.

Standard A3.2 - Toit ja toitlustamine

1. Liige võtab vastu õigusnormid või muud meetmed, millega sätestatakse toidu ja joogivee kvaliteedi ja koguse miinimumnormid ning toitlustusnormid, mida kohaldatakse meremeeste toitlustamisele tema lipu all sõitvatel laevadel, ning korraldab õppusi

teadlikkuse suurendamiseks ja käesolevas lõikes nimetatud normide rakendamiseks.

2. Liige tagab, et tema lipu all sõitvatel laevadel täidetakse järgmisi miinimumnorme:

a) toidu- ja joogiveevaru on nõuetekohane koguse, toiteväärtuse, kvaliteedi ja mitmekesisuse poolest ning arvestades laeval olevate meremeeste arvu, nende toiduga seotud usulisi ja kultuuritavasid ning reisi kestust ja laadi;

b) toitlustusüksuse ülesehitus ja sisseseade võimaldab meremeestele pakkuda nõuetekohast, mitmekesist ja täisväärtuslikku toitu, mida valmistatakse ja pakutakse hügieeninõuete kohaselt;

c) toitlustuspersonal on oma ametikohale vastavalt välja õpetatud või juhendatud.

3. Reederid tagavad, et laevakokana töötavatel meremeestel on oma ametikohale vastav väljaõpe ja kutse ning et nad on tunnistanud asjaomase liikme õigusnormides sätestatud nõuete kohaselt ametialaselt pädevaks.

4. Käesoleva standardi lõike 3 kohased nõuded sisaldavad pädeva asutuse kinnitatud või tunnustatud väljaõppekursuse lõpetamist, mis hõlmab praktilist kokandust, toidu- ja isiklikku hügieeni, toiduainete hoiustamist, varude kontrollimist, keskkonnakaitsenõudeid ning toitlustuse tervishoidu ja ohutust.

5. Pädev asutus ei tarvitse laeva meeskonna suurust ja tegevuslaadi arvestades nõuda, et vähem kui kümneliikmelise laevaperega laeval oleks täieõiguslik kokk, kuid kambüüsis toitu valmistav isik peab olema saanud väljaõppe ja juhised toidu- ja isikliku hügieeni, samuti laeval toidu käitlemise ja hoiustamise kohta.

6. Erandlike asjaolude korral võib pädev asutus anda soodusloa, mis võimaldab mittetäieõiguslikul kokal töötada ühel kindlal laeval kindlaksmääratud aja jooksul kuni jõutakse järgmisse sobivasse sissesõidusadamasse või kuni ühe kuu jooksul, tingimusel et isik, kellele soodusluba väljastatakse, on saanud väljaõppe ja juhendid toidu- ja isikliku hügieeni, samuti laeval toidu käitlemise ja hoiustamise kohta.

7. Kooskõlas 5. jaos sätestatud jätkuvate vastavustoimingutega, nõuab pädev asutus, et kapten teeks või et kapteni volitusel tehtaks laeval sagedasi dokumenteeritud kontrollimisi, et üle vaadata:

a) toidu- ja joogiveevarud;

b) kõik toidu ja joogivee hoiustamisel ning käitlemisel kasutatavad ruumid ja seadmed;

c) kambüüs ja muu toidu valmistamise ja pakkumise varustus.

8. Alla 18-aastast meremeest ei tohi laevakokana tööle võtta ega tööle rakendada.

Suunis B3.2- Toit ja toitlustamine

Suunis B3.2.1- Kontrollimine, koolitus, teadustöö ja avalikustamine

1. Pädev asutus peaks koostöös teiste asjaomaste asutuste ja organisatsioonidega koguma vastavat teavet toitumise ning toidu ostmis-, hoiustamis-, säilitamis-, valmistamis- ja serveerimisviiside kohta, arvestades iseäranis laeval kohaldatavaid toitlustamisnõudeid. See teave tuleks kas tasuta või mõistliku tasu eest teha kättesaadavaks laevu toidu ja seadmetega varustavatele tootjatele ja kaubandusettevõtjatele, kaptenitele, stjuurditele ja kokkadele ning asjaomastele reederite ja meremeeste organisatsioonidele. Selleks tuleks kasutada sobivaid avalikustamisvahendeid, näiteks käsiraamatuid, brošüüre, plakateid, diagramme ja reklaami kaubandusajakirjades.
2. Pädev asutus peaks andma soovitusi selleks, et vältida toidukadusid, hõlbustada nõuetekohastest hügieeninormidest kinnipidamist ning tagada võimalikult hea töökorraldus.
3. Pädev asutus peaks koostöös asjaomaste asutuste ja organisatsioonidega välja töötama nõuetekohase toiduga varustamise ja toitlustamisteenuste tagamise viise käsitleva koolitusmaterjali ja laeval levitatava teabe.
4. Pädev asutus peaks tegema koostööd asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega ning toitlustamis- ja tervishoiuküsimusi reguleerivate riigisiseste või omavalitsusasutustega ning võib vajaduse korral kasutada nende asutuste teenuseid.

Suunis B3.2.2 - Laevakokk

1. Meremehel peaks olema õigus töötada laevakokana ainult juhul, kui ta on:
  - a) merel töötanud minimaalse ajavahemiku, mille pikkuse näeb ette pädev asutus ja mis võib muutuda, võtmaks arvesse olemasolevat vastavat kvalifikatsiooni või kogemusi;
  - b) sooritanud pädeva asutuse määratud eksami või samaväärse eksami kinnitatud kokanduskursusel.
2. Ettenähtud eksami võib korraldada ja tunnistuse otse välja anda kas pädev asutus või kokkade väljaõppega tegelev tunnustatud kool pädeva asutuse kontrolli all.
3. Pädev asutus peaks ette nägema, et vajaduse korral tunnustatakse laevakoka kutsetunnistust, mille on välja andnud käesoleva konventsiooni või 1946. aasta laevakokkade kvalifikatsioonitunnistuse andmise konventsiooni (nr 69) ratifitseerinud muu liige või muu heakskiidetud asutus.

4.JAGU TERVISEKAITSE, MEDITSIINIABI, OLME JA SOTSIAALKINDLUSTUSKAITSE

Eeskiri 4.1- Meditsiiniabi laeval ja kaldal

Eesmärk: kaitsta meremeeste tervist ja tagada neile viivitamatu arstiabi laeval ja kaldal

1. Liige tagab, et kõigi tema lipu all sõitvate laevade meremeestele kohaldatakse piisavaid tervisekaitsemeetmeid ning et meremeestel on laeval töötamise ajal võimalik saada viivitamatut ja küllaldast meditsiiniabi.
2. Käesoleva eeskirja lõike 1 alusel ettenähtud tervisekaitse- ja meditsiiniabiteenuseid osutatakse meremeestele üldiselt tasuta.
3. Liige tagab, et meremehed, kes töötavad tema territooriumil asuvatel laevadel ja vajavad viivitamatut meditsiiniabi, pääsevad liikme kaldal asuvasse meditsiinirajatistesse.
4. Koodeksis sätestatud tervisekaitse ja meditsiiniabi nõuded laeval sisaldavad norme sellisteks meetmeteks, mille eesmärk on osutada meremeestele tervisekaitseteenuseid ja meditsiiniabi võimalikult samal tasemel nagu need on üldjuhul kättesaadavad kaldatöötajatele.

Standard A4.1 - Meditsiiniabi laeval ja kaldal

1. Liige tagab oma lipu all sõitvatel laevadel töötavatele meremeestele tervisekaitse ja meditsiiniabi, sealhulgas hädavajaliku hambaravi, meetmete võtmise, mis:
  - a) tagavad, et meremeestele kohaldatakse kõiki nende tööülesannetega seotud töötervisekaitse ja meditsiiniabi üldsatteid ning laeval töötamisele iseloomulikke erisätteid;
  - b) tagavad, et meremeeste tervisekaitse ja meditsiiniabi vastab võimalikult kaldatöötajatele üldjuhul kättesaadavale tervisekaitsele ja meditsiiniabile, kaasa arvatud kiire juurdepääs diagnostikaks ja raviks vajalikele ravimitele, meditsiiniseadmetele ja -vahenditele, samuti meditsiiniteabele ja erialateadmistele;
  - c) kui see on võimalik, annavad meremeestele õiguse viivitamata külastada sissesõidusadamas kvalifitseeritud arsti või hambaarsti;
  - d) tagavad, et liikme riigisiseste õigusnormide ja tavadega sätestatud ulatuses on meditsiiniabi ja tervisekaitseteenused laeval või välissadamas viibivale meremehele tasuta;
  - e) ei piirdu ainult haige või vigastatud meremehe ravimisega, vaid hõlmavad ka ennetavat laadi meetmeid, näiteks tervisedendamist ja terviseharidusprogramme.
2. Pädev asutus võtab vastu meditsiiniteatise standardvormi, mida kasutavad kaptenid ja

asjaomane meditsiinipersonal kaldal ja laeval. Täidetud teatis ja selle sisu on konfidentsiaalne, seda kasutatakse üksnes meremehe ravi hõlbustamiseks.

3. Liige võtab vastu õigusnormid, millega kehtestatakse nõuded laeval asuvate haiglate, meditsiiniabivahendite ja -seadmete ning meditsiiniväljaõppe kohta tema lipu all sõitvatel laevadel.

4. Liikme riigisisese õigusnormid näevad ette vähemalt järgmised nõuded:

a) igal laeval on laevaapteek, meditsiiniseadmed ja meditsiiniabi juhend, mille üksikasjad näeb ette ja mida regulaarselt kontrollib pädev asutus; riigisisese nõuded võtavad arvesse laeva tüüpi, laeval olevate isikute arvu, reise sihtkohta ja kestust ning asjakohaseid riigisisest ja rahvusvaheliselt soovitatavaid meditsiininorme;

b) laeval, millel on 100 või rohkem inimest ja mis teeb üle kolme päeva kestvaid rahvusvahelisi reise, peab olema kvalifitseeritud arst, kes vastutab meditsiiniabi andmise eest; riigisiseste õigusnormidega täpsustatakse muud laevad, millel peab olema arst, võttes muuhulgas arvesse selliseid tegureid nagu reisi kestus, laad ja tingimused ning meremeeste arv laeval;

c) laeval, mille pardal ei ole arsti, peab olema vähemalt üks meremees, kes oma tavapärase ülesannete hulgas vastutab meditsiiniabi andmise ja ravimite manustamise eest, või vähemalt üks meremees, kes oskab anda esmaabi; isik, kes vastutab meditsiiniabi andmise eest laeval, kuid ei ole arst, peab olema rahuldavalt läbinud meditsiiniabi väljaõppe, mis vastab muudetud 1978. aasta meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse normide rahvusvahelise konventsiooni (STCW) nõuetele; meremees, kes on määratud esmaabi andma, peab olema rahuldavalt läbinud esmaabi väljaõppe, mis vastab STCW nõuetele; riigisiseste õigusnormidega määratakse kindlaks nõutav väljaõppetase, võttes muuhulgas arvesse selliseid tegureid nagu reisi kestus, laad ja tingimused ning meremeeste arv laeval;

d) pädev asutus tagab varem loodud süsteemi abil merel asuvatele laevadele võimaluse saada radio- või satelliitside kaudu ööpäev läbi arstlikku konsultatsiooni, sealhulgas eriarsti oma; arstlik konsultatsioon, sealhulgas meditsiiniteadete edastamine radio- või satelliitside kaudu laeva ja kaldal asuvate nõustajate vahel on tasuta kättesaadav kõigile laevadele olenemata sellest, kelle lipu all nad sõidavad.

Suunis B4.1 - Meditsiiniabi laeval

ja kaldal

Suunis B4.1.1- Meditsiiniabi andmine

1. Sellistel laevadel korraldatava meditsiiniabiväljaõppe taseme kindlaksmääramisel,

millel ei pea olema arsti, peaks pädev asutus nõudma, et:

- a) laeval, millel tavapäraselt on kvalifitseeritud meditsiiniabi ja meditsiiniirajatised kättesaadavad kaheksa tunni jooksul, peaks olema määratud vähemalt üks meremees, kes on saanud tunnustatud esmaabiväljaõppe, mida nõuab STCW ja mis võimaldab sellistel isikutel anda viivitamata tõhusat abi õnnetuste või haigestumiste korral, mida võib laeval ette tulla, ning tegutseda raadio- või satelliitside kaudu edastatavate arstlike konsultatsioonide kohaselt;
  - b) kõigil teistel laevadel peaks olema vähemalt üks meremees, kes on saanud STCW-ga nõutud tunnustatud meditsiiniabi väljaõppe, sealhulgas praktilise väljaõppe ja elupäästevõtete (näiteks veenisisene teraapia) väljaõppe, mis võimaldab neil isikutel tõhusalt osaleda meditsiiniabi kooskõlastatud andmises merel asuval laeval ning tagada haigele või vigastatule rahuldav meditsiiniabi tase ajavahemikul, kui nad jäävad tõenäoliselt laevale.
2. Käesoleva suunise lõikes 1 nimetatud väljaõpe peaks põhinema järgmiste trükiste kõige viimastel väljaannetel: „*International Medical Guide for Ships*“, „*Medical First Aid Guide for Use in Accidents Involving Dangerous Goods*“, „*Document for Guidance – An International Maritime Training Guide*“, samuti „*International Code of Signals*“ meditsiiniabi käsitleval jaol ja samalaadsetel riigisisestel juhenditel.
  3. Käesoleva suunise lõikes 1 nimetatud isikud ja muud meremehed, keda pädev asutus võib olla määranud, peaksid umbes iga viie aasta järel läbima täienduskursuse, et säilitada ja täiendada oma teadmisi ja kutseoskusi ning tutvuda uusimate arengusuundadega.
  4. Laevaapteeki ja selle sisu, laeva meditsiiniseadmeid ja meditsiiniabi juhendit tuleks laeval korralikult hoida; vähemalt iga 12 kuu järel peaksid neid korrapäraselt kontrollima pädeva asutuse määratud isikud, kes peaksid tagama, et kõigi ravimite märgistus, kehtivusaeg, hoiutingimused ja kasutusjuhendid on kontrollitud ning et seadmed töötavad nõuetekohaselt. Riigisisest kasutatava laeva meditsiinijuhendi vastuvõtmisel ja muutmisel ning laevaapteegi sisu ja meditsiiniseadmete kindlaks määramisel peaks pädev asutus arvesse võtma selle valdkonna rahvusvahelisi soovitusi, sealhulgas laevade meditsiiniabi rahvusvahelise juhendi „*International Medical Guide for Ships*“ viimast väljaannet ning muid käesoleva suunise lõikes 2 nimetatud juhendeid.
  5. Kui ohtlikuks liigitatud laevalast ei käi ohtliku kaubaga seonduvate õnnetuste esmaabi-juhendi „*Medical First Aid Guide for Use in Accidents Involving Dangerous Goods*“ viimase väljaande alla, tuleks meremeestele kättesaadavaks teha vajalik teave ainete olemuse, nendega seotud riskide, vajalike isikukaitsevahendite, asjakohaste meditsiiniprotseduuride ja konkreetsete vastumürkide kohta. Ohtliku kauba vedamise ajal peavad laeval alati olema vastavad vastumürgid ja isikukaitsevahendid. See teave peaks sisalduma laeva tööohutuse ja töötervishoiu põhimõtetes ja programmides nagu on ette nähtud eeskirjas 4.3 ja koodeksi

vastavates sätetes.

6. Kõigil laevadel peaks olema täielik ja ajakohastatud loetelu raadiojaamadest, mille kaudu on võimalik saada arstlikku konsultatsiooni; satelliitsidesüsteemiga laevadel peaks olema täielik ja ajakohastatud loetelu kaldal asuvatest jaamadest, mille kaudu on võimalik saada arstlikku konsultatsiooni. Meditsiiniabi või esmaabi andmise kohustusega meremehed laeval peaksid oskama kasutada laeva meditsiinijuhendit ning rahvusvahelise signaalkoodeksi "*International Code of Signals*" viimase väljaande meditsiiniosa, et nad suudaksid mõista, mis liiki teavet nõuandev arst vajab, samuti ka saadud konsultatsiooni.

Suunis B4.1.2 - Meditsiiniteatise vorm

1. Käesoleva koodeksi A-osas meremeeste jaoks ettenähtud standardne meditsiiniteatis peaks olema koostatud nii, et see hõlbustaks meremehe haigestumise või vigastuse korral meditsiini- ja sellega seotud teabevahetust laeva ja kalda vahel.

Suunis B4.1.3 - Meditsiiniabi andmine kaldal

1. Kaldal paiknevad meremeeste ravimiseks ette nähtud meditsiini- ja meditsiiniabivahendid peaksid vastama oma eesmärkidele. Arstidel, hambaarstidel ja muul meditsiini- ja meditsiiniabivahendite personalil peaks olema nõuetekohane kvalifikatsioon.

2. Tuleks võtta meetmed, mis tagavad, et meremehed saavad sadamas:

- a) ambulatoorset ravi haiguse või vigastuse korral;
- b) haiglaravi, kui see on vajalik;
- c) hambaravi eelkõige hädaolukorras.

3. Tuleks võtta asjakohaseid meetmeid, mis hõlbustavad haigestunud meremeeste ravimist. Eelkõige tuleks meremehi takistusteta ning rahvusest või usutunnistusest olenemata viivitamata vastu võtta kaldal asuvates kliinikutes ja haiglates ning võimalusel seada sisse kord nende ravi vajaduse korral jätkamiseks, täiendamaks neile kättesaadavaid meditsiini- ja meditsiiniabivahendeid.

Suunis B4.1.4. Meditsiiniabi andmine teistele laevadele ja rahvusvaheline koostöö

1. Liige peaks pöörama asjakohast tähelepanu osalemisele rahvusvahelises koostöös abi osutamise, programmide ja uuringute valdkondades tervisekaitses ja meditsiiniabis. Koostöös tuleks:

- a) arendada ja kooskõlastada otsingu- ja päästetegevust ning korraldada laeval raskelt haigestunud või vigastatud meremeestele viivitamatu meditsiiniabi andmine ja nende evakueerimine selliste vahendite abil nagu perioodiline laeva positsioneerimine

teavitussüsteem, päästeteenistuse koordineerimiskeskused ja helikopteri päästeteenistused vastavalt muudetud 1979. aasta rahvusvahelise mereotsingute ja -pääste konventsioonile ning käsiraamatule „*International Aeronautical and Maritime Search and Rescue (IAMSAR) Manual*“;

- b) kasutada optimaalselt abi, mida saavad osutada laevad, millel on arst, ning tugilaevad, mis võivad pakkuda haigla- ja päästeteenuseid;
- c) koostada rahvusvaheline arstide ja meditsiiniinstitutsioonide loetelu, mis võimaldab tagada erakorralise meditsiiniabi meremeestele kogu maailmas, ning ajakohastada seda loetelu;
- d) korraldada meremeeste maaleminek erakorralise ravi saamiseks;
- e) korraldada võimalikult kiiresti välisriigis haiglaravile võetud meremehe kojusõit juhtumi eest vastutavate arstide meditsiiniinstitutsioonide kohaselt ning võttes arvesse meremehe soove ja vajadusi;
- f) osutada kojusõidu kestel meremehele vajalikku abi juhtumi eest vastutavate arstide konsultatsiooni kohaselt ning võttes arvesse meremehe soove ja vajadusi;
- g) püüda luua meremeeste tervisekeskusi, et:
  - i) uurida meremeeste tervises seisundit, ravi ja ennetavaid tervishoiuteenuseid;
  - ii) välja õpetada meditsiiniabi- ja tervishoiuteenuste eest vastutavaid töötajaid meremeditsiini alal;
- h) koguda ja hinnata meremeeste tööõnnetuste, kutsehaigestumiste ja surmajuhtumite statistilisi andmeid ning ühendada ja ühtlustada need olemasolevate riigisiseste süsteemidega, mis sisaldavad teiste töötajate kategooriate tööõnnetuste ja kutsehaigestumiste statistilisi andmeid;
- i) korraldada tehnilise teabe, õppematerjali ja personali rahvusvahelist vahetust, samuti rahvusvahelisi väljaõppekursusi, seminare ja töörühmi;
- j) tagada kõigile meremeestele konkreetsed ravi-, ennetavad ja meditsiiniabiteenused sadamas või teha nendele kättesaadavaks üldised tervishoiu-, meditsiiniabi- ja taastusraviteenused;
- k) korraldada meremehe surma korral võimalikult kiiresti surnukeha või tuha kodumaale toimetamine lähisugulaste soovi kohaselt.

2. Rahvusvaheline koostöö meremeeste tervisekaitse ja meditsiiniabi valdkonnas peaks põhinema liikmete kahe- või mitmepoolsetel kokkulepetel või konsultatsioonidel.

Suunis B4.1.5 - Meremeeste ülalpeetavad

1. Liige peaks võtma meetmed, mis tagavad tema territooriumil nõuetekohase ja

piisava meditsiiniabi kõigile meremeeste ülalpeetavatele kuni meditsiiniteenistuse loomiseni, mis hõlmab üldiselt kõiki töötajaid ja nende ülalpeetavaid, kui sellist teenistust ei ole veel loodud, ning teavitama selleks võetud meetmetest Rahvusvahelist Töübürood.

Eeskiri 4.2 - Reederi vastutus

Eesmärk: tagada meremeeste kaitstus finantstagajärgede eest, mis tekivad nende tööst tuleneva haiguse, vigastuse või surma korral

1. Liige tagab, et tema lipu all sõitvatel laevadel kehtivad koodeksile vastavad meetmed, mis annavad laeval töötavale meremehele õiguse saada reederilt materiaalselt abi ja toetust seoses finantstagajärgedega, mis tekivad haiguse, vigastuse või surma korral tema teenistuse ajal meretöölepingu alusel või tulenevad tema tööst sellise lepingu alusel.
2. Käesolev eeskiri ei mõjuta muude õiguskaitsvahendite kohaldamist, mida meremees võib taotleda.

Standard A4.2 - Reederi vastutus

1. Liige võtab vastu õigusnormid, mille kohaselt on tema lipu all sõitvate laevade reederid kohustatud vastutama kõigil laevadel töötavate meremeeste tervisekaitse ja meditsiiniabi eest järgmiste miinimumnormide kohaselt:

- a) reeder on kohustatud kandma oma laeval töötava meremehe haiguse või vigastusega seotud kulud, mis tekivad ajavahemikul alates kohustuse tekkimise päevast kuni päevani, mil meremees loetakse nõuetekohaselt kodumaale naasnuks, või mis tulenevad meremehe töötamisest nimetatud ajavahemikul;
  - b) reeder näeb ette riigisisese õiguse, meretöölepingu või kollektiivlepingu sätete kohaselt finantstagatise, mis tagab hüvitise maksmise tööõnnetusest, kutsehaigestumisest või ohuteguritest tingitud meremehe surma või pikaajalise töövõimetuse korral;
  - c) reeder vastutab meditsiiniabi- ja ravikulude, vajalike ravimite ja ravivahenditega varustamise ning majutus- ja toitlustuskulude katmise eest meremehe kodust eemalviibimise ajal kuni haige või vigastatud meremehe tervenemiseni või kuni haiguse või vigastuse püsivaks töövõimetuseks tunnistamiseni;
  - d) reeder on kohustatud tasuma matusekulud, kui meremees sureb kas laeval või kaldal tema tööle rakendamise ajal.
2. Riigisiseste õigusnormidega võib piirata reederi kohustust tasuda meditsiiniabi-, majutus- ja toitlustuskulud kuni 16 nädalani alates vigastuse tekkimise või haigestumise päevast.

3. Kui haiguse või vigastuse tõttu tekib töövõimetus, on reeder kohustatud:
  - a) maksma meremehele täistöötasu kuni haige või vigastatud meremees on laeval või kuni meremehe kojusõit on korraldatud kooskõlas käesoleva konventsiooniga;
  - b) maksma täis- või osalist töötasu riigisiseste õigusnormide või kollektiivlepingute kohaselt alates meremehe kojusõidust või maaleminekust kuni tema täieliku tervenemiseni või kuni tekib õigus saada vastava liikme õigusaktidega ette nähtud rahalisi hüvitisi, kui see õigus tekib varem.
4. Riigisiseste õigusnormidega võib piirata reederi kohustust maksta laevalt lahkunud meremehele täis- või osalist palka kuni 16 nädalani alates meremehe vigastuse tekkimise või haigestumise päevast.
5. Riigisiseste õigusnormide alusel võib reederi kohustusest vabastada järgmistel juhtudel:
  - a) vigastus tekkis muul viisil, kui teenistuse ajal laevas;
  - b) vigastus või haigus tekkis haige, vigastatud või surnud meremehe tahtliku väärkäitumise tõttu;
  - c) haigust või puuet varjati tahtlikult tööle rakendamisel.
6. Riigisiseste õigusnormide kohaselt võib reederi vabastada meditsiiniabi-, majutus- ja toitlustamiskulude ning matusekulude tasumise kohustusest niivõrd, kui selle kohustuse on enda peale võtnud riigiasutused.
7. Reederid või nende esindajad võtavad meetmed haige, vigastatud või surnud meremehe laevale jäetud vara kaitseks ja selle tagastamiseks meremehele või tema lähisugulasele.

Suunis B4.2 - Reederi vastutus

1. Standardi A4.2. lõike 3 punktis "a" ettenähtud täistöötasust võib välja jätta lisatasud.
2. Riigisiseste õigusnormidega võib sätestada, et reeder ei vastuta haigestunud või vigastatud meremehe kulude kandmise eest alates ajast, kui meremees saab taotleda ravihüvitisi kohustusliku ravikindlustus-, õnnetuskindlustus- või tööõnnetuste hüvitamise skeemi alusel.
3. Riigisiseste õigusnormidega võib sätestada, et reederi makstavad matusekulud korvab kindlustusasutus, kui meremehe surma korral makstakse matusetootust sotsiaalkindlustust või töötajate hüvitisi reguleerivate õigusnormide alusel.

Eeskiri 4.3 - Töötervishoid ja tööohutus ning õnnetuste ärahoidmine

Eesmärk: tagada, et meremeeste töökeskkond laeval soodustaks töötervishoidu ja tööohutust

1. Liige tagab, et tema lipu all sõitvatel laevadel on meremeestele tagatud töötervishoid ning et meremeeste elu-, töö- ja väljaõppekeskkond laeval on ohutu ja hügieeniline.
2. Pärast konsulteerimist esinduslike reederite ja meremeeste organisatsioonidega ning võttes arvesse rahvusvaheliste organisatsioonide, valitsuste ja mereorganisatsioonide soovitatud kohaldatavaid koodekseid, suuniseid ja norme, töötab liige välja suunised töötervishoidu ja tööohutuse juhtimiseks oma lipu all sõitvatel laevadel ning levitab neid.
3. Liige võtab asjakohaseid rahvusvahelisi õigusakte arvestades vastu koodeksis käsitletavaid küsimusi täpsustavad õigusnormid ja muud meetmed ning sätestab tööohutuse ja tervisekaitse ning õnnetuste ärahoidmise normid oma lipu all sõitvatele laevadele.

Standard A4.3 - Töötervishoid ja tööohutus ning õnnetuste ärahoidmine

1. Õigusnormid ja muud meetmed, mis tuleb vastu võtta eeskirja 4.3 lõike 3 kohaselt, hõlmavad järgmisi küsimusi:
  - a) tööohutus- ja tervisepõhimõtete ning programmide vastuvõtmine, tõhus rakendamine ja edendamine liikme lipu all sõitvatel laevadel, sealhulgas riskihindamine ning meremeeste väljaõpe ja juhendamine;
  - b) põhjendatud ettevaatusabinõud tööõnnetuste, vigastuste ja kutsehaiguste ärahoidmiseks laeval, sealhulgas meetmed, mis vähendavad ja aitavad ära hoida kokkupuudet ümbritseva keskkonna kahjutegurite ja kemikaalidega, samuti kehavigastuste tekkimise või haigestumise ohtu, mis võib olla seotud seadmete ja masinate kasutamisega laeval;
  - c) laeval rakendatavad programmid tööõnnetuste, kehavigastuste ja kutsehaiguste ärahoidmiseks ning tööohutuse ja tervisekaitse jätkuvaks parandamiseks, kaasates meremeeste esindajad ja kõik muud programmide rakendamisega seotud isikud, võttes arvesse ennetusabinõud, sealhulgas tehniline ja projekteerimise järelevalve, protsesside ja menetluste asendamine kollektiivsete ja individuaalsete ülesannete täitmisel ning isikukaitsevahendite kasutamine;
  - d) ohuolukordade kontrollimise, nendest teatamise ja nende kõrvaldamise ning laeval esinenud tööõnnetuste uurimise ja nendest teatamise nõuded.
2. Käesoleva standardi lõikes 1 nimetatud sätetes:
  - a) võetakse arvesse asjakohaseid rahvusvahelisi õigusakte, mis tegelevad tööohutuse ja

tervisekaitsega üldiselt ja koos konkreetsete riskidega, ning käsitletakse kõiki tööõnnetuste, kehavigastuste ja kutsehaiguste ärahoidmist puudutavaid küsimusi, mida võib kohaldada meremeeste tööle, ja eriti neid, mis on meretööle eriomased;

b) määratletakse selgelt reederite, meremeeste ja teiste asjast huvitatute kohustus järgida kohaldatavaid norme ning laeva tööohutuse ja tervishoiu põhimõtteid ja programme, pöörates eriti tähelepanu alla 18-aastaste meremeeste tööohutusele ja -tervishoiule;

c) määratletakse kapteni või kapteni määratud isiku või mõlema ülesanded seoses konkreetse vastutusega laeva tööohutuse ja tervishoiu põhimõtete ja programmide rakendamisel ning järgimisel;

d) määratletakse laeva meeskonna ohutusesindajateks nimetatud või valitud meremeeste volitused osalemiseks laeva ohutuskomitee koosolekul. Selline komitee moodustatakse laeval, kus on vähemalt viis meremeest.

3. Eeskirja 4.3 lõikes 3 nimetatud õigusnormid ja muud meetmed vaadatakse reederite ja meremeeste organisatsioonide esindajatega konsulteerides korrapäraselt läbi; neid muudetakse vajaduse korral tehniliste vahendite muutumist ja teadusuuringuid arvesse võttes, soodustamaks tööohutuse ja tervishoiu põhimõtete ja programmide pidevat täiustamist ning loomaks liikme lipu all sõitvatel laevadel meremeestele ohutu töökeskkonna.

4. Selliste kohaldatavate rahvusvaheliste õigusaktide nõuete järgimist, milles käsitletakse laeva töökohal esinevate ohtudega kokkupuute vastuvõetavat taset ning laeva tööohutuse ja tervishoiu põhimõtete ja programmide väljatöötamist ning rakendamist, käsitatakse selle konventsiooni nõuete täitmisena.

5. Pädev asutus tagab, et:

a) tööõnnetustest, kehavigastustest ja kutsehaigestumistest teatatakse nõuetekohaselt, võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni suuniseid tööõnnetuste ja kutsehaigestumiste registreerimise ja nendest teatamise kohta;

b) selliste õnnetuste ja haigestumiste kohta peetakse täielikku statistikat; statistilisi andmeid analüüsitakse, need avaldatakse ning vajaduse korral uuritakse teaduslikult üldisi suundumusi ja väljaselgitatud ohtutegureid;

c) uuritakse tööõnnetusi.

6. Tööohutuse ja tervishoiu küsimustest teatamisel ja nende uurimisel tagatakse meremeeste isikuandmete kaitse ja võetakse arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni sellekohaseid suuniseid.

7. Pädev asutus võtab koostöös reederite ja meremeeste organisatsioonidega meetmeid, et pöörata kõigi meremeeste tähelepanu teabele konkreetsete ohtude kohta laeval, postitades näiteks asjakohaseid juhiseid sisaldavaid ametlikke teatisi.

8. Pädev asutus nõuab, et reederid, kes teevad tööohutuse ja tervishoiu juhtimise riskihinnanguid, viitaksid oma laevadelt saadud statistilisele teabele ning pädeva asutuse esitatud üldstatistilisele andmestikule.

Suunis B4.3 – Tervisekaitse ja ohutuse tagamine ning õnnetuste ärahoidmine

Suunis B4.3.1 - Tööõnnetusi, kehavigastusi ja kutsehaigusi käsitlevad sätted

1. Standardi A4.3 alusel ette nähtud sätted peaksid arvesse võtma ILO 1996. aasta tegevusjuhendit õnnetuste ärahoidmise kohta merel ja sadamas viibival laeval, selle hilisemaid versioone ning muid selle küsimusega seotud ILO standardeid ja muid rahvusvahelisi norme, suuniseid ja tegevusjuhendeid tööohutuse ja tervisekaitse, sealhulgas kokkupuutetasemete kohta, mis kõnealustes dokumentides võivad olla määratud.
2. Pädev asutus peaks tagama, et riigisisese tööohutuse ja tervishoiu juhtimise suunised käsitleksid esmajoonel järgmisi küsimusi:
  - a) üld- ja põhisätteid;
  - b) laeva konstruktsiooni omadused, sealhulgas juurdepääsuvõimalused ja asbestiga kokkupuutest tulenev oht;
  - c) mehhanismid;
  - d) ülimaldala või ülialkõrge temperatuuri mõju pindadele, millega meremehed võivad kokku puutuda;
  - e) müra mõju laeva töökohal ja eluruumides; vibratsiooni mõju laeva töökohal ja eluruumides;
  - g) muude kui punktides "e" ja "f" nimetatud ümbritseva keskkonna tegurite, sealhulgas tubakasuitsu, mõju laeva töökohal ja eluruumides;
  - h) spetsiaalsed ohutusmeetmed tekil ja tekist allpool;
  - i) lastimis- ja lossimisseadmed;
  - j) tuleohutus ja tuletõrje;
  - k) ankurdusvahendid, ketid ja trossid;
  - l) ohtlik last ja ballast;
  - m) meremeeste isikukaitsevahendid;
  - n) töö kinnistes ruumides;
  - o) väsimuse füüsilised ja vaimsed tagajärjed;
  - p) narko- ja alkoholisõltuvuse tagajärjed;
  - q) HIV/AIDS vastane kaitse ja ennetustöö;
  - r) tegevus hädaolukorras ja tööõnnetuste korral.
3. Riskihindamisel ja käesoleva suunise lõikes 2 nimetatud ainetega kokkupuute

vähendamisel tuleks arvesse võtta füüsiliste ja füüsiliste tegurite mõju tervisele, sealhulgas raskuste käsitsi teisaldamise, müra ja vibratsiooni mõju, samuti keemilisi ja bioloogilisi tegureid, vaimset tervist mõjutavaid tegureid, väsimuse mõju füüsilisele ja vaimsele tervisele ning tööõnnetuste esinemist. Vajalike meetmete võtmisel tuleks nõuetekohaselt arvestada ennetuspõhimõtet, mille kohaselt on muuhulgas sellistel meetmetel nagu riskide vastu võitlemine nende lähteallikas, töö kohandamine, aga eelkõige töökoha kujundamine üksikisiku järgi, ohtlike tegurite asendamine ohutute või vähem ohtlikega eelis meremeeste isikukaitsevahendite ees.

4. Lisaks sellele peaks pädev asutus tagama, et võetakse arvesse järelmeid tervisele ja ohutusele eeskätt järgmises valdkonnas:

- a) tegutsemine hädaolukorras ja tööõnnetuse korral;
- b) narko- ja alkoholisõltuvus;
- c) HIVi/AIDSi-vastane kaitse ja ennetustöö.

Suunis B4.3.2 - Kokkupuude müraga

1. Pädev asutus peaks koostöös rahvusvaheliste pädevate asutuste ning asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonide esindajatega pidevalt uurima laevadel esineva müra probleemi, et võimalikult parandada meremeeste kaitset müra kahjuliku mõju eest.

2. Käesoleva suunise lõikes 1 nimetatud uurimisel tuleks käsitleda ülemäärase müra mõju meremeeste kuulmisele, tervisele ja heaolule ning laeval müra vähendavaid meetmeid, mis tuleb ette näha või mida tuleb soovitada meremeeste kaitseks.

Kavandatavate meetmete hulgas peaksid olema järgmised:

- a) meremeeste teavitamine kuulmis- ja terviseohtudest, mis tulenevad pikaajalisest kokkupuutest kõrge müratasemega, ning mürakaitsevahendite ja -seadmete õige kasutamise õpetus;
- b) vajaduse korral meremeeste varustamine lubatud mürakaitsevahenditega;
- c) riskihindamine ja mürataseme vähendamine kõigis elu-, puhke- ja toitlustusruumides, masinaruumis ja muudes seadmeid sisaldavates kohtades.

Suunis B4.3.3 - Kokkupuude vibratsiooniga

1. Pädev asutus peaks koostöös rahvusvaheliste pädevate asutuste ning asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonide esindajatega ja võttes asjakohaselt arvesse rahvusvahelisi norme pidevalt analüüsima vibratsiooniprobleemi laeval, et võimalikult suurel määral parandada meremeeste kaitset vibratsiooni kahjuliku mõju eest.

2. Käesoleva suunise lõikes 1 nimetatud analüüsis tuleks käsitleda ülemäärase vibratsiooni mõju meremeeste tervisele ja heaolule ning laeval esinevat vibratsiooni vähendavaid meetmeid, mida tuleb ette näha või soovitada meremeeste kaitseks. Kavandatavate meetmete hulgas peaksid olema järgmised:

- a) meremeeste teavitamine pikaajalise vibratsiooniga kokkupuute ohtlikkusest nende tervisele;
- b) vajaduse korral meremeeste varustamine kindlaks määratud isikukaitsevahenditega;
- c) riskide hindamine ja vibratsiooniga kokkupuute vähendamine kõigis elu-, puhke- ja toitlustusruumides meetmete abil, mida võetakse ILO 2001. aasta tegevusjuhendis "*Ambient factors in the workplace*" ja selle hilisemates versioonides esitatud suunise kohaselt, võttes arvesse kokkupuutetasemete erinevust nendes ruumides ja töökohal.

Suunis B4.3.4 - Reederi kohustused

1. Reederi kohustustega tagada kaitseadmed või muud õnnetuste ärahoidmiseks vajalikud kaitsevahendid peaksid üldiselt kaasnema sätteid, mis kohustavad meremehi neid kasutama ning järgima õnnetuste ärahoidmise ja tervisekaitse meetmeid.
2. Arvesse tuleks võtta ka masinate kaitsepiiretega varustamise 1963. aasta konventsiooni (nr 119) artikleid 7 ja 11 ning masinate kaitsepiiretega varustamise 1963. aasta soovitusel (nr 118) vastavaid sätteid, mille kohaselt on tööandja kohustatud tagama, et järgitakse nõuet, mille kohaselt kasutusel olevad masinad peavad olema varustatud nõuetekohaste kaitsepiiretega ning masinate kasutamine ilma vastavate kaitsepiireteta on tõkestatud; töötaja ei tohi kasutada masinat, mille kaitsepiirded ei ole nõuetekohaselt paigaldatud või need on muudetud mittetoimivaks.

Suunis B4.3.5 - Teatamine ja statistiliste andmete kogumine

1. Kõigist tööõnnetustest, töövigastustest ja kutsehaigestumistest tuleks teatada nii, et neid saaks uurida, nende kohta täielikke statistilisi andmeid koguda, neid analüüsida ja avaldada, võttes arvesse meremeeste isikuandmete kaitse nõudeid. Teatamisel ei tohiks piirduda ainult surmajuhtumite või laevaga seotud õnnetustega.
2. Käesoleva suunise lõikes 1 nimetatud statistiliste andmetena tuleks registreerida tööõnnetuste, töövigastuste ja kutsehaigestumiste arv, laad, põhjused ja tagajärjed, vajadusel õnnetuse toimumise asukoha äranäitamiseks laeval, õnnetuse liik ning kas õnnetus toimus merel või sadamas asuval laeval.
3. Liige peaks nõuetekohaselt arvestama kõiki meremeestega juhtunud tööõnnetuste

registreerimise rahvusvahelisi süsteeme või näidiseid, mis Rahvusvaheline Tööorganisatsioon võib olla kehtestanud.

Suunis B4.3.6 - Uurimised

1. Pädev asutus peaks olema kohustatud uurima kõiki elukaotuse või raske kehavigastusega lõppenud tööõnnetuste, töövigastuste ja kutsehaigestumiste juhtumeid ning muid juhtumeid, mille uurimine võib olla riigisiseste õigusnormidega ette nähtud.
2. Tuleks kaaluda järgmiste uurimisteede hõlmamist:
  - a) töökeskkond, näiteks tööpinnad, seadmete ja mehhanismide paigutus, juurdepääsuvõimalused, valgustus ja tööviis;
  - b) tööõnnetuste, töövigastuste ja kutsehaigestumiste esinemissagedus eri vanuserühmades;
  - c) laevakeskkonnast tulenevad füsioloogilised ja psühholoogilised eriprobleemid;
  - d) probleemid, mis on tingitud füüsilisest pingest laeval, eeskätt suurema töökoormuse tõttu;
  - e) probleemid, mis on tingitud tehniliste vahendite arengust ja selle mõjust laevapere koosseisule;
  - f) mistahes inimlikest eksimustest tulenevad probleemid

Suunis B4.3.7 – Riigisisesed kaitse- ja ennetusprogrammid

1. Selleks et luua kindel alus tööohutust ja tervisekaitset ning teatavatele merenduses töötamisega seotud ohuteguritest põhjustatud õnnetuste, vigastuste ja haiguste ärahoidmist edendavatele meetmetele, tuleks uurida üldisi suundumusi ja ohtusid, millele viitavad statistilised andmed.
2. Töötervishoidu ja tööohutust edendavaid kaitse- ja ennetusprogramme tuleks rakendada nii, et pädev asutus, reederid ja meremehed või nende esindajad ning muud asjaomased organid võiksid selles mängida aktiivset rolli näiteks selliste vahendite abil nagu teabeüritused, laevadel kasutamiseks mõeldud suunised potentsiaalselt kahjulike ümbritsevate töökohateguritega kokkupuute piirmäärade kohta ning muud ohutegurid või süstemaatilise riskihindamise tulemused. Eelkõige tuleks luua riigisisesed või kohalikud tööohutuse ja tervisekaitse ning õnnetusjuhtumite ärahoidmisega tegelevad ühiskomiteed või sihttöörühmad ja laevakomiteed, milles on esindatud vastavad reederite ja meremeeste organisatsioonid.

3. Kui selline tegevus toimub äriühingu tasandil, tuleks arvestada, et selle reederiga laeva ohutuskomitees oleksid meremehed esindatud.

Suunis B4.3.8 - Kaitse- ja ennetusprogrammide sisu

1. Tuleks kaaluda suunise B4.3.7 lõikes 2 nimetatud komiteede ja muude organite ülesannete hulka alljärgneva lülitamist:

- a) siseriiklike suuniste ja tegevuspõhimõtete väljatöötamine tööohutuse ja töötervishoiu juhtimissüsteemide jaoks ning õnnetuste ärahoidmist käsitlevate sätete, eeskirjade ja käsiraamatute ettevalmistamine;
- b) tööohutuse ja tervisekaitse ning õnnetuste ärahoidmise väljaõppe ja vastavate programmide korraldamine;
- c) tööohutuse ja tervisekaitse ning õnnetuste ärahoidmise propageerimine filmide, plakatite, teatiste ja brošüüride abil;
- d) kirjanduse ja teabe levitamine tööohutuse ja tervisekaitse ning õnnetuste ärahoidmise kohta nii, et see jõuaks laeval töötavate meremeesteni.

2. Tööohutuse ja tervisekaitse ning õnnetuste ärahoidmise meetmete või soovituslike tavade teemade ettevalmistajad peaksid arvesse võtma vastavate riigisiseste asutuste või organisatsioonide või rahvusvaheliste organisatsioonide vastuvõetud asjakohaseid sätteid ja soovitusi.

3. Liige peaks tööohutuse ja tervisekaitse ning õnnetuste ärahoidmise programmide väljatöötamisel nõuetekohaselt arvesse võtma meremeeste ohutust ja tervist käsitlevaid tegevusjuhendeid, mis Rahvusvaheline Tööorganisatsioon võib olla välja andnud.

Suunis B4.3.9 - Juhendamine tööohutuse ja tervisekaitse ning tööõnnetuste ärahoidmise alal

1. Standardi A4.3 lõike 1 punktis „a” nimetatud õppekava tuleks korrapäraselt läbi vaadata ja ajakohastada, pidades silmas laeva tüüpe, mõõtmete ja sisseseade arengut, samuti mehitamistavade, kodakondsuse, keele ja töökorralduse muutumist.

2. Pidevalt tuleks propageerida tööohutust ja tervisekaitset ning õnnetuste ärahoidmist. See võiks käia järgmises vormis:

- a) audiovisuaalne õppematerjal, näiteks filmid, mis on ette nähtud kasutamiseks meremeeste kutseõppekeskustes ja mida võimalusel näidatakse laeval;
- b) laevale välja pandud plakatid;
- c) meretöö ohte ning tööohutuse ja tervisekaitse ning õnnetuste vältimise meetmeid tutvustavad artiklid meremeestele mõeldud ajakirjades;
- d) erikampaaniad, mis kasutavad mitmesuguseid reklaamivahendeid meremeeste

teavitamiseks, sealhulgas kampaaniad ohutute tööviiside tutvustamiseks.

3. Käesoleva suunise lõikes 2 nimetatud propageerimistöös tuleks arvesse võtta laeval töötavate meremeeste rahvuslikke, keelelisi ja kultuurilisi erinevusi.

Suunis B4.3.10 - Noorte meremeeste tööohutus- ja töötervishoiukoolitus

1. Tööohutuse ja töötervishoiu eeskirjades tuleks viidata meremeeste tööle kohaldatavatele üldsätetele, mis käsitlevad tervisekontrolli enne tööleasumist ja töötamise ajal, õnnetuste ärahoidmist ja tervisekaitset tööl. Eeskirjades tuleks täpsustada meetmed, mis võimalikult minimeerivad noorte meremeeste tööohud nende tööülesannete täitmise ajal.

2. Välja arvatud juhul, kui pädev asutus on tunnistanud noore meremehe täielikult oma kvalifikatsioonile vastavaks, peaksid eeskirjad täpsustama piirangud, mille kohaselt noor meremees ei tohi asjakohase järelevalveta ja juhendamisetega teha teatavat liiki töid, mis pakuvad erilist õnnetusohu või mis kahjustavad noore meremehe tervist või füüsilist arengut või eeldavad teatavat küpsust, kogemusi või oskusi. Määrates kindlaks eeskirjadega kitsendatavad tööliigid, võiks pädev asutus kaaluda eelkõige töid, mis sisaldavad:

- a) raske lasti või raskete esemete tõstmist, liigutamist või kandmist;
- b) sisenemist katlasse, mahutisse ja kohverdamis;
- c) kokkupuudet kahjuliku müra- ja vibratsioonitasemega;
- d) töötamist tõsteseadmetega, muude jõumasinate ja -seadmetega või selliste masinate ja seadmete operaatori signalistina;
- e) töötamist kinnitus- või püksirtrrosside või ankurdamisseadmetega;
- f) taglastamist;
- g) töötamist masti tipus või tekil tormi ajal;
- h) õist vahiteenistust;
- i) elektriseadmete hooldust;
- j) kokkupuudet potentsiaalselt ohtlike materjalide või kahjustavate füüsikaliste mõjuritega, näiteks ohtlike või mürgiste ainete ja ioniseeriva kiirgusega;
- k) kambüüside puhastamist;
- l) laevapaatide hooldamist või nende eest vastutamist.

3. Pädev asutus peaks võtma meetmeid või tuleks asjakohase süsteemi abil võtta praktilisi meetmeid, et tuua teave õnnetuste ärahoidmise ja tervisekaitse kohta laeval noorte meremeesteni. Sellised meetmed võiksid sisaldada vastavat juhendamist kursustel, õnnetuste ärahoidmise noortele mõeldud ametlikku teavitamist ning noorte meremeeste kutsealast juhendamist ja järelevalvet.

4. Noorte meremeeste koolitus ja väljaõpe nii kaldal kui ka laeval peaks sisaldama juhiseid alkoholi kuritarvitamise, narkootikumide ja muude potentsiaalselt ohtlike ainete kahjuliku mõju kohta nende tervisele ja heaolule ning riskide ja probleemide kohta seoses HIV/AIDS ja muu terviseriskiga seonduva tegevusega.

Suunis B4.3.11 - Rahvusvaheline koostöö

1. Liikmed peaksid asjakohasel viisil püüdma valitsustevaheliste ja muude rahvusvaheliste organisatsioonide abiga ja omavahel koostööd tehes saavutada võimalikult suure tegevusühtsuse, edendamaks tööohutust ja tervisekaitset ning õnnetuste ärahoidmist.
2. Töötades välja standardi A4.3 kohaseid tööohutuse ja tervisekaitse ning õnnetuste ärahoidmise programme, peaks liige võtma nõuetekohaselt arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni asjakohaseid tegevusjuhendeid ja rahvusvaheliste organisatsioonide vastavaid norme.
3. Liikmed peaksid tööohutuse ja tervisekaitse ning tööõnnetuste ärahoidmisega seotud tegevust pidevalt edendades silmas pidama rahvusvahelise koostöö vajalikkust. Sellise koostöö vormid võiksid olla järgmised:
  - a) kahe- ja mitmepoolsed kokkulepped tööohutuse ja tervisekaitse ning õnnetuste ärahoidmise normide ja kaitsemeetmete ühetaolisuse kohta;
  - b) teabevahetus konkreetsete meremehi mõjutavate ohtude ning tööohutust ja tervisekaitset ning õnnetuste ärahoidmist edendavate meetmete kohta;
  - c) abi osutamine seadmete katsetamisel ja kontrollimisel lipuriigi siseriiklike eeskirjade kohaselt;
  - d) koostöö tööohutust ja tervisekaitset ning õnnetuste ärahoidmist käsitlevate sätete, eeskirjade ja käsiraamatute ettevalmistamisel ja levitamisel;
  - e) koostöö õppevahendite tootmisel ja kasutamisel;
  - f) ühisõppeasutuste loomine meremeeste väljaõppeks tööohutuse ja tervisekaitse, õnnetuste ärahoidmise ning ohutute tööviiside valdkonnas ning vastastikune abistamine.

Eeskiri 4.4 - Juurdepääs kaldal paiknevatele olmerajatistele

Eesmärk: Tagada laeval töötavatele meremeestele nende tervise ja heaolu kindlustamiseks juurdepääs kaldal paiknevatele olmerajatistele ja -teenustele

1. Liige tagab, et kaldal asuvad olmerajatised oleksid kergesti kättesaadavad, kui sellised rajatised on olemas. Liige aitab ühtlasi kaasa koodeksis loetletud olmerajatiste

väljaarendamisele määratud sadamates, et tagada oma sadamates viibivate laevade meremeestele juurdepääs vastavatele olmerajatistele ja -teenustele.

2. Koodeksis on sätestatud liikme kaldal paiknevate rajatiste nagu olme-, kultuuri-, puhke- ja teabeasutuste ning vastavate teenustega seotud kohustused.

Standard A4.4 - Juurdepääs kaldal paiknevatele olmerajatistele

1. Liige nõuab, et tema territooriumil paiknevad olmerajatised oleksid kättesaadavad kõigile meremeestele olenemata rahvusest, rassist, nahavärvusest, soost, usutunnistusest, poliitilistest veendumustest või sotsiaalsest päritolust ning riigist, kelle lipu all sõitvale laevale nad on tööle võetud või tööle rakendatud või nad töötavad.
2. Liige aitab kaasa olmerajatiste arengule riigi vastavates sadamates ning määrab pärast konsulteerimist asjaomaste reederite ja meremeeste organisatsioonidega sobivaks peetavad sadamad.
3. Liige aitab kaasa olmenõukogu loomisele, et korrapäraselt kontrollida olmerajatise ja -teenuseid ning tagada nende asjakohasus, pidades silmas meremeeste vajaduste muutumist tulenevalt tehnilisest, käitamis- ja muust arengust laevanduses.

Suunis A4.4 - Juurdepääs kaldal paiknevatele olmerajatistele

Suunis B4.4.1. Liikme kohustused

1. Liige peaks:
  - a) võtma meetmeid, pakkumaks kõigile meremeestele vastavaid olmerajatise ja -teenuseid kindlaks määratud sissesõidusadamates ning et kõik meremehed oleksid oma kutsealal töötades piisavalt kaitstud;
  - b) võtma kõnealuste meetmete rakendamisel arvesse meremeeste ohutuse, tervise ja vaba aja veetmisega seotud erivajadusi, eriti nende viibimise ajal välisriigis ja sisenemisel sõjategevuse piirkonda.
2. Olmerajatise ja -teenuste järelevaetamises peaks olema ette nähtud asjaomaste esinduslike reederite ja meremeeste organisatsioonide osalemine.
3. Liige peaks võtma meetmeid, et kiirendada meremeestele laeval või kaldal paiknevates olmekeskustes kasutamiseks mõeldud ajaviitevahendite nagu filmide, raamatute, ajalehtede ja spordivahendite vaba liikumist laevade, kesksete tarneasutuste ja olmeasutuste vahel.
4. Liikmed peaksid tegema omavahel koostööd meremeeste olme edendamiseks merel ja sadamas. Koostöö peaks sisaldama:
  - a) konsultatsioone pädevate asutuste vahel eesmärgiga luua ja täiustada

meremeeste olmerajatise ja -teenuseid nii sadamas kui ka laevadel;

- b) kokkuleppeid vahendite ühiskasutuse ja olmerajatiste ühise loomise kohta suuremates sadamates, et ära hoida tarbetut dubleerimist;
- c) rahvusvaheliste spordivõistluste korraldamist ja meremeeste sporditegevuse ergutamist;
- d) meremeeste olmet merel ja sadamas käsitleval teemal rahvusvaheliste seminaride korraldamist.

Suunis B4.4.2 - Olmerajatiseid ja -teenused sadamates

1. Liige peaks looma või tagama nõutavad olmerajatiseid ja -teenused oma riigi nõuetekohastes sadamates.
2. Olmerajatise ja -teenuseid peaks riigi tingimuste ja tavade kohaselt pakkuma üks või mitu alljärgnevana nimetatutest:
  - a) riigiasutused;
  - b) asjaomased reederite ja meremeeste organisatsioonid kollektiivlepingute alusel või muu kokkulepitud korra kohaselt;
  - c) vabatahtlikud organisatsioonid.
3. Sadamates tuleks luua või välja arendada vajalikud olme- ja puhkerajatiseid, mille hulka kuuluksid:
  - a) nõuetekohased koosoleku- ja puhkeruumid;
  - b) spordirajatiseid ja välisrajatiseid vaba aja veetmiseks, samuti võistluste korraldamiseks;
  - c) õpperuumid;
  - d) kui see on asjakohane, usutalituste korraldamise ja isikliku nõustamise võimalused.
4. Nende võimaluste loomiseks võib vastavalt meremeeste vajadustele teha neile kättesaadavaks üldkasutuseks mõeldud rajatiseid.
5. Kui suur hulk eri rahvusest meremehi vajab hotelle, klubisid ja spordirajatise teatavas sadamas, peaksid meremeeste päritoluriikide ja lipuriikide pädevad asutused või organid ning rahvusvahelised ühingud konsulteerima ja koostööd tegema nii omavahel kui ka sadama asukohariigi pädevate asutuste ja organitega, et vahendeid ühiselt kasutada ja hoiduda tegevuse tarbetust dubleerimisest.
6. Vajaduse korral peaksid meremeestele olema kättesaadavad sobivad hotellid ja hostelid.

Need peaksid pakkuma hea hotelliga võrdväärseid tingimusi ning võimalusel asuma meeldivas kohas, mitte sadama vahetus läheduses. Hotellides ja hostelides peaks olema nõuetekohane järelevalve, mõistlikud hinnad ning vajaduse ja võimaluse korral tuleks ette näha

ka meremeeste pereliikmete majutamine.

7. Need majutuskohad peaksid vastu võtma kõiki meremehi olenemata rahvusest, rassist, nahavärvusest, soost, usutunnistusest, poliitilistest veendumustest või sotsiaalsest kuuluvusest ning riigist, mille lipu all sõitvale laevale nad on tööle võetud või rakendatud või töötavad. Ilma et see mingil viisil rikuks selle põhimõtte kohaldamist, võib teatavates sadamates tekkida vajadus mitut liiki majutuskohade järele, mis on tasemelt võrreldavad, kuid kohandatud meremeeste eri rühmade kommetele ja vajadustele.

8. Tuleks võtta meetmeid, mis tagavad, et vajaduse korral töötavad meremeeste olmerajatistes ja osutavad olmeteenuid peale vabatahtlike töötajate ka täistööajaga tehniliselt pädevad isikud.

Suunis B4.4.3 - Olmenõukogud

1. Olmenõukogud tuleks asutada vastavalt vajadusele sadama, piirkondlikul ja riigi tasandil. Nad peaksid muu hulgas:

- a) pidevalt kontrollima olemasolevate olmerajatiste nõuetekohasust ning jälgima vajaduse tekkimist lisarajatiste loomise või kavandatust vähem kasutatavate rajatiste sulgemise järele;
- b) abistama ja nõustama olmerajatiste pakkumise eest vastutavaid isikuid ning tagama nende tegevuse kooskõlastamise.

2. Olmenõukogus peaksid peale nõukogu liikmete olema ka reederite ja meremeeste organisatsioonide, pädevate asutuste ning vajaduse korral vabatahtlike organisatsioonide ja sotsiaalasutuste esindajad.

3. Sadama, piirkondliku ja riigi tasandi olmenõukogu töös peaksid riigisiseste õigusnormide kohaselt asjakohasel viisil osalema mereriikide konsulid ja välisriikide sotsiaalabiorganisatsioonide kohalikud esindajad.

Suunis B4.4.4 - Olmerajatiste rahastamine

1. Siseriiklike võimaluste ja tavade kohaselt tuleks sadama olmerajatiste rahaliseks toetuseks kasutada ühte või mitut alljärgnevat võimalust:

- a) toetused riiklikest vahenditest;
- b) lõivud või muud erimaksud laevanduse vahenditest;
- c) vabatahtlikud sissemaksed reederitelt, meremeestelt või nende organisatsioonidelt;
- d) vabatahtlikud sissemaksed muudest allikatest.

2. Kui olme rahastamiseks kohaldatakse makse, lõive ja eritasusid, tuleks neid kasutada ainult kehtestatud otstarbel.

Suunis B4.4.5 - Teabelevi ja kaasaaitavad meetmed

1. Meremeeste hulgas tuleks levitada teavet üldkasutatavate rajatiste, eeskätt transpordivõimaluste, olme-, meelelahutus- ja koolitusrajatiste kohta sissesõidusadamates, samuti töökohal ning eraldi meremeestele ettenähtud rajatiste kohta.
2. Sadamast linna jõudmiseks peaks igal mõistlikul ajal olema meremeeste kasutada soodsa hinnaga transpordivahendid.
3. Pädevad asutused peaksid võtma kõik asjakohased meetmed, et teha reederitele ja sadamasse saabuvatele meremeestele teatavaks kõik eriseadused ja -tavad, millest üleastumine võib ohustada nende vabadust.
4. Pädevad asutused peaksid hoolitsema sadamapiirkonna ja juurdepääsuteede valgustuse ja tähistuse eest ning tagama korrapärase patrullimise meremeeste kaitseks.

Suunis B4.4.6 - Meremehed välisriigi sadamas

1. Meremeeste kaitseks välisriigi sadamates tuleks võtta meetmeid, et hõlbustada:
  - a) juurdepääsu meremehe kodakondsusriigi või elukohariigi konsulile;
  - b) tõhusat koostööd konsulite ja kohalike või riigiasutuste vahel.
2. Meremehe välisriigi sadamas kinnipidamise juhtumit tuleks viivitamata käsitleda seadusjärgse menetluse alusel ja konsulaarkaitse all.
3. Iga kord, kui meremees peetakse mingil põhjusel kinni liikme territooriumil, peaks pädev asutus meremehe taotluse korral viivitamata teavitama tema lipuriiki ja kodakondsusriiki. Pädev asutus peaks meremehele kohe teatama, et tal on õigus esitada selline taotlus. Meremehe kodakondsusriik peaks kohe teavitama meremehe lähisugulasi. Pädev asutus peaks võimaldama nende riikide konsulaarametnikel kohe meremehe juurde pääseda ning seejärel teda korrapäraselt külastada kuni kinnipidamise lõpuni.
4. Liige peaks vajaduse korral võtma meetmeid, et tagada meremeeste kaitse rünnaku ja muude õigusvastaste tegude eest, kui laev on tema territoriaalvetes, eriti laeva lähenemisel sadamale.
5. Sadama ja laeva vastutavad isikud peaksid tegema kõik selleks, et meremehed saaksid maaleminekuloa võimalikult kiiresti pärast laeva saabumist sadamasse.

Eeskiri 4.5 - Sotsiaalkindlustus

Eesmärk: tagada, et meetmeid võetaks selleks, et pakkuda meremeestele juurdepääs sotsiaalkindlustuskaitsele

1. Liige tagab, et kõigil meremeestel ja nende ülalpeetavatel on riigisisese õigusega ette nähtud ulatuses ning koodeksi kohaselt juurdepääs sotsiaalkindlustuskaitsele, ilma et see piiraks ILO põhikirja artikli 19 lõikes 8 nimetatud soodsamate tingimuste kohaldamist.
2. Liige kohustub oma riigi võimalustest olenevalt, kas eraldi või rahvusvahelise koostöö raames, võtma meetmeid, et järk-järgult saavutada meremeestele ulatuslik sotsiaalkindlustuskaitse.
3. Liige tagab, et meremeestel, kelle suhtes kohaldatakse liikme sotsiaalkindlustuse õigusakte, ja meremeeste ülalpeetavatel ulatuses, mis on ette nähtud liikme riigisisese õigusega, on õigus saada sotsiaalkindlustushüvitisi vähemalt sama soodsatel tingimustel kui kaldal töötavatel isikutel.

Standard A4.5 - Sotsiaalkindlustus

1. Selleks et järk-järgult saavutada eeskirja 4.5.alusel ulatuslik sotsiaalkindlustuskaitse, tuleb tähelepanu pöörata järgmistele sotsiaalkindlustuse liikidele: arstiabi, haigushüvitis, töötushüvitis, vanadushüvitis, töövigastushüvitis, perehüvitis, emadushüvitis, invaliidsushüvitis ja toitjakaotushüvitis, mis täiendavad meditsiiniabi käsitleva eeskirja 4.1, reederite vastutust käsitleva eeskirja 4.2 ning konventsiooni muude jagude alusel ettenähtud kaitset.
2. Liige peab ratifitseerimise ajaks tagama eeskirja 4.5 lõike 1 kohaselt kaitse, mis hõlmab vähemalt kolme käesoleva standardi lõikes 1 loetletud üheksast liigist.
3. Liige võtab oma riigisisestest võimalustest olenevalt meetmeid, tagamaks käesoleva standardi lõikes 1 nimetatud täiendav sotsiaalkindlustuskaitse kõigile meremeestele, kelle alaline elukoht on tema territooriumil. Seda kohustust on võimalik täita näiteks kahe- või mitmepoolsete kokkulepete või sissemaksetel põhineva süsteemi abil. Sellest tulenev kaitse ei ole ebasoodsam kui töötajatel, kes töötavad kaldal ja kelle alaline elukoht asub liikme territooriumil.
4. Olenemata käesoleva standardi lõikes 3 määratud kohustustest, võivad liikmed kahe- ja mitmepoolsete kokkulepete ja piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonide raames vastuvõetud sätete alusel kindlaks määrata muud eeskirjad seoses meremeestele kohaldatavate sotsiaalkindlustuse õigusaktidega.
5. Kohustuste hulgas, mis liikmel on seoses oma lipu all sõitvatel laevadel töötavate meremeestega, on eeskirjadega 4.1 ja 4.2 ning nendega seotud koodeksi sätetega ette nähtud kohustused, samuti rahvusvahelise õiguse alusel võetud üldistest kohustustest tulenevad kohustused.
6. Liige kaalub eri viise, kuidas kooskõlas riigisisese õiguse ja tavadega kindlustada meremeestele võrreldavad hüvitised, kui käesoleva standardi lõikes 1 nimetatud liigid ei ole

nõuetekohaselt hõlmatud.

7. Eeskirja 4.5 lõikes 1 nimetatud kaitse võib asjakohasel viisil ette näha õigusnormides, eraviisilistes süsteemides, kollektiivlepingutes või neid kombineerides.
8. Liikmed teevad riigisisese õiguse ja tavadega ette nähtud ulatuses kahe- või mitmepoolsete või muude kokkulepete alusel omavahel koostööd, et tagada osamakseliste või mitteosamakseliste süsteemide kaudu omandatud või omandatavate sotsiaalkindlustusõiguste säilimine kõigil meremeestel olenemata nende elukohast.
9. Liige sätestab tõhusa ja õiglase vaidluste lahendamise korra.
10. Liige täpsustab ratifitseerimise ajal, millised sotsiaalkindlustuse liigid ta tagab kooskõlas käesoleva standardi lõikega 2. Kui ta rakendab hiljem ühe või mitu käesoleva standardi lõikes 1 ettenähtud sotsiaalkindlustuse liikidest, teatab ta sellest Rahvusvahelise Tööstööbüroo peadirektorile. Peadirektor peab selle teabe registrit ja teeb selle kättesaadavaks kõigile asjast huvitatud osapooltele.
11. Aruanded, mis esitatakse Rahvusvahelisele Tööstööbüroole vastavalt ILO põhikirja artiklile 22, sisaldavad teavet ka eeskirja 4.5 lõike 2 kohaselt võetud meetmete kohta kaitse laiendamiseks teistele sotsiaalkindlustusliikidele.

Suunis B4.5 – Sotsiaalkindlustus

1. Ratifitseerimise ajal standardi A4.5 lõike 2 kohaselt tagatav kindlustus peaks hõlmama vähemalt selliseid sotsiaalkindlustusliike nagu arstiabi, haigushüvitis ja töövigastushüvitis.
2. Standardi A4.5 lõikes 6 nimetatud olukorras võib ette näha võrreldavaid hüvitisi kindlustuse, kahe- ja mitmepoolsete kokkulepete või muude tõhusate vahendite abil, võttes arvesse asjakohaste kollektiivlepingute sätteid. Kui selliseid meetmeid võetakse, tuleks nendega hõlmatavatele meremeestele teatada, milliste vahendite abil sotsiaalkindlustuskaitse eri liigid ette nähakse.
3. Kui meremeestele saab kohaldada mitut sotsiaalkindlustust käsitlevat riigisisest õigusakti, peaksid liikmed tegema koostööd ja vastastikusel kokkuleppel otsustama, milliseid õigusakte kohaldada, võttes arvesse selliseid tegureid nagu vastavate õigusaktide alusel sätestatud kindlustuse liik ja tase, mis oleks asjaomasele meremehele soodsam ja mida meremees eelistab.
4. Standardi A4.5 lõike 9 alusel sätestatavad menetlused peaksid hõlmama kõiki asjaomaste meremeeste nõuetega seotud vaidlusi olenemata kindlustusviisist.
5. Liige, kelle lipu all sõitvatel laevadel töötavate meremeeste hulgas on selle riigi, välisriigi või nii selle kui ka välisriigi kodanikke, peaks tagama asjakohasel viisil konventsioonis ette nähtud sotsiaalkindlustuskaitse ning korrapäraselt läbi vaatama standardi

A4.5 lõikes 1 nimetatud sotsiaalkindlustuse liigid, et välja selgitada kõik asjaomastele meremeestele sobivad täiendavad kindlustusliigid.

6. Meretöölepingus tuleks kindlaks määrata vahendid, millega reeder tagab meremehele sotsiaalkindlustuskaitse eri liigid, samuti reederi käsutuses olev muu asjakohane teave, näiteks seadusjärgsed kinnipidamised meremehe palgast ja reederi võimalikud sissemaksud kindlaks määratud volitatud asutuste nõuete kohaselt, mille nad võivad esitada asjakohaste riigisiseste sotsiaalkindlustussüsteemide alusel.

7. Liige, kelle lipu all laev sõidab, peaks tõhusalt kasutades oma jurisdiktsiooni sotsiaalküsimuste üle veendumata, et reederid täidavad sotsiaalkindlustuskaitsega seotud kohustusi, sealhulgas sotsiaalkindlustussüsteemidesse sissemaksete tegemise kohustust.

5. JAGU. JÄRGIMINE JA TÄITMISE TAGAMINE

1. Käesoleva jao eeskirjades määratakse kindlaks liikme kohustus täielikult rakendada ja tagada konventsiooni artiklites sätestatud põhimõtete ja õiguste, samuti konventsiooni 1.,2., 3. ja 4. jao alusel ette nähtud konkreetsete kohustuste täitmine.

2. VI artikli lõikeid 3 ja 4, mis võimaldavad rakendada koodeksi A-osa sisuliselt samaväärsete sätete abil, ei kohaldata käesolevas jaos koodeksi A-osa suhtes.

3. VI artikli lõike 2 kohaselt täidab liige oma eeskirjadest tulenevaid kohustusi koodeksi A-osa vastavates standardites ette nähtud viisil, võttes nõuetekohaselt arvesse koodeksi B-osa vastavaid suuniseid.

4. Käesoleva jao sätteid tuleb rakendada, pidades meeles asjaolu, et meremehed ja reederid nagu kõik muud isikud on seaduse ees võrdsed, neil on õigus saada ühesugust õiguskaitset ning neid ei või diskrimineerida kohtu või vahekohtu poole pöördumisel või muude vaidluste lahendamise mehhanismide kasutamisel. Käesoleva jao sätted ei määra kindlaks materiaalsel ega territoriaalsel jurisdiktsiooni.

Eeskiri 5.1 - Lipuriigi kohustused

Eesmärk: tagada, et liige täidab oma kohustused konventsiooni alusel tema lipu all sõitvate laevade suhtes

Eeskiri 5.1.1 - Üldpõhimõtted

1. Liige vastutab selle eest, et tema lipu all sõitvatel laevadel oleks tagatud konventsiooni alusel võetud kohustuste täitmine.
2. Liige kehtestab eeskirjade 5.1.3 ja 5.1.4 kohaselt meretöötajate töhuse järelevalve- ja sertimissüsteemi, mis tagab, et meremeeste töö- ja elamistingimused tema lipu all sõitvatel laevadel vastavad ja jäävad edaspidi vastama konventsiooni normidele.
3. Meretöötajate töhuse järelevalve- ja sertimissüsteemi kehtestamisel võib liige, kui see on asjakohane, anda avalik-õiguslikele asutustele või muudele organisatsioonidele (sealhulgas teise liikme asutustele ja organisatsioonidele selle liikme nõusolekul), kelle pädevust ja sõltumatust ta tunnustab, loa teostada järelevalvet või välja anda tunnistusi või teha mõlemat. Kõigil juhtudel vastutab liige täielikult oma lipu all sõitvatel laevadel meremeeste töö- ja elamistingimuste järelevalve ja sertimise eest.
4. Meretöötajate tunnistus koos meretöö nõuetele vastavuse deklaratsiooniga tõendab *prima facie*, et liige, kelle lipu all laev sõidab, on laeva nõuetekohaselt kontrollinud ning et selle konventsiooni nõuded seoses meremeeste töö- ja elamistingimustega on täidetud serditud ulatuses.
5. Teave käesoleva eeskirja lõikes 2 nimetatud süsteemi ja selle töhususe hindamise viisi kohta lisatakse aruannetele, mille liige esitab Rahvusvahelisele Tööstusorganisatsioonile ILO põhikirja artikli 22 alusel.

Standard A5.1.1 - Üldpõhimõtted

1. Liige määrab kindlaks järelevalve- ja sertimissüsteemi haldamise selged eesmärgid ja normid ning üldise korra, mille alusel hinnatakse nende eesmärkide saavutamise ja normide täitmise ulatust.
2. Liige nõuab, et kõigil tema lipu all sõitvatel laevadel oleks konventsiooni koopia.

Suunis B5.1.1 – Üldpõhimõtted

1. Pädev asutus peaks tegema ettevalmistusi töhuse koostöö edendamiseks eeskirjades 5.1.1 ja 5.1.2 nimetatud avalik-õiguslike asutuste ja muude organisatsioonide vahel, kes tegelevad meremeeste töö- ja elamistingimustega laeval.
2. Selleks et paremini tagada inspektorite, reederite, meremeeste ja nende organisatsioonide vahelist koostööd ning säilitada või parandada meremeeste töö- ja elamistingimusi, peaks pädev asutus korrapäraselt konsulteerima selliste organisatsioonide esindajatega nende eesmärkide saavutamise parimate vahendite üle. Konsulteerimisviisi peaks määrama pädev asutus pärast konsulteerimist reederite ja meremeeste

organisatsioonidega.

Eeskiri 5.1.2- Tunnustatud organisatsioonide volitamine

1. Pädev asutus tunnustab eeskirja 5.1.1. lõikes 3 nimetatud avalik-õiguslikke asutusi ja muid organisatsioone („tunnustatud organisatsioonid”), kes täidavad koodeksis sisalduvaid pädevus- ja sõltumatuse nõudeid. Järelevalve- ja sertimisülesanded, mille täitmiseks tunnustatud organisatsioon võib volitada, kuuluvad tegevuse hulka, mis on koodeksis sõnaselgelt märgitud pädeva asutuse või tunnustatud organisatsiooni täidetavate ülesannetena.

2. Eeskirja 5.1.1 lõikes 5 nimetatud aruanded sisaldavad teavet tunnustatud organisatsiooni, volituste ulatuse ja meetmete kohta, mida liige on võtnud volitustekohase tegevuse täielikkuse ja tõhususe tagamiseks.

Standard A5.1.2 - Tunnustatud organisatsioonide volitamine

1. Eeskirja 5.1.2 lõike 1 kohaseks tunnustamiseks kontrollib pädev asutus organisatsiooni pädevust ja sõltumatust ning teeb kindlaks, kas organisatsioon on tõendanud, et tal on volituste piires tegutsemiseks:

- a) vajalikud erialaoskused seoses selle konventsiooni vastavate aspektidega ning asjakohased teadmised laeva käitamise, sealhulgas meremeeste laeval töötamise miinimumnõuete, töötingimuste, majutuse, puhkeaja veetmise võimaluste, toidu ja toitlustuse, õnnetuste ärahoidmise, tervisekaitse, meditsiiniabi, olme ja sotsiaalkindlustuskaitse kohta;
- b) võimalused säilitada ja täiendada oma töötajate erialaoskusi;
- c) vajalikud teadmised selle konventsiooni nõuete ning kohaldatavate riigisiseste õigusnormide ja asjakohaste rahvusvaheliste õigusaktide kohta;
- d) volituste liigile ja tasemele vastav suurus, struktuur, kogemused ja suutlikkus.

2. Järelevalvega seotud volituste kohaselt on tunnustatud organisatsioonil vähemalt õigus nõuda meremeeste töö- ja elamistingimustes avastatud puuduste kõrvaldamist ning teha sadamariigi taotluse korral nimetatud asjas kontrollimisi.

3. Liige kehtestab:

a) tunnustatud organisatsioonide nõuetekohase tegevuse tagamiseks süsteemi, mis sisaldab teavet kõigi kohaldatavate riigisiseste õigusnormide ja asjakohaste rahvusvaheliste õigusaktide kohta;

b) selliste organisatsioonidega suhtlemise ja nende tegevuse kontrollimise korra.

4. Liige esitab Rahvusvahelisele Töübüroole tema nimel tegutsema volitatud tunnustatud organisatsioonide nimekirja ja ajakohastab seda. Nimekiri täpsustab ülesanded,

mida tunnustatud organisatsioonid on volitatud täitma. Tö büroo teeb nimekirja avalikult kättesaadavaks.

Suunis B5.1.2 - Tunnustatud organisatsioonide volitamine

1. Tunnustamist taotlev organisatsioon peaks tõendama oma tehnilist, haldus- ja juhtimispädevust ning suutlikkust tagada õigel ajal rahuldava kvaliteediga teenuse osutamine.
2. Organisatsiooni suutlikkuse hindamisel peaks pädev asutus kindlaks tegema, kas:
  - a) organisatsioonil on piisavalt tehnilisi, juhtiv- ja abitöötajaid;
  - b) organisatsioonil on piisavalt kvalifitseeritud töötajaid nõutava teenuse osutamiseks vajalikus geograafilises ulatuses;
  - c) organisatsioon on tõendanud, et suudab osutada õigel ajal rahuldava kvaliteediga teenust;
  - d) organisatsioon on oma tegevuses sõltumatu ja aruandekohustuslik.
3. Pädev asutus peaks sõlmima kirjaliku lepingu iga organisatsiooniga, keda ta tunnustab volitamisel. Lepingus peaks olema märgitud:
  - a) kohaldamisala;
  - b) eesmärk;
  - c) üldtingimused;
  - d) volitusest tulenevate ülesannete täitmine;
  - e) volitusest tulenevate ülesannete õiguslik alus;
  - f) aruannete esitamine pädevale asutusele;
  - g) pädevalt asutuselt tunnustatud organisatsioonile antud volituste täpne kirjeldus;
  - h) pädeva asutuse poolne järelevalve seoses tunnustatud organisatsioonile delegeeritud tegevusega.
4. Liige peaks nõudma, et tunnustatud organisatsioonid töötaksid välja süsteemi inspektorina tööle võetud töötajate kvalifikatsiooni tõstmiseks, tagamaks nende teadmiste ja erialaoskuste õigeaegne täiendamine.
5. Liige peaks nõudma, et tunnustatud organisatsioonid peaksid osutatud teenuste üle sellist arvestust, mis võimaldab tõendada nõutavate normide järgimist osutatud teenustega hõlmatud valdkondades.
6. Standardi A5.1.2 lõike 3 punktis „b” nimetatud järelevalvekorra kehtestamisel peaks liige arvesse võtma Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni raames vastu võetud suuniseid juhtkonna nimel tegutsevate organisatsioonide volitamiseks.

Eeskiri 5.1.3 - Meretöötunnistus ja meretöö nõuetele vastavuse deklaratsioon

1. Käesolevat eeskirja kohaldatakse:

- a) rahvusvahelisi reise tegevate 500-se või suurema kogumahutavusega laevadele;
- b) liikme lipu all sõitvate 500-se või suurema kogumahutavusega laevadele, mis teevad teise riigi sadamast väljuvaid või teise riigi sadamate vahelisi reise.

Käesoleva eeskirja kohaldamisel tähendab rahvusvaheline merereis reisi ühe riigi sadamast väljaspool seda riiki asuvasse sadamasse.

2. Asjaomasele liikmele esitatud reederi taotluse korral kohaldatakse käesolevat eeskirja ka iga selle liikme lipu all sõitvale laevale, mille tegevust käesoleva eeskirja lõige 1 ei hõlma.

3. Liige nõuab, et tema lipu all sõitvatel laevadel oleks ajakohastatud meretöötunnistus, mis tõendab, et meremeeste töö- ja elamistingimused laeval, sealhulgas pidevad järgimismeetmed, mis peavad olema kantud käesoleva eeskirja lõikes 4 nimetatud meretöö nõuetele vastavuse deklaratsiooni, on inspekteeritud ning et need vastavad riigisiseste õigusnormide nõuetele või muudele selle konventsiooni rakendusmeetmetele.

4. Liige nõuab, et tema lipu all sõitvatel laevadel oleks meretöö nõuetele vastavuse deklaratsioon, mis on ajakohastatud ja milles esitatakse riigisiseseid nõudeid seoses selle konventsiooni kohaldamisega meremeeste töö- ja elamistingimuste suhtes ning sätestatakse meetmed, mida reeder võtab selleks, et tagada nende nõuetele vastavus kõnealustel laevadel.

5. Meretöötunnistus ja meretöö nõuetele vastavuse deklaratsioon peavad vastama koodeksis kirjeldatud näidisele.

6. Kui liikme pädev asutus või nõuetekohaselt tunnustatud organisatsioon on kontrollimisega kindlaks teinud, et selle liikme lipu all sõitval laeval täidetakse selle konventsiooniga sätestatud norme või jätkatakse nende täitmist, annab pädev asutus või organisatsioon välja sellekohase meretöötunnistuse või uuendab seda ning kannab tunnistuse üldkasutatavasse registrisse.

7. Meretöötunnistusele ja meretöö nõuetele vastavuse deklaratsioonile esitatavad üksikasjalikud nõuded koos kontrollimist ja heakskiitmist vajavate küsimuste loeteluga esitatakse koodeksi A-osas.

Standard A5.1.3- Meretöötunnistus ja meretöö nõuetele vastavuse deklaratsioon

1. Pädev asutus või nõuetekohaselt tunnustatud organisatsioon annab meretöötunnistuse

välja kõige rohkem viieks aastaks. Lisas A5-I esitatakse loetelu küsimustest, mida tuleb enne

meretöötunnistuse väljaandmist kontrollida ja mis peavad vastama riigisisestele õigusnormidele või muudele meetmetele, mis on võetud selle konventsiooni nõuete täitmiseks seoses meremeeste töö- ja elamistingimustega laeval.

2. Meretöötunnistuse kehtivust kontrollitakse vahekontrolli käigus, mida teeb pädev asutus

või nõuetekohaselt volitatud tunnustatud organisatsioon, et tagada selle konventsiooni rakendamist käsitlevate riigisiseste nõuete täitmine. Kui korraldatakse ainult üks vahekontroll ja tunnistuse kehtivusaeg on viis aastat, peab see toimuma tunnistuse teise ja kolmanda aastapäeva vahelisel ajal. Aastapäev on igas aastas päev ja kuu, mis vastab meretöötunnistuse kehtivuse lõppkuupäevale. Vahekontroll on ulatuselt ja põhjalikkuselt samaväärne tunnistuse uuendamiseks korraldatava kontrolliga. Tunnistus kinnitatakse vahekontrolli rahuldavate tulemuste põhjal.

3. Kui kontroll tunnistuse uuendamiseks toimub kolme kuu jooksul enne olemasoleva meretöötunnistuse kehtivusaja lõppemist, hakkab uus meretöötunnistus käesoleva standardi lõikest 1 olenemata kehtima alates uuendamise tõttu toimuva kontrolli lõpetamise kuupäevast ning kehtib kuni viis aastat alates olemasoleva tunnistuse kehtivusaja lõppkuupäevast.

4. Kui kontroll tunnistuse uuendamiseks toimub varem kui kolm kuud enne olemasoleva meretöötunnistuse kehtivusaja lõppu, kehtib uus meretöötunnistus kuni viis aastat alates uuendamise tõttu korraldatud kontrolli lõppkuupäevast.

5. Ajutise meretöötunnistuse võib välja anda:

- a) uuele laevale üleandmise ajal;
- b) kui laev vahetab lippu või
- c) kui reeder võtab endale vastutuse tema jaoks uue laeva käitamise eest.

6. Pädev asutus või nõuetekohaselt volitatud tunnustatud organisatsioon võib välja anda ajutise meretöötunnistuse, mille kehtivusaeg on kuni kuus kuud.

7. Ajutise meretöötunnistuse võib välja anda alles pärast seda, kui on kindlaks tehtud, et:

- a) laeva on põhjendatud ja otstarbekal viisil kontrollitud lisas A5-I loetletud küsimusi silmas pidades, võttes arvesse käesoleva lõike punktides "b", "c" ja "d" ettenähtud nõuete kontrollimise tulemusi;
- b) reeder on pädevale asutusele või tunnustatud organisatsioonile tõendanud, et laeval on selle konventsiooni nõuete järgimiseks vastav kord;
- c) kapten on tutvunud selle konventsiooni nõuete ja nende täitmise kohustustega;
- d) pädevale asutusele või tunnustatud organisatsioonile on esitatud asjakohane teave meretöö nõuetele vastavuse deklaratsiooni andmiseks.

8. Enne ajutise tunnistuse kehtivusaja lõppu tehakse käesoleva standardi lõike 1 kohaselt täielik kontroll, mis võimaldab välja anda täieliku kehtivusajaga meretöötunnistuse. Pärast käesoleva standardi lõikes 6 nimetatud esimese kuue kuu möödumist uusi ajutisi tunnistusi välja ei anta. Ajutise tunnistuse kehtivuse ajaks ei ole tarvis välja anda meretöö nõuetele vastavuse deklaratsiooni.

9. Meretöötunnistus, ajutine meretöötunnistus ja meretöö nõuetele vastavuse deklaratsioon koostatakse lisas A5-II esitatud näidiste järgi.

10. Meretöö nõuetele vastavuse deklaratsioon lisatakse meretöötunnistusele. Deklaratsioon koosneb kahest osast:

a) I osa koostab pädev asutus, kes: i) määrab kindlaks käesoleva standardi lõike 1 kohaselt kontrollitavate küsimuste loetelu; ii) määrab kindlaks selle konventsiooni sätetele vastavad riigisisese nõuded, viidates asjakohastele riigisisestele õigusnormidele ning vajalikus ulatuses riigisiseste nõuete peamist sisu hõlmavale lühiteabele; iii) viitab riigisisestes õigusaktides laeva tüübist olenevalt ette nähtud konkreetsetele nõuetele; iv) registreerib VI artikli lõike 3 kohaselt vastuvõetud sisuliselt samaväärsed sätted; v) viitab selgelt pädeva asutuse poolt 3. jao kohaselt võimaldatud eranditele;

b) II osa koostab reeder ning selles määratakse kindlaks meetmed, mis võetakse selleks, et tagada riigisiseste nõuete pidev järgimine kontrollidevahelisel ajal, ning kavandavad meetmed, tagamaks nõuete järgimise pidev paranemine. Pädev asutus või nõuetekohaselt volitatud tunnustatud organisatsioon kinnitab II osa ja annab välja meretöö nõuetele vastavuse deklaratsiooni.

11. Laeva kõigi hilisemate kontrollide või muude vastavust tõendavate menetluste tulemused ning kõik selliste kontrollide käigus avastatud märkimisväärsed puudused registreeritakse koos puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtajaga. Registreeritud andmed koos tõlkega inglise keelde, kui andmed ei ole esitatud inglise keeles, kantakse või lisatakse riigisiseste õigusnormide kohaselt meretöö nõuetele vastavuse deklaratsioonile või tehakse muul viisil kättesaadavaks meremeestele, lipuriigi inspektoritele, sadamariikide volitatud ametnikele ning reederite ja meremeeste esindajatele.

12. Laeval peab olema kehtiv meretöötunnistus ja meretöö nõuetele vastavuse deklaratsioon ning nende ingliskeelne tõlge, kui need ei ole koostatud inglise keeles; nende koopia pannakse laeval välja nähtavale kohale, kus see on meremeestele kättesaadav. Koopia tehakse kooskõlas riigisiseste õigusnormidega taotluse korral kättesaadavaks meremeestele, lipuriigi inspektoritele, volitatud ametnikele sadamariikides ning reederite ja meremeeste esindajatele.

13. Käesoleva standardi lõigetes 11 ja 12 nimetatud inglise keelde tõlkimise nõuet ei kohaldata laevale, mis ei tee rahvusvahelisi merereise.
14. Käesoleva standardi lõike 1 või 5 kohaselt välja antud tunnistus kaotab kehtivuse, kui:
- a) käesoleva standardi lõikes 2 nimetatud tähtaja jooksul ei ole tehtud asjakohaseid kontrole;
  - b) tunnistus on käesoleva standardi lõike 2 kohaselt kinnitamata;
  - c) laev vahetab lippu;
  - d) reeder ei võta vastutust laeva käitamise eest;
  - e) 3. jaoga hõlmatavat tarindit või sisseseadet on oluliselt muudetud.
15. Käesoleva standardi lõike 14 punktis "c", "d" või "e" nimetatud juhtudel antakse välja uus tunnistus ainult juhul, kui uut tunnistust väljastav pädev asutus või tunnustatud organisatsioon on täiesti veendunud, et laev vastab käesoleva standardi nõuetele.
16. Pädev asutus või lipuriigi tunnustatud ja nõuetekohaselt volitatud organisatsioon peab kõrvaldama meretöötunnistuse, kui on tõendeid, et laev ei vasta selle konventsiooni nõuetele ega ole võetud nõuetekohaseid korrektiivmeeteid.
17. Otsuse tegemisel meretöötunnistuse kõrvaldamise kohta käesoleva standardi lõike 16 kohaselt võtab pädev asutus või tunnustatud organisatsioon arvesse puudujääkide tõsidust või esinemise sagedust.

Suunis B5.1.3 - Meretöötunnistus ja meretöö nõuetele vastavuse deklaratsioon

1. Meretöö nõuetele vastavuse deklaratsiooni I osas loetletud riigisisesed nõuded tuleks iga lisas A5-I loetletud küsimuse puhul lisada või esitada koos kõnealuste nõuetega meremeeste töö- ja elamistingimusi käsitlevad õigusnormid või viited nendele. Kui riigisisesed õigusnormid kajastavad täpselt selle konventsiooni nõudeid, võib piisata ainult viitest. Kui konventsiooni sätet rakendatakse sisulise samaväärsuse alusel nagu on sätestatud VI artikli lõikes 3, tuleks see säte ära märkida ja lisada lühiselgitus. Kui pädev asutus on teinud erandi 3. jaos sätestatu kohaselt, tuleks need konkreetset sätteid selgesti ära märkida.
2. Meetmetes, mida nimetatakse meretöö nõuetele vastavuse deklaratsiooni reederi koostatud II osas, tuleks eelkõige märkida juhud, mille puhul kontrollitakse konkreetsete riigisestest nõuete pidevat täitmist, kontrollimise eest vastutavad isikud, registreeritavad andmed ja kord, mida rakendatakse juhul, kui täheldatakse nõuete täitmata jätmist. II osa võib koostada mitmel viisil. Selles võiks viidata muudele üldisematele dokumentidele, mis hõlmavad merenduse muude aspektidega seotud tegevuspõhimõtteid ja korda, näiteks rahvusvahelise meresõiduohutuse korralduse koodeksi alusel nõutavatele dokumentidele või

SOLASi konventsiooni peatüki XI-1 eeskirjas 5 ettenähtud teabele laevaandmete alalise registri kohta.

3. Nõuete pidevat järgimist tagavad meetmed võiksid sisaldada üldisi rahvusvahelisi nõudeid, mille kohaselt reeder ja kapten peavad olema kursis teaduse ja tehnika uusimate töökoha kujundamist käsitlevate edusammudega, pidades silmas meretöös peituvaid ohte, ja teavitama vastavalt meremeeste esindajaid, tagades seeläbi meremeeste töö- ja elamistingimuste parema kaitse laeval.

4. Meretöö nõuetele vastavuse deklaratsioon peaks eelkõige sisaldama selgeid tingimusi, mis võimaldavad kõigil asjaomastel isikutel, näiteks lipuriigi inspektoritel, sadamariikide volitatud isikutel ja meremeestel kontrollida nõuete laitmatut täitmist.

5. Näidis selle kohta, mis liiki teavet võiks meretöö nõuetele vastavuse deklaratsioon sisaldada, leidub lisas B5-I.

6. Kui laeva lipuriik muutub, nagu on nimetatud standardi A5.1.3 lõike 14 punktis "c", ning kui mõlemad asjaomased riigid on selle konventsiooni ratifitseerinud, edastab liige, kelle lipu all laev varem sõitis, võimalikult kiiresti enne lipuriigi muutumist teise liikme pädevale asutusele laeval olnud meretöötunnistuse ja meretöö nõuetele vastavuse deklaratsiooni koopia ning olemasolu korral kontrolliaktid, kui pädev asutus seda kolme kuu jooksul pärast lipuriigi muutumist taotleb.

Eeskiri 5.1.4 - Kontroll ja täitmise tagamine

1. Liige teeb korraliste kontrollide, seire- ja muude kontrollimeetmete tõhusa ja kooskõlastatud süsteemi abil kindlaks, et tema lipu all sõitvad laevad täidavad selle konventsiooni nõudeid riigisiseste õigusnormidega ette nähtud viisil.

2. Käesoleva eeskirja lõikes 1 nimetatud kontrolli- ja täitmise tagamise süsteemi üksikasjalikud nõuded on sätestatud koodeksi A-osas.

Standard A5.1.4- Kontroll ja täitmise tagamine

1. Liige peab ülal töökorras süsteemi, mille alusel kontrollitakse meremeeste tingimusi tema lipu all sõitvatel laevadel ning, kui see on asjakohane, meretöö nõuetele vastavuse deklaratsioonis sätestatud töö- ja elamistingimuste kontrollimeetmete rakendamist ning selle konventsiooni nõuete täitmist.

2. Pädev asutus määrab vajaliku arvu kvalifitseeritud inspektoreid täitma käesoleva standardi lõike 1 kohaseid kohustusi. Kui kontrolle on volitatud teostama tunnustatud organisatsioon, nõuab liige, et kontrolli teostavad töötajad oleksid nende ülesannete täitmiseks kvalifitseeritud, ning annab neile nende ülesannete täitmiseks vajalikud õigused.

3. Võetakse vajalikud meetmed, et tagada inspektorite väljaõpe, pädevus, volitused, seisund ja sõltumatus, mis on neile kontrollimiseks ning käesoleva standardi lõikes 1 nimetatud nõuete täitmise tagamiseks vajalik või soovitatav.
4. Kui see on asjakohane, leiavad kontrollimised aset standardis A5.1.3 ettenähtud vaheaegade järel. Vaheaeg ei ületa ühelgi juhul kolme aastat.
5. Kui liige on saanud kaebuse, mida ta ei loe ilmselt põhjendamatuks, või tõendeid, et tema lipu all sõitev laev ei vasta selle konventsiooni nõuetele, või tõsiste puuduste kohta meretöö nõuetele vastavuse deklaratsioonis ettenähtud meetmete rakendamisel, võtab liige meetmed, et küsimust uurida ja tagada kõigi avastatud puuduste kõrvaldamine.
6. Liige sätestab ja jõustab tõhusalt vastavad eeskirjad, mis tagavad inspektorite ametiseisundi ja teenistustingimused, kindlustamaks nende sõltumatus valitsuse vahetustest ja lubamatutest välismõjudest.
7. Inspektoritele antakse selged suunised ülesannete täitmiseks ja nõuetekohased volikirjad, mis annavad neile õiguse:
  - a) minna liikme lipu all sõitvale laevale;
  - b) teha ülevaatusi, katseid või uurimisi, mida nad peavad vajalikuks, et olla veendunud normide ranges järgimises;
  - c) nõuda kõigi puuduste kõrvaldamist; kui neil on alust arvata, et puudused kujutavad endast selle konventsiooni nõuete (sealhulgas meremeeste õiguste) tõsist rikkumist või märkimisväärset ohtu meremeeste ohutusele, tervisele või turvalisusele, keelata laeval sadamast lahkuda kuni vajalike meetmete võtmiseni.
8. Käesoleva standardi lõike 7 punkti "c" kohaselt võetud meetme kohta on õigus esitada kaebus kohtu- või haldusasutusele.
9. Inspektoritel on õigus oma äranägemisel nõustada, selle asemel et algatada menetlus või soovitada selle algatamist, kui selle konventsiooni nõudeid ei ole rikutud nii, et see ohustaks asjaomaste meremeeste ohutust, tervist või turvalisust ning kui samalaadseid rikkumisi ei ole varem esinenud.
10. Inspektorid käsitlevad konfidentsiaalsena iga allikat, kes on väljendanud rahulolematust või esitanud kaebuse meremeeste töö- ja elamistingimustega seotud väidetava ohu või puuduse või õigusnormide rikkumise kohta, ega teata reederile, reederi esindajale ega laeva käitajale, et kontrollimise põhjustas selline rahulolematust või kaebus.
11. Inspektoritele ei tohi anda ülesandeid, mis oma arvukuse või laadi tõttu segavad tõhusat kontrollimist või kahjustavad mingil viisil nende autoriteeti või mõjutavad nende erapooletust reederite, meremeeste või muude huvitatud osapooltega suheldes. Eelkõige ei tohi inspektorid:

a) omada ei otsest ega kaudset huvitatust ühegi tegevuse suhtes, mille kontrollimine on neile ülesandeks tehtud;

b) avalikustada ka pärast teenistusest lahkumist sanktsioonide või distsiplinaarkaristuse ähvardusel ärisaladusi, konfidentsiaalseid tööprotsesse või isiklikku laadi teavet, mis võib neile nende ülesannete täitmise ajal teatavaks saada.

12. Inspektorid esitavad iga kontrolli kohta aruande pädevale asutusele. Üks inglise keeles või laeva töökeeles koostatud aruande koopia antakse laeva kaptenile, teine pannakse laeva teadetetahvlile meremeestele tutvumiseks ning taotluse korral saadetakse nende esindajatele.

13. Liikme pädev asutus säilitab oma lipu all sõitvatel laevadel meremeeste töö- ja elamistingimuste kontrollimise andmed. Ta avaldab kontrollitegevuse kohta aastaaruande pärast aasta lõppu mõistliku aja jooksul, mis ei ületa kuut kuud.

14. Olulise juhtumi uurimise korral esitatakse aruanne pädevale asutusele võimalikult kiiresti, igal juhul hiljemalt üks kuu pärast uurimise lõppu.

15. Käesoleva standardi kohaselt kontrollides või meetmeid võttes tehakse kõik selleks, et vältida laeva põhjendamatut kinnipidamist või väljumise edasilükkumist.

16. Liikme õigusnormide kohaselt makstakse hüvitist iga kahjumi või kahju korral, mis tuleneb inspektori volituste väärkasutusest. Iga sellise juhtumi korral on tõendamiskohustus kaebuse esitajal.

17. Liige sätestab ja rakendab tõhusalt piisavaid karistusi ja muid korrektiivmeetmeid selle konventsiooni nõuete (sealhulgas meremeeste õiguste) rikkumise ning inspektorite tööülesannete täitmisel nende takistamise eest.

Suunis B5.1.4 - Kontroll ja täitmise tagamine

1. Pädeval asutusel ning igal muul teenistusel või asutusel, kes on osaliselt või täielikult seotud meremeeste töö- ja elutingimuste kontrollimisega, peaksid olema oma ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid. Eelkõige:

a) peaks liige võtma vajalikud meetmed, et vajadusel inspektoritele nende töös appi kutsuda nõuetekohaselt kvalifitseeritud tehnilisi eksperte ja spetsialiste;

b) peaksid inspektoritel olema nende ülesannete tõhusaks täitmiseks sobivalt paiknevad piisavad tööruumid, seadmed ja transpordivahendid.

2. Pädev asutus peaks välja töötama järgimis- ja täitmise tagamise põhimõtted, kindlustamaks selle konventsiooniga seotud kontrolli- ja täitmise tagamise tegevuse järjekindlus, ning muul viisil seda suunama. Neid põhimõtteid tutvustavate dokumentide koopiaid tuleks anda kõigile inspektoritele ja asjaomastele õiguskaitseametnikele ning teha

kättesaadavaks üldsusele, reederitele ja meremeestele.

3. Pädev asutus peaks kehtestama lihtsa korra, mis võimaldab tal konfidentsiaalselt saada teavet selle konventsiooni nõuete (sealhulgas meremeeste õiguste) võimalike rikkumiste kohta vahetult meremeestelt või meremeeste esindajatelt ning laseb inspektoritel selliseid küsimusi viivitamata uurida, sealhulgas:

- a) annab kaptenitele, meremeestele või meremeeste esindajatele võimaluse taotleda kontrollimist, kui nad peavad seda vajalikuks;
- b) annab tehnilist teavet ja nõu reederitele, meremeestele ja asjaomastele organisatsioonidele, kuidas kõige tõhusamalt täita selle konventsiooni nõudeid ning pidevalt parandada meremeeste olukorda laeval.

4. Inspektorid peaksid saama täieliku väljaõppe ja neid peaks oma ülesannete tõhusaks täitmiseks olema piisavalt palju, võttes nõuetekohaselt arvesse:

- a) ülesannete olulisust, mida inspektor peab täitma, eriti kontrollitavate laevade arvu, liiki ja suurust ning rakendatavate õigusnormide hulka ja keerukust;
- b) inspektorite käsutusse antud vahendeid;
- c) tegelikke tingimusi, mida on vaja selleks, et kontroll oleks tõhus.

5. Kui avalikku teenistusse võtmise tingimuste kohaselt, mis võivad olla sätestatud riigisiseste õigusnormidega, ei ole ette nähtud teisiti, peaks inspektoril olema oma ülesannete täitmiseks vajalik kvalifikatsioon ja nõuetekohane väljaõpe ning võimaluse korral mereharidus või meremehena töötamise kogemus. Inspektor peaks piisavalt tundma meremeeste töö- ja elamistingimusi ning oskama inglise keelt.

6. Tuleks võtta meetmeid täiendõppe korraldamiseks inspektoritele nende töötamisaja kestel.

7. Kõigil inspektoritel peaks olema selge arusaam sellest, missugustel tingimustel tuleks kontrollida, milline on nimetatud erisugustes tingimustes kontrollimise ulatus ja üldine kontrollimisviis.

8. Inspektoril, kellel on riigisisese õiguse kohaselt antud nõuetekohane volikiri, peaksid olema vähemalt järgmised õigused:

- a) minna takistamatult ja ette teatamata laevale; laeva kontrollimist alustades peab inspektor siiski teatama oma kohalolekust kaptenile või vastutavale isikule ning, kui see on asjakohane, meremeestele või nende esindajatele;
- b) küsitleda kaptenit, meremeest või mõnda muud isikut, sealhulgas reederit või tema esindajat igas õigusnormidejärgsete nõuete kohaldamisega seotud küsimuses isiku juuresolekul, kelle küsitletav võib olla tunnistajaks kutsunud;
- c) nõuda kontrollitavate asjaoludega vahetult seotud arveraamatute, logiraamatute,

registrite, tunnistuste ja muude dokumentide või andmete esitamist, et kontrollida nende vastavust selle konventsiooni rakendamist tagavatele riigisisestele õigusnormidele;

d) nõuda selle konventsiooni rakendamist tagavate riigisiseste õigusnormide alusel nõutavate teatiste väljapanekut;

e) analüüsimise eesmärgil võtta või eemaldada kasutatavate või käsitletavate toodete, lasti, joogivee, toiduainete, materjalide ja ainete proove;

f) juhtida kohe pärast kontrollimist reederit, laeva käitajat või kapteni tähelepanu puudustele, mis võivad mõjutada laeval olevate inimeste tervist ja ohutust.

g) teatada pädevale asutusele ja, kui see on asjakohane, tunnustatud organisatsioonile igast puudusest või rikkumisest, mida olemasolevad õigusnormid eriti ei hõlma, ning esitada nendega seoses õigusnormide täiustamise ettepanekuid;

h) teatada pädevale asutusele meremeestega toimunud tööõnnetustest või kutsehaigestumistest õigusnormidega ettenähtud juhtudel ja viisil.

9. Käesoleva suunise lõike 8 punktis "e" nimetatud proovivõtu korral tuleks sellest teatada reederile või reederit esindajale või, kui see on asjakohane, meremehele või nad peaksid viibima proovivõtu juures. Inspektor peaks proovi koguse nõuetekohaselt registreerima.

10. Liikme avaldatud aastaaruanne oma lipu all sõitvate laevade kohta peaks sisaldama:

a) meremeeste töö- ja elamistingimusi käsitlevate kehtivate asjakohaste õigusnormide ja aasta jooksul jõustunud muudatuste loetelu;

b) üksikasjalikke andmeid kontrollisüsteemi kohta;

c) statistilisi andmeid kontrollitavate ja kontrollitud laevade või muude tööruumide kohta;

d) statistilisi andmeid kõigi meremeeste kohta, kellele kohaldatakse riigisiseseid õigusnorme;

e) statistilisi andmeid ja teavet õigusaktide rikkumise, määratud karistuste ja laevade kinnipidamise kohta;

f) statistilisi andmeid meremeestega juhtunud tööõnnetuste või kutsehaigestumiste kohta.

Eeskiri 5.1.5 - Kaebuste menetlemine laeval

1. Liige nõuab, et tema lipu all sõitvatel laevadel kehtiks kord, mis võimaldab õiglaselt, tõhusalt ja kiiresti menetleda meremeeste kaebusi selle konventsiooni nõuete (sealhulgas meremeeste õiguste) väidetava rikkumise kohta.

2. Liige keelab ja muudab karistatavaks meremehe igasuguse tagakiusamise kaebuse esitamise pärast.

3. Käesoleva eeskirja ja koodeksi jagude vastavad sätted ei piira meremehe õigust taotlema

heastamist mis tahes õiguslike vahendite abil, mida meremees peab asjakohasteks.

Standard A5.1.5 - Kaebuste menetlemine laeval

1. Ilma et see piiraks riigisiseste õigusnormide või kollektiivlepingutega ettenähtud kohaldusala laiendamist, võivad meremehed laeval kehtiva korra kohaselt esitada kaebusi kõigis küsimustes, mis väidetavalt kujutavad selle konventsiooni nõuete (sealhulgas meremeeste õiguste) rikkumist.
2. Liige tagab oma õigusnormidega, et laeval kehtib asjakohane kaebuste menetlemise kord eeskirja 5.1.5 nõuete täitmiseks. Selle korraga püütakse lahendada kaebused võimalikult madalal tasandil. Kuid kõigil juhtudel on meremeestel õigus esitada kaebus otse kaptenile ja asjakohastele laevavälisele asutusele, kui nad peavad seda vajalikuks.
3. Kaebuste menetlemise kord laeval sisaldab meremehe õigust lasta end saata või esindada kaebuse läbivaatamise ajal, samuti kaitseabinõusid meremehe võimaliku tagakiusamise vastu seoses kaebuse esitamisega. Mõiste *tagakiusamine* hõlmab mis tahes isiku kahjulikku tegevust meremehe suhtes seoses kaebuse esitamisega, mis ei ole ilmselgelt eelarvamuslik ega pahatahtlik.
4. Lisaks meretöölepingu koopiale tuleb kõigile meremeestele anda laeval kohaldatavat kaebuste menetlemise korda sisaldava dokumendi koopia. Selles esitatakse lipuriigis või, kui need riigid erinevad, alalises elukohariigis asuva pädeva asutuse kontaktandmed ning laeval olevate isikute nimed, kes annavad meremeestele konfidentsiaalselt erapooletut nõu seoses kaebusega või aitavad muul viisil meremeestel järgida laeval nende kasutuses olevat kaebuste menetlemise korda.

Suunis B5.1.5 - Kaebuste menetlemine laeval

1. Kui kohaldatava kollektiivlepingu sätetes ei ole ette nähtud teisiti, peaks pädev asutus reederite ja meremeeste organisatsioonidega põhjalikult konsulteerides välja töötama laeval kehtiva kaebuste menetlemise õiglase, kiire ja hästi dokumenteeritud näidiskorra kõigi liikme lipu all sõitvate laevade jaoks. Selle korra väljatöötamisel tuleb arvesse võtta järgmisi asjaolusid:
  - a) paljud kaebused võivad olla seotud just nende isikutega, kellele kaebus tuleb esitada, või isegi laeva kapteniga. Meremeestel peaks kõigil juhtudel olema võimalus kaevata otse kaptenile või esitada kaebus laevavälisele asutusele;
  - b) selleks et ära hoida selle konventsiooniga hõlmatavates küsimustes kaebuse esitanud meremeeste tagakiusamist, peaks kaebuste menetlemise kord laeval soodustama isiku määramist, kes annab meremeestele nõu nende käsutuses oleva korra

kohta ning võtab kaebust esitava meremehe taotluse korral osa kaebuse arutamiseks korraldatud koosolekutest või aruteludest.

2. Käesoleva suunise lõikes 1 nimetatud konsulteerimise käigus arutatakse kord peaks sisaldama vähemalt järgmist:

- a) kaebus tuleks esitada kaebuse esitanud meremehe teenistusüksuse ülemale või kõrgemale juhtkonna liikmele;
- b) teenistusüksuse ülem või kõrgema juhtkonna liige peavad seejärel püüdma asja lahendada arutatavate asjaolude raskusest oleneva ettenähtud tähtaja jooksul;
- c) kui teenistusüksuse ülem või kõrgema juhtkonna liige ei suuda kaebust lahendada meremeest rahuldaval viisil, võib meremees pöörduda kaebusega kapteni poole, kes peaks asja isiklikult käsitlema;
- d) meremehel peaks alati olema õigus omal valikul kutsuda enda saatjaks või esindajaks teine samal laeval viibiv meremees;
- e) kõik kaebused ja nendega seotud otsused tuleks registreerida ning nende koopia anda asjaomasele meremehele;
- f) kui kaebust ei ole võimalik lahendada laeval, tuleks asi suunata kaldal asuvale reederile, kellele esitatakse vastav tähtaeg küsimuse lahendamiseks ning kes vajadusel konsulteerib asjaomaste meremeeste või kes tahes isikuga, kelle meremehed võivad oma esindajaks määrata;
- g) kõikidel juhtudel peaks meremeestel olema õigus esitada oma kaebus otse kaptenile, reederile ja pädevale asutusele.

Eeskiri 5.1.6 - Laevaõnnetused

1. Liige korraldab ametliku uurimise seoses tervisekahjustusi põhjustanud või inimohvrid nõudnud raske laevaõnnetusega, milles osaleb tema lipu all sõitev laev. Uurimise lõpparuanne tavaliselt avalikustatakse.
2. Liikmed teevad omavahel koostööd, et hõlbustada käesoleva eeskirja lõikes 1 nimetatud raskete laevaõnnetuste uurimist.

Standard A5.1.6 - Laevaõnnetused

(Sätted puuduvad)

Suunis B5.1.6 - Laevaõnnetused

(Sätted puuduvad)

Eeskiri 5.2 - Sadamariigi kohustused

Eesmärk: võimaldada liikmel täita sellest konventsioonist tulenevaid kohustusi seoses rahvusvahelise koostööga konventsiooni normide rakendamisel ja täitmise tagamisel välisriigi laevadel

Eeskiri 5.2.1 - Kontrollimine sadamas

1. Välisriigi laevu, mis tavapärase töö käigus või käitamisega seotud põhjustel sõidavad liikme sadamasse, võib kontrollida V artikli lõike 4 kohaselt, et teha kindlaks, kas seoses meremeeste töö- ja elamistingimustega laeval peetakse kinni selle konventsiooni nõuetest (sealhulgas meremeeste õigustest).
2. Liige aktsepteerib eeskirja 5.1.3 alusel nõutavat meretöötunnistust ja meretöö nõuetele vastavuse deklaratsiooni konventsiooni nõuete (sealhulgas meremeeste õiguste) järgimise *prima facie* tõendina. Seega piirdub kontrollimine tema sadamas tunnistuse ja deklaratsiooni kontrollimisega, kui koodeksis kindlaksmääratud asjaolude korral ei ole ette nähtud teisiti.
3. Kontrolli sadamas teostavad volitatud ametiisikud koodeksi sätete ja muude kohaldatavate rahvusvaheliste kokkulepete kohaselt, millega reguleeritakse sadamariigi kontrolli liikme juures. Sellise kontrolli käigus piirduakse sellega, et tehakse kindlaks, kas kontrollitav asjaolu vastab selle konventsiooni artiklites ja eeskirjas ning vaid koodeksi A-osas sätestatud nõuetele.
4. Kontrollid, mida võib teostada käesoleva eeskirja kohaselt, tuginevad sadamariigi tõhusal järelevalve- ja kontrollisüsteemil, mis aitab tagada, et liikme sadamasse sisenevatel laevadel vastavad meremeeste töö- ja elamistingimused selle konventsiooni nõuetele (sealhulgas meremeeste õigustele).
5. Teave käesoleva eeskirja lõikes 4 nimetatud süsteemi ja selle tõhususe hindamise viisi kohta lisatakse aruannetele, mille liige esitab ILO põhikirja artikli 22 alusel.

Standard A5.2.1 - Kontrollimine sadamas

1. Kui volitatud ametiisik, kes on tulnud laeva kontrollima ning vajadusel nõudnud meretöötunnistuse ja meretöö nõuetele vastavuse deklaratsiooni esitamist, leiab, et:
  - a) nõutavaid dokumente ei esitata või ei säilitata või säilitatakse valesti ja et esitatud dokumendid ei sisalda selle konventsiooni kohaselt nõutavaid andmeid või on muul viisil kehtetud, või
  - b) on selge alus arvata, et töö- ja elamistingimused laeval ei vasta selle konventsiooni

nõuetele, või

c) võib põhjendatult arvata, et laev on vahetanud lippu, et kõrvale hoida selle konventsiooni nõuete täitmisest, või

d) on esitatud kaebus selle kohta, et konkreetsed töö- ja elamistingimused laeval väidetavalt ei vasta selle konventsiooni nõuetele,

võib korraldada üksikasjalikuma kontrollimise töö- ja elamistingimuste kindlaks tegemiseks laeval. Selline kontroll teostatakse igal juhul siis, kui arvatakse või väidetakse, et töö- ja elamistingimused on vastuvõetamatud ning seavad ilmselt ohtu meremeeste ohutuse, tervise või turvalisuse või kui volitatud ametiisikul on alust arvata, et mis tahes puudus kujutab endast selle konventsiooni nõuete (sealhulgas meremeeste õiguste) tõsist rikkumist.

2. Kui volitatud ametiisikud kontrollivad üksikasjalikumalt välisriigi laeva liikme sadamas käesoleva standardi lõike 1 punktides „a”, „b” või „c” sätestatud asjaolude tõttu, hõlmab kontroll üldjuhul lisas A5-III loetletud küsimusi.

3. Käesoleva standardi lõike 1 punkti „d” alusel esitatud kaebuse korral piirduakse üldjoontes kaebuses sisalduvate asjaolude kontrollimisega, kuigi kaebus või sellega seotud uurimine võib anda põhjendatud aluse üksikasjalikumaks kontrollimiseks käesoleva standardi lõike 1 punkti „b” kohaselt. Käesoleva standardi lõike 1 punkti „d” kohaldamisel tähendab kaebus teavet, mille esitab meremees, kutseorganisatsioon, ühendus, ametiühing või isik, kes on huvitatud laeva ohutusest, sealhulgas laeval olevate meremeeste ohutusest ja terviseriskidest.

4. Kui üksikasjalikumal kontrollimisel selgub, et töö- ja elamistingimused laeval ei vasta selle konventsiooni nõuetele, juhivad volitatud ametiisik viivitamata kapteni tähelepanu puudustele ning esitab tähtaja nende kõrvaldamiseks. Kui volitatud ametiisik peab puudusi olulisteks või kui need on seotud käesoleva standardi lõike 3 kohaselt esitatud kaebusega, teatab ta puudustest selle liikme asjaomastele meremeeste ja reederite organisatsioonidele, kus kontrollimine toimub, ning võib:

a) teha need teatavaks lipuriigi esindajale;

b) anda sellekohast teavet järgmise sissesõidusadama pädevatele asutustele.

5. Liikmel, kus kontrollimine toimus, on õigus edastada volitatud ametiisiku raporti koopia, millele peavad olema lisatud lipuriigi pädevatelt asutustelt ettenähtud tähtaja jooksul saadud vastused, Rahvusvahelise Tööstööbüroo peadirektorile, et asjakohaseks peetava ja edasilükkamatu meetme põhjal tagada sellise teabe registreerimine ning nende isikute tähelepanu juhtimine teabele, kes võiksid olla huvitatud asjakohase abiotsimise menetluse kasutamisest.

6. Kui pärast volitatud ametiisiku teostatud üksikasjalikumalt kontrolli leitakse, et laev ei

vasta konventsiooni nõuetele ning:

a) tingimused laeval ohustavad ilmselgelt meremeeste ohutust, tervist ja turvalisust või

b) nõuetele mittevastavus kujutab endast selle konventsiooni nõuete (sealhulgas meremeeste õiguste) tõsist või korduvat rikkumist, võtab volitatud ametiisik tarvitusele abinõud, mis tagavad, et laev ei lähe merele enne, kui kõik käesoleva lõike punktide "a" ja "b" kohaldamisalas olevad mittevastavused on kõrvaldatud või kui volitatud ametiisik on heaks kiitnud mittevastavuste kõrvaldamiseks koostatud tegevuskava ning on veendunud, et kava rakendatakse kiiresti. Kui laeva ei lasta merele, teatab volitatud ametiisik sellest kohe lipuriigile, palub lipuriigi esindajal võimaluse korral kohale tulla ning nõuab lipuriigilt vastust ettenähtud tähtaja jooksul. Volitatud ametiisik teavitab viivitamata ka selle sadamariigi reederite ja meremeeste organisatsioone, kus kontrollimine toimus.

7. Liige tagab, et tema volitatud ametiisikud saavad sellised suunised nagu on esitatud koodeksi B-osas, mida kasutatakse asjaolude korral, mis õigustavad laeva kinnipidamist käesoleva standardi lõike 6 alusel.

8. Täites oma kohustusi käesoleva standardi alusel, teeb liige kõik endast oleneva, et vältida laeva põhjendamatut kinnipidamist või põhjendamatuid viivitusi. Kui laeva on põhjendamatult kinni peetud või kui on tekitatud põhjendamatuid viivitusi, makstakse hüvitist tekitatud kahjumi või kahju eest. Tõendamiskohustus on iga sellise juhtumi puhul kaebuse esitajal.

Suunis B5.2.1 - Kontrollimine sadamas

1. Pädev asutus peaks välja töötama kontrollimispõhimõtted volitatud ametiisikutele, kes teostavad kontrole eeskirja 5.2.1 alusel. Selliste põhimõtete eesmärk peaks olema selle konventsiooni nõuetega (sealhulgas meremeeste õigustega) seotud kontrolli- ja täitmise tagamise toimingute järjepidevuse kindlustamine. Neid põhimõtteid tutvustavate dokumentide koopiad tuleks anda kõigile volitatud ametiisikutele ning teha kättesaadavaks üldsusele, reederitele ja meremeestele.

2. Töötades välja põhimõtted, mis käsitlevad standardi A5.2.1 lõike 6 kohast laeva kinnipidamist õigustavaid asjaolusid, peaks pädev asutus arvestama, et standardi A5.2.1 lõike 6 punktis "b" nimetatud rikkumiste tõsidus võib oleneda kõnesoleva puuduse sisust. See võiks eelkõige kehtida juhul, kui rikutakse III ja IV artikli kohaseid põhiõigusi ja aluspõhimõtteid või meremeeste töö- ja sotsiaalõigusi. Näiteks tuleks tõsiseks rikkumiseks lugeda alaealise isiku töölevõtmist isegi juhul, kui laeval on ainult üks selline isik. Muudel juhtudel tuleks võtta aluseks konkreetsete kontrollide ajal avastatud erisuguste puuduste hulk: näiteks võib majutuse või toidu ja toitlustusega seotud puudusi, mis ei ähvarda ohutust ega tervist,

tuvastada mitmel juhul, enne kui neid võiks lugeda tõsiseks rikkumiseks.

3. Liikmed peaksid tegema omavahel võimalikult ulatuslikku koostööd rahvusvaheliselt kooskõlastatud kontrollipõhimõtete, esmajoones laeva kinnipidamist õigustavate asjaoludega seonduvate põhimõtete vastuvõtmisel.

Eeskiri 5.2.2 - Meremeeste kaebuste menetlemine kaldal

1. Liige tagab, et tema territooriumil asuvat sadamat külastaval laeval viibivatel meremeestel, kes teatavad selle konventsiooni nõuete (sealhulgas meremeeste õiguste) rikkumisest, on õigus esitada selle kohta kaebus, hõlbustamaks rikkumise kiiret ja praktilist heastamist.

Standard A5.2.2 - Meremeeste kaebuste menetlemine kaldal

1. Meremehe kaebuse selle konventsiooni nõuete (sealhulgas meremeeste õiguste) rikkumise kohta võib esitada volitatud ametiisikule sadamas, mida külastab laev, millel meremees töötab. Sellistel juhtudel peab volitatud ametiisik alustama esialgset uurimist.

2. Kui see on asjakohane ja arvesse võttes kaebuse laadi, tuleb esialgsel uurimisel välja selgitada, kas on rakendatud eeskirjaga 5.1.5 ettenähtud kaebuste menetlemise korda laeval. Volitatud ametiisik võib teostada ka üksikasjalikuma kontrolli standardi A5.2.1 kohaselt.

3. Kui see on asjakohane, püüab volitatud ametiisik saavutada kaebuse lahendamise laeval.

4. Juhul, kui käesoleva standardiga ettenähtud uurimise või kontrolli käigus ilmneb standardi A5.2.1 lõike 6 kohaldamisalasse jääv mittevastavus, kohaldatakse selle lõike sätteid.

5. Kui käesoleva standardi lõike 4 sätteid ei kohaldu ning kui kaebust ei ole lahendatud laeva tasandil, teatab volitatud ametiisik sellest viivitamata lipuriigile ning taotleb ettenähtud tähtaja piires nõu saamist ja tegevuse korrigeerimiskava.

6. Kui kaebust ei ole lahendatud käesoleva standardi lõike 5 kohaselt võetud meetmete abil, edastab sadamariik volitatud ametiisiku raporti koopia ILO peadirektorile. Raportile tuleb lisada lipuriigi pädevalt asutuselt ettenähtud tähtaja piires saadud vastused. Samal viisil teavitatakse sadamariigi asjaomaseid reederite ja meremeeste organisatsioone. Lisaks esitab sadamariik korrapäraselt peadirektorile arvandmed ja teabe lahendatud kaebuste kohta. Mõlemal juhul esitatakse dokumendid selleks, et asjakohaseks ja edasilükkamatuks peetava tegevuse põhjal registreerida selline teave ning juhtida sellele osapoolte tähelepanu, sealhulgas reederite ja meremeeste

organisatsioonid, kes võiksid olla huvitatud asjakohaste abiotsingu toimingute kasutamisest.

7. Meremeeste esitatud kaebuste konfidentsiaalsuse kaitseks võetakse asjakohased meetmed.

Suunis B5.2.2 - Meremeeste kaebuste menetlemine kaldal

1. Kui standardis A5.2.2 nimetatud kaebusega tegeleb volitatud ametiisik, peaks ta eelkõige kontrollima, kas kaebus on üldist laadi ning puudutab kõiki laeval olevaid meremehi või mõnda nende kategooriat või ainult asjaomase meremehega seotud üksikjuhtu.

2. Kui kaebus on üldist laadi, tuleks kaaluda üksikasjalikumat kontrollimist standardi A5.2.1 kohaselt.

3. Kui kaebus on seotud üksikjuhuga, tuleks asjaomase kaebuse lahendamiseks uurida, millised on laeval kaebuste menetlemiste tulemused. Kui selliseid menetlusi ei ole kasutatud, tuleks volitatud ametiisikul soovitada kaebuse esitanud isikul kasutada eeskätt mõnda sellist menetlust. Selleks, et arutada kaebust enne, kui on kasutatud kaebuste lahendamise menetlusi laeval, peaks olema mõjuv põhjus. Põhjuseks võiks olla sisemenetluse puudulikkus või selle põhjendamatu viibimine või kaebuse esitanud isiku hirm surveavalduse ees kaebuse esitamise pärast.

4. Kaebuse uurimisel peaks volitatud ametiisik andma kaptenile, reederile ja kaebusega seotud muule isikule nõuetekohase võimaluse teha teatavaks oma seisukohad.

5. Juhul, kui lipuriik tõendab vastuseks standardi A5.2.2 lõike 5 kohaselt sadamariigi edastatud teatele, et ta hakkab asja käsitlema ning et tal on selleks tõhusad menetlused ja ta on esitanud vastuvõetava tegevuskava, võib volitatud ametiisik loobuda kaebusega edasi tegelemisest.

Eeskiri 5.3 - Tööjõuga varustamise kohustused

Eesmärk: tagada, et lige täidaks selle konventsiooni alusel võetud kohustusi seoses meremeeste värbamise ja töövahendusega ning oma meremeeste sotsiaalkaitsega

1. Ilma, et see piiraks põhimõtte kohaldamist, mille järgi liige vastutab oma lipu all sõitval laeval meremeeste töö- ja elamistingimuste eest, vastutab liige selles konventsioonis ette nähtud ulatuses ka selle eest, et oleks tagatud meremeeste värbamist ja töövahendust, samuti selle konventsiooni sotsiaalkaitset käsitlevate nõuete täitmine meremeeste suhtes, kes on tema kodanikud või kellel on alaline elukoht või kes muul viisil alaliselt elavad tema

territooriumil.

2. Käesoleva eeskirja lõike 1 rakendamise üksikasjalikud nõuded on esitatud koodeksis.
3. Liige kehtestab tõhusa järelevalve- ja seiresüsteemi, tagamaks selle konventsiooni alusel võetud tööjõuga varustamise kohustuste täitmine.
4. Teave käesoleva eeskirja lõikes 3 nimetatud süsteemi ja selle tõhususe hindamise viisi kohta lisatakse aruannetele, mis liige esitab põhikirja artikli 22 alusel.

Standard A5.3 - Tööjõuga varustamise kohustused

1. Liige tagab tema territooriumil paiknevate meremeeste värbamis- ja töövahendustalituste tegevuse ja tavade suhtes kohaldatavate selle konventsiooni nõuete täitmise järelevalve- ja seiresüsteemi ning kohtumenetluse abil, kui on rikutud standardi A1.4 alusel ettenähtud litsentsimis- ja muid tegutsemisnõudeid.

Suunis B5.3- Tööjõuga varustamise kohustused

1. Liikme territooriumil asuvad eraõiguslikud meremeeste värbamis- ja töövahendustalitused, mis osutavad reederile meremeestega varustamise teenuseid olenemata asukohast, peaksid võtma kohustusi, tagamaks, et reederid täidavad õigesti meremeestega sõlmitud töölepingu tingimusi.

Lisa A5-I

Meremeeste töö- ja elamistingimused, mida lipuriik peab standardi A5.1.3 lõike 1 kohaselt enne laevale tunnistuse väljaandmist kontrollima ja heaks kiitma:

- * vanuse alammäär,
- * tervisetõendid,
- * meremeeste kvalifikatsioon,
- * meretöölepingud,
- * litsentsitud, serditud või muul viisil reguleeritud eraõigusliku värbamis- ja töövahendustalituse kasutamine,
- * töö- või puhkeaja kestus,
- * laeva mehitustase,
- * majutus,
- * puhkevõimalused laeval,
- * toit ja toitlustus,
- * meditsiiniabi laeval,
- * kaebuste menetlemine laeval,
- * töötasu väljamaksmine.